Digitaliseret af | Digitised by

DET KGL. BIBLIOTEK
Royal Danish Library

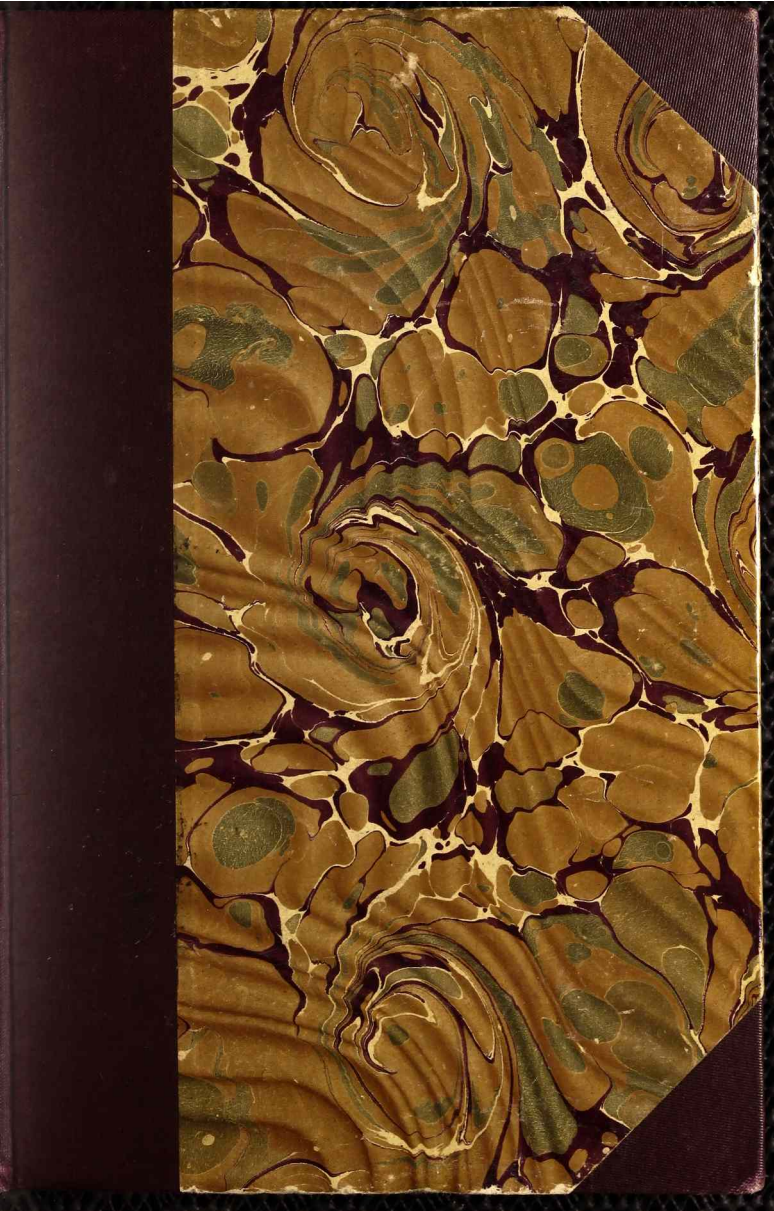
Forfatter(e) | Author(s):	Jensen, Thit.; Thit Jensen.
Titel | Title:	Kærlighedens Kaabe : Roman
Udgavebetegnelse | Edition Statement:	2. Opl.
Udgivet år og sted | Publication time and place:	Kjøbenhavn ; Kristiania : Gyldendal, 1918
Fysiske størrelse | Physical extent:	158 s.

DK

Værket kan være ophavsretligt beskyttet, og så må du kun bruge PDF-filen til personlig brug. Hvis ophavsmanden er død for mere end 70 år siden, er værket fri af ophavsret (public domain), og så kan du bruge værket frit. Hvis der er flere ophavsmænd, gælder den længstlevendes dødsår. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

UK

The work may be copyrighted in which case the PDF file may only be used for personal use. If the author died more than 70 years ago, the work becomes public domain and can then be freely used. If there are several authors, the year of death of the longest living person applies. Always remember to credit the author

57,-175

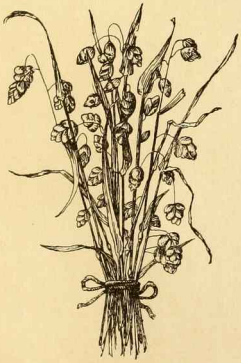
DET KONGELIGE BIBLIOTEK
130023470153

THIT JENSEN

KÆRLIGHEDENS KAABE

ROMAN

ANDET OPLAG

GYLDENDALSKE BOGHANDEL
KØBENHAVN OG KRISTIANIA
1918

KÆRLIGHEDENS KAABE

THIT JENSEN

TO SØSTRE. Fortælling. 1903.

FAMILIEN STORM. Fortælling. 1904.

MARTYRIUM. Samfundsroman. 1905.

ØRKENVANDRING. Samfundsroman. 1907.

PRINS NILAUS AF DANMARK. Sagnfortælling. 1907.

SAGN OG SYNER. Mystiske Fortællinger fra Island. 1909.

I MESSIAS' SPOR. Nutidsroman fra Island. 1911.

HEMSKOEN. Roman. 1912.

HØJESTE RET. Fortælling fra en dansk Herregaard. 1913.

STÆRKERE END TRO. Roman. 1915.

JORDEN. Roman fra Nutiden. (1915). 2det Oplag. 1915.

JYDSKE HISTORIER. 1916.

HR. BERGER INTIME. 1917.

KÆRLIGHEDENS KAABE. 1918.

THIT JENSEN

KÆRLIGHEDENS KAABE

ROMAN

ANDET OPLAG

Kgl. 12086

GYLDENDALSKE BOGHANDEL - NORDISK FORLAG - KJØBENHAVN OG KRISTIANIA
MDCCCCXVIII

COPYRIGHT 1918 BY THIT JENSEN

TRYKT IALT I 2000 EKSEMPLARER

GYLDENDALS FORLAGSTRYKKERI
KØBENHAVN

2. Maj 1900.

JEG har lidt ondt under Skulderen.

Naar jeg trækker Vejret dybt, er det som om en fin Kniv trækkes ned med Aandedraget og skærer et nøje tilmaalt Snit ind i Lungen. Jeg husker, da jeg i min Barndom saa den gamle Jordemoder sætte Blodkopper paa de trivelige Bønderkoner, det var netop saadanne smaa Knive, hvis Snits Dybde var omhyggelig passet til.

Jeg har ogsaa en Gang, da jeg var Dreng, for Sjov ladet en Igle bide — vi prøvede det allesammen — og der var ingen af os, der vilde være bekendt ikke at turde prøve, skøndt vi alle syntes, det var ubeskrivelig afskyeligt. — Nu synes jeg, Iglen er vandret ind i min Ryg og bider, hver Gang den trænger til Føde.

Jeg er forresten hjemme nu.

Mine smaa Sødskende har en Lærerinde, som hedder Solborg Friis. Vi kalder hende Solen — hun er saa morsom og saa køn og ikke stort ældre end sine ældste Elever, Karen Margrethe og Elise, der lige er konfirmerede. Solen er kun 18 Aar.

Jeg er tyve!

Da jeg var helt ung, var det min eneste Tanke, at jeg vilde blive rig, meget rig, og saa vilde jeg hjælpe mine smaa Sødskende frem i Verden og altid skaffe Mor, hvad hun havde Brug for — men det kan man vist ogsaa godt, selv om man gifter sig.

Min ældste Søster Antonie rejste i Gaar. Det er ligesom hele Huset bliver fuldkommen tomt, straks efter at Toni er rejst — hun er det mest lattermilde Menneske, jeg har kendt — og saa smitter hun — man kan ikke lade være med at le, naar Toni fortæller om sine Drømme — paa fremmede Sprog — hvor mange Gange hun har maattet bruge Leksikonet, før hun kunde komme videre i Drømmen. Hun og Elise er de eneste kunstneriske Elementer i Familien, alle vi andre er Handelsfolk — det vil sige, Brødrene er begyndt med at studere, men er gaaet fra, det gaar alt for langsomt med at blive til noget. Jeg begyndte ogsaa at læse, men jeg endte hos Frits, der har Skibsprovianterings-Forretning — som han vist har i Sinde at omdanne til Rhederi.

Solen ler ikke saa meget som Toni — men hun har noget saa uimodstaaelig komisk over sig, naar hun vrisser og slaar med Nakken — vi driller hende jo med „Orientens Blomst", Farmacøvten oppe paa Apotheket. Han er saa slikket som en Saltsten i en Krybbe, og saa gaar han med Armbaand! hans Støvler skinner som Pige-Balsko, og hans Skilning gennemløber Haarets Cederskov fra Pandens Snetinde til Nakkens jom-

fruelig hvide Ocean. Jeg har givet Solen denne yppige Beskrivelse af hendes Tilkommende, og for at revanchere sig, inviterede hun mig i Frikvarteret ud til Holmgang foran Brønden. Vi stillede os paa hver sin Side af det store Vaskekar, bevæbnede med hver sin Øse, — og saa dængede vi hinanden til. ... men jeg maatte flygte! Jeg kunde da ikke pøse Vand lige op i hendes aabne, leende Ansigt, det var altfor kønt — hun har de skønneste gulbrune, lyse Øjne, og hun stod i Solskinnet, kampberedt og varm, de lyste som Guldmønter imod mig, og hendes lille bestemte Mund var knebet fast i.

„Orientens Blomst" kom til og vilde galant hjælpe hende, men hun optog det som et uventet fjendtligt Baghold og hældte ham en hel Spand Vand over Hovedet.

Og han har ikke været her siden.

Det er godt, hun er kommet. Her er saa underlig gravstille og bekymret, naar Toni ikke er hjemme. Men hun kan snakke Vejinspektørsnak med Far og drøfte Hestehandel med Karen Margrethe — Karen Margrethe er et underligt Pigebarn, hun kaldte sig altid Christian, da hun var lille og gik i Drengebukser, nu vil hun absolut være Hestepranger — Mor har efter mange Overtalelser faaet hende til at begynde som Landvæsenselev! De to Tvillinger ligner hinanden saa lidt som en Støvleknægt og en Cicade — Elise spiller egne Fantasier i Mørkningen og tilegner dem hver evige en til Toni.

8. Maj 1900.

Jeg kan ikke forstaa, hvad der kan være i Vejen med Toni. Jeg vilde aldrig have skænket det en Tanke, hvis jeg ikke var kommet til at se hende en Dag i Haven. Jeg sad og slikkede Solskin i Læ bag Lysthusmuren, da jeg saa hende komme ind fra Havegangen, gaa lige, som en Blind, ind i Vildnisset og lægge sig plat ned — og hun slæbte sig frem som et Dyr, der er sygt og slæber sig frem paa Bugen, borede sit Ansigt som hun holdt skjult i Hænderne dybt ned i det visne Løv, krøb og borede sig frem som en Orm i Pine. — Jeg var fuldstændig forstummet — og saa blev der kaldt paa hende oppe fra Huset — jeg saa lige hendes Ansigt, da hun gik forbi, det var saa graat som Lav, Øjnene var løftede opad, hendes Ansigt saa ud, som om hun hang paa Kors og bad Gud gøre en Ende paa hendes Nød. —

Jeg gik op lige bagefter hende — og jeg saa hende staa med en stor Skræddersaks og figurere, leende over hele Ansigtet, Mor og Søstrene hang rundt om hende og var ved at daane af Latter, Toni skulde klippe en Bluse til Solen af næsten intet Stof, og hun vendte og drejede det, trak og halede i det paa en Maade, som virkede fuldstændig kolerisk paa alle de andre. Jeg forstaar ikke, at nogen kan forstille sig i den Grad.

Solen forstiller sig ikke. Hun *er* glad.

22. Maj 1900.

Jeg er forelsket i Solen. Jeg tror ogsaa, hun er forelsket i mig.

Men jeg ved det da ikke.

Hun skulde køre en Tur i Gaar — jeg kunde ikke køre med, jeg maa indtil videre ikke cycle — det var blot en Mils Vej til Grevede efter Kaalplanter til Mor. Hun havde den nye Bluse paa, som Toni klippede, og hun saa umaadelig vigtig ud, da hun startede. Men Klokken blev 10 — og den blev 11 — og 12 — og hun var stadig ikke kommet, saa tog jeg Karen Margrethes Cycle og kørte ud for at finde hende — og jeg fandt hende ved Hjælp af Blusen — hun sad op ad Bøgum Kirkegaardsdige og „sundede" sig. Saa gik vi hele Vejen hjem, og hun fortalte mig om al sin megen Modgang. Hun var først kørt ud ad den kongelige Landevej, som hun ganske rigtig skulde, men foran kørte der en Vogn, og Solen kom for strygende Medvind og kørte lige ind i Vognen .... det gik direkte med et Bras i Landevejsgrøften. Med et revnet Skørt og lidt Forslaaethed tog hun fat igen og kom halvvejs ud til Fjorden — saa spurgte hun sig for og fik at vide, at hun var kørt langt forbi Grevede Vejen. Hun tilbage igen og fandt Vejen og Gartneren og Kaalen og cyclede saa igen — men tog i Mørket fejl af de fire Tingveje og kørte halvvejs til Løgstør. Da hun efterhaanden indsaa, at det ogsaa var galt, vendte hun

om og var netop kommet til Kirkegaarden, hvor hun sad og spekulerede paa, hvilken af de fire Veje, hun nu skulde begive sig ud paa, da jeg saa kom ....

Hun er forresten en kæk Pige — hun sad op ad Kirkegaardsdiget og røg en Cigaret og Klokken gik til 1.

Mor var lidt ærgerlig over min Nattetur, for jeg har jo lidt Hoste i Dag; hvad Herregud, lidt Hoste slaar da ingen Mand ihjel.

Alle Mennesker elsker Solen! mine Søstre forguder hende — ja Elise undtagen, for hun og Toni holder sammen som de rødeste Køer. Vi kalder hende Sildeføddingen — for egentlig skulde hun være født 5 Aar før og været Tvilling med Toni.

30. Maj 1900.

Solen mishandlede mig i Eftermiddags paa det ubarmhjertigste, hun rev hele Haarduske op med Rode. Og jeg havde endda slet ikke gjort hende noget. Jeg havde kun ude paa den tjærede Port med Kridt tegnet „Orientens Blomst" med Hustrug og Afkom i en lang Række. Kunde jeg gøre for, at Hustruget tilfældigvis var kommet til at ligne Solen, og alle Ungerne havde den duftende Skilning fra Panden og langt ned ad Ryggen.

Hun sagde, hun havde hidtil troet, jeg var hendes Ven, men den Tro havde hun nu mistet.

Hun ved vist godt, jeg er forelsket i hende.

3. Juni 1900.

Frits startede Forretning, da han var 22 og giftede sig, da han var 24 .... nu kalder Mor ....

4. Juni 1900.

Min Skolekammerat Svend Bøje har nok faaet Tuberkulose. Jeg talte med ham i Dag, han vilde gerne til Vejle Sanatorium, men de har ikke Raad, de er jo saa forarmede. Men hele den rige Slægt, han har, maa da kunne hjælpe ham. Søsteren fik jo galopperende Svindsot og døde paa mindre end en Maaned, det er vel Angsten for det samme, der sidder i ham.

Det var Fru Buus fra Gelstedgaard, der fortalte om hende en Dag, hun var i Byen — hun ser forresten selv noget gennemsigtig ud ....

5. Juni 1900.

Nu rejser jeg i Morgen. Solen har givet mig Lov at skrive til hende, og hun vrissede og saa næsvis ud, da hun lovede at svare mig — hvis hun fik Lyst og ikke havde andet at bestille naturligvis.

Ja, naturligvis, sagde jeg, det er ogsaa kun fordi jeg ikke ved, hvad jeg skal slaa Tiden ihjel med, at jeg skriver til Dem.

Forøvrigt har jeg det udmærket nu; der er ikke det mindste i Vejen, det bider nok

lidt under Skulderbladet en Gang imellem, men jeg kan virkelig ikke gaa her og spilde Tiden, det er saa spændende, om jeg kan blive Millionær.

Saa vil jeg være Far for de flest mulige — mine smaa Sødskende først og fremmest.

Ja, naturligvis, hvis jeg faar Børn selv.

Men det er sikkert, jeg faar hverken Børn eller bliver min egen Mand ved at gaa her hjemme og drive. Frits er god at lære af. Han begyndte med at have Sovekammer i Hulen under sit Trapperum. Der sov han i al Hemmelighed; for hver Tomme Plads, han raadede over, fyldte han med Varer — nu gaar hans Forretning godt, og han har lovet at hjælpe mig, naar jeg vil etablere selvstændigt.

Jeg tror, Solen kunde blive en dygtig Husmoder. Men jeg vilde aldrig have hende til at gaa den lange Dag saadan som Mor. Aa, Mor er utrættelig energisk og Far kører ude fra Morgen til Aften og ser til sine Veje, det er svært at føde 10 sprællende Børn op — jeg har gaaet i Engene og fundet Fuglereder og set Ungerne med de gule, gabaabne Næb ligge Side om Side og jeg synes, det ligner os — næsten fra vi er født, har vi aabne, forslugne Næb vendt imod Verden, som om vi vil sluge den med Hud og Haar ....

De andre Brødre har forresten ogsaa lovet at hjælpe mig. Richardt sidder allerede med en fin Eksport-Forretning i London, Jacob er begyndt at flyve, det kan Mor ikke saa godt lide, og Harald er engageret til et

Marmorbrud i Gøteborg og rejser Europa rundt.

Men jeg vil have Skibe.

Mange Skibe.

Jeg vil have store Kort paa alle Vægge i et stort Kontor, og Pilene skal vise, hvor mine stræbsomme Skibe gaar, jeg vil have saa meget at bestille, jeg kan overkomme og lidt til, saa først kan jeg føle, at jeg lever. Ingen af os Sødskende kender Begrebet Hvile — for vi hviler ikke i Hvile, vi lider — vi arbejder som en Skibsskrue, der er kommet op af Vandet — ingen af os har været til at drive i Kirke, for vi kan ikke holde ud at sidde ubeskæftigede i saa mange Timer ....

Men jeg vil have, at Solen skal hvile — Solen skal bo i mit hvide Palæ ude ved Øresund. Naar jeg lukker mine Øjne, kan jeg se det altsammen for mig, som jeg saa det en Dag, jeg cyclede ad Strandvejen. Der dufter af Hæg og blomstrende Frugttræer, Bøgen og den blodstørknetbrune Ahorn staar saa stille, men Birken ser ud som en tusindvinget Libelle, der svirrer med alle smaa Vinger i Solen. Flagene syner som Bloddraaber mellem Kronerne, for det er Pinse og derinde ligger mit Hus og straaler, for det er tækket med glacerede Sten og ser ud som Sølvmor. Et Par gode bløde Flygeltoner kommer derindefra — og der staar en doven Stuepige med hvide Huebaand ved Laagen og venter ....

En Flyver hænger som en glubsk Metalørn med ildfunklende Øjne højt over Sun-

dets hvide taagede Flade, der ligner et antikt, anløbet Spejl i Kysternes brogede Ramme. Røgen fra Damperne bliver hængende længe i det blege Himmelrum som lange Fisk, der staar hesykasterstille i deres Bassin — med lange Sting syr Telegraftraadene Verden sammen over mit Hoved.

Og i den stille, døsige, matskinnende Sommerdag kommer der med et Liv — en Sværm Cyclister flyr foran Vandvognen som smaa, vilde Dyr for et Uhyre, der støder Damp ud af hundrede Næsebor paa hver Side.

Men ned ad brede Trappetrin med høje Stengelændere kommer Solen mig i Møde.

6. Juni 1900.

I Morgen *skal* jeg rejse. Mor vil gerne holde mig hjemme lidt endnu, men Frits mangler Folk, han kan stole paa, og jeg skal skynde mig, ellers risikerer jeg, at Livet løber fra mig.

Solen og jeg gaar Tur hver Aften i Haven. Baade Far og Mor kan saa godt lide hende; jeg tror ikke, de vil have noget imod, at vi forlover os! alle deres Børn er blevet tidlig forlovede og tidlig gift og tidlig selvstændige. Mor græmmer sig nok en Tid over, at hun mister sine Sønner, men Mor er ikke Mor for ingenting, de har det godt og har faaet Hustruer, der passer til dem, saa slaar hun sig tilfreds med det — og trøster sig med Døtrene.

De er smukke allesammen. Toni er den

kønneste — hvor har hun været ombejlet, da hun gik som en gylden lysende Backfisch her hjemme. Jeg tror nok, det er Mor en Skuffelse, at hun ikke endnu er blevet Grevinde, den Drøm drømmer vist alle Mødre med skønne Døtre.

10. Juni 1900.

Jeg er blevet forsinket af et lille Hosteanfald, jeg fik en Morgen, netop da Moder kom ind med min Havregrød. Det var virkelig ingenting, jeg forsøgte at kvæle det, til hun var ude igen, men det blev det værre af, og saa overtalte Mor mig til at blive en fjorten Dages Tid endnu. Solen sagde ogsaa om Formiddagen, at hun syntes virkelig jeg skulde holde mig i Ro, til jeg var helt rask.

Det er ogsaa saa lumpent, jeg skulde faa den Lungebetændelse, da jeg var i Hamborg. Chefen havde den spættede Idé at aabne alle Vinduer og Døre og staa i Timevis midt i Trækken som i en Hvirvelvind. Og jeg blev forkølet og kom paa Hospitalet, og der lagde de mig ind ved Siden af en Tuberkulosepatient.

Jeg kan ikke rigtig blive klog paa Solen, hun har været saa usædvanlig stridig i den sidste Tid.

„Orientens Blomst" har da faaet sig en Kurv! det ved hele Byen, han laa paa sin Seng en hel Eftermiddag og tudede — tilsidst gik Apothekeren ind og trøstede ham med, at Kvinder aldrig mener noget, naar

de giver en Kurv, det er kun for at gøre det sværere. Saa rejste han sig, styrket af nyt Haab.

Hele Miseren kom af, at han havde faaet en Byld paa Kinden af at kradse sig med sine giftige Apothekernegle, og Bylden gik ud i en Top, saa han saa tvenæset ud, og det morede Solen sig over. Saa blev han fornærmet, og Solen blev fornærmet over, at han blev fornærmet, og saa fik det hele det tragiske Udfald med Kurven.

Det maa være frygtelig vanskelig at fri.

Det maa være lettere at skrive.

Vi spiller „To i Baaden" samtidig paa Klaveret, og Søstrene slaar Takten med Grydelaag og synger til, det giver et infernalsk Spektakel. Men jeg nynner for mig selv alene

> Se dette skønne Aakand'blad
> det mørke, brede blanke.
> Det ankrer her og ved du hvad
> det samme gør min Tanke.
> Den var paa Rejse, var paa Vej
> men kom dog ingen Vegne,
> bestandig ankred den hos dig
> fra alle Verdens Egne.

Jeg vil skrive det.

Men hvis hun nu ikke vil have mig! Det er jo slet ikke sikkert, hun vil binde sig endnu, hun er jo kun 18 Aar. Aa, hun er saa dejlig med sit brune Haar i den faste Knude i Nakken og de lysebrune Øjne, der ser saa fast, og sit lille spydske Smil. Alle hendes Bevægelser er saa hurtige, saa egernagtig abrupte — hun er nok lidt ty-

rannisk, alting skal føje sig efter hende, men hun er en Karakter. Mor er ogsaa hurtig, men det dundrer gennem Stuerne, naar hun kommer, som en Dyretrop gennem Junglen — hun er jo nu ogsaa saa svær — Toni er ligesaa hurtig som Mor, men hun „glider", hun „kæler" egentlig Livet til at føje sig, hun smigrer, glatter og smiler — hun er den, der har været mest for os alle, hun har altid været en Slags Vice-Moder — men jeg tror ikke, hun er lykkelig! Jeg tror, hun giver for lidt ondt af sig — Mennesker vil nok sleges for, men de vil ogsaa have Lussinger. Men jeg kunde tænke mig, Toni er af dem, der under sit Smil sletter de Mennesker ud af sit Hjerte, der ikke kunde taale hendes Solstraalebehandling.

Der er aldrig nogen, der fik det mindste Indblik i, hvorfor hendes Forlovelse gik over Styr.

Det skulde da lige være Elise.

Men hun er tavs som en Kardinal.

18. Juni 1900.

Solen og jeg sad i det unge Lindelysthus i Aftes. Inde var de ved at gaa i Seng. Lysene slukkede Vindue efter Vindue i den lange Længe. Og saa blev der saa stille. Den hvide Natteaande laa saa slørblød over Kærene, og Vindpustene gik over Hovedet paa os og kæmmede Kronerne. Solen og jeg sad paa Bænken, hun saa saa bleg ud i den lyse Nat, saa svævende i sin hvide Sommerkjole. Hun havde ikke det vrisne over

sig, men sad og talte saa alvorligt! Jeg gaar og tror paa, at to Mennesker kan blive lykkelige, hvis de af hele deres Evne vil. Det vil sige *virkelig* vil. For der er saa megen „Paa-Skrømt-Vilje", der høres i Udtryk, men glemmes, naar der er Brug for den. Jeg har altid tænkt mig, at jeg vilde se mig godt for, naar jeg en Dag skulde vælge mig en Kone, for jeg vil have det helt godt. Saadan at vi kan gaa fredelige og glade sammen, og jeg arbejde og skaffe til Hjemmet, hvad der skal til, uden Kniberi og Vrøvl, og Solen skal forstaa at holde Hus med det og være venlig imod alle.

Jeg sad og talte om det, og Solen sad og saa klog og englehvid ud, som om hun var faldet ned fra Himlen, i min Have, til mig — og hele Tiden laa det mig lige paa Tungen at *sige det* — men hver Gang jeg vilde sige et Ord om det, var det ligesom min Tunge døde, og jeg fik saadan en Hjertebanken, at jeg maatte tie helt stille.

Efterhaanden sad vi helt tavse begge to og hørte paa Frøerne, der rallede fra hundrede Struber — saa blev det koldt, og vi gik ind. Jeg synes, Solen var saa affejende, da hun sagde Godnat.

Jeg fik lidt Hoste, da jeg var kommet i Seng, men der var ingen, der hørte det.

20. Juni 1900.

Nu er jeg i Arbejde igen, det er herligt. Frits er en Svend, i Gaar købte han et Skib, Himlen maa vide, hvordan han faar det betalt — men ved Himlen det ikke, saa ved

han det sikkert selv. Han er saa distræt, naar han kommer med Breve til mig, at han ikke ser, hvor rød i Hovedet jeg bliver, naar der er Brev fra Solen!

Jeg *vil* skrive det til hende, at jeg elsker hende — aa Gud, hvor jeg elsker hende! Og nu bagefter kan jeg se, hvor dumt jeg bar mig ad den Aften i Lysthuset, hun troede naturligvis, jeg vilde have sagt det der, inden jeg rejste, og da jeg ikke tog Mod til mig og gjorde det, blev hun skuffet og „muggen". Aa, jeg tror Solen holder af mig, og vi skal faa det dejligt —, jeg tror, vi passer saa godt sammen, Solen er nok egenraadig, men jeg er selv saa lun, Jyde som jeg er, stridige Heste skal køres med linde Hænder.

30. Juni 1900.

Det gaar ikke saa godt, som jeg vilde. Jeg har ingen rigtige Kræfter. Jeg bliver saa hurtig varm og forpustet og maa holde op for at hvile — og saa tager jeg igen fat med fordoblet Iver, for det ærgrer mig jo.

Jeg er blevet i for daarligt Humør til at skrive til Solen om min Forelskelse — hvis jeg er en syg Mand kan jeg jo ikke med god Samvitighed forsikre Solen, at hun kan lide paa mig og bygge sin Fremtid paa min.

4. Juli 1900.

Det er noget saa irriterende at mangle Kræfter, naar man hverken mangler Lyst, Vilje eller Evne.

Jeg sætter mig for, nu *skal* de Hylder

tømmes og Varerne tælles op, jeg begynder at tage dem ned; jeg bliver træt i Armene og varm og giver mig lidt i Snak med en af Kassererskerne — bare for et Øjeblik at glemme, hvad jeg egentlig skulde, men ikke kan. Jeg kommer ned fra Frokost og sætter mig jærnbestemt for, at nu lægger jeg hele Lageret under Oprydning, saa der er Plads, til de nye Varer kommer — og jeg kan følge, hvordan mit Haar bliver fugtigt, hvordan hver lille Pore arbejder anstrængt, hvordan hele min Mekanisme ligesom rejser sig paa Hælene for at naa til det yderste — og saa — begynder jeg at gaa rundt for at se, om alle Vinduer er aabne, og jeg hoster lidt for Støvet! Jeg sludrer lidt med Frits, der raader mig til at gaa en Tur — selv har han aldrig i sit Liv gaaet „en Tur", hvert Skridt, han har gaaet, har haft sit bestemte Maal — og saadan er vi alle — og jeg kan ikke faa over mit Sind at gaa en Tur. Jeg føler det, som om jeg bøjer af fra Slægtens Traditioner, naar jeg begynder at gaa uden Maal blot for at gaa — jeg synes, jeg viger et lille Skridt for en Fjende, der er ude efter mig.

Jeg har skrevet om det til Solen, hun trøster mig med, at jeg jo ikke var helt restitueret efter min Sygdom, og det er rigtig godt, at min egen Konstitution kan foreskrive mig, hvad jeg kan taale og hvad ikke, for ellers foer jeg frem, som om jeg skulde lægge Verden under mig paa een Maaned.

Aa Solen er klog og forstaaende i sit Hjerte, og hendes smaa, vripne Manerer klæder hende kun saa godt.

16. Juli 1900.

Det er saa uheldigt, som det vel kan være. Solen skal tiltræde sin nye Plads straks efter Ferien, og jeg kan ikke komme hjem før sidst i August, Frits er ude at rejse, han er i London hos Richardt, de har en stor Forretning for sammen — Frits er en fabelagtig Sælger, han kan næsten suggestionere Folk til at købe, og hans Forretningsgeni hviler aldrig, forleden solgte han sit Skib, tjente 40 Procent og købte igen, Penge maa aldrig hvile, siger han, saa bliver de dovne!

Men min lille Sol faar jeg altsaa ikke at se før i Jul. Inden den Tid vil jeg have alt klart imellem os, saa kan vi deklarere Forlovelsen den Dag, jeg bliver 21.

27. August 1900.

Stakkels lille Sol, hun har faaet en daarlig Plads. De drikker allesammen paa Gaarden og slaas om Nætterne, og Sønnen, en Bengel der er raa som en Røgter gør Kur til hende ved at slaa hendes Ruder ind. Hvad skal jeg dog gøre? Solen har jo ikke noget Hjem! Skulde jeg bede Far og Mor tage hende i Huset igen? nu læser jo Elise med de Smaa, og Karen Margrethe er Landvæsenselev og borte?

Jeg er humørsyg i Dag — jeg har Smerter oppe i Næsen, jeg har været hos Lægen, der mente, jeg maatte opereres.

10. September 1900.

Solen kom over Situationen uden min Hjælp, hun tog sig en anden Plads uden videre, sendte i Hemmelighed sit Tøj med Postvognen og gik fra Gaarden midt om Natten. Hun er ikke bange. Hun gik to Mil i Nattens Mulm og Mørke sammen med en Mand og en Kone, der var kommet med samme Tog som hun, og som hun hørte skulde samme Vej. Det var et Par Lazaroner, en Han og en Hun-Bisse, de kunde ligesaa nemt have dræbt hende og gravet hende ned i en af Skovene, de passerede igennem, men Solen var lige glad.

Aa bare jeg dog var rask.

Men jeg sveder om Nætterne, saa jeg er klam og forfrossen, naar jeg vaagner. Og Næsen er ikke bedre —

Hvis ikke Solen var, tabte jeg Taalmodigheden, nu maa jeg jo se at fare med Lempe, til jeg kommer igennem det — det kan jo da ikke vare evigt.

Og hvem skal give Solen et Hjem, hvis ikke jeg.

21. November 1900.

Nu er jeg hjemme og ligger her. Mor blev saa forfærdet, da hun pludselig saa mig komme ind ad Døren — men hun tog sig i det øjeblikkelig, saadan som Mor jo er og hjalp mig i Seng. Jeg er blevet saa mager, men den Næse-Operation var ogsaa noget af det rædselsfuldeste! Jeg var ikke bedøvet

og gik selv hjem til Frits, men der blev jeg syg og laa i flere Dage, før jeg turde rejse hjem. Jeg er sikker paa, saasnart jeg kommer under Mors Pleje, bliver jeg snart rask igen. Alle vi Sødskende har haft store og ondartede Sygdomme, men Mor slaas som en Løvinde for sine Unger, der er ingen døde endnu.

Det værste er, at nu faar jeg ikke Solen at se i Jul. Hun skal til sin Bedstemoder, og jeg vil ikke bede hende hertil, før jeg er rask igen. Hun skriver de morsomste Breve, og jeg elsker hende — aa blot jeg kunde komme rigtigt i Arbejde igen.

I Morgen kommer den nye Læge, saa skal jeg se, hvad han mener — om jeg snart maa komme op — maaske kan jeg saa faa Solen hertil i Fastelavn.

22. November 1900.

Lægen har været her, og Far og Mor er gaaede.

Havde jeg bare aldrig faaet den Læge.

Han sagde, jeg havde Tuberkulose. Venstre Lunge var temmelig angrebet, men højre slet ikke; og der var jo mangfoldige Mennesker der blev gamle og graa med een Lunge, saa det skulde jeg ikke tage mig saa nær. Men jeg skulde „afsondres".

Hvor det lyder underligt — afsondres — som om jeg er et Lem, Samfundet vil befri sig for — jeg maatte have mine egne Spiseredskaber, mine egne Lagner, jeg maatte

ikke ditten og ikke datten af Hensyn til andre.

Jeg er kort sagt smittefarlig.

Det gør mig saa ondt for min lille Sol.

Stakkels stakkels lille Sol.

23. November 1900.

Jeg er ikke blevet færdig med at tænke over den ny Tingenes Tilstand endnu — ja, ny er den jo ikke — men ny for mig — jeg har aldrig før for Alvor troet, at jeg var brystsyg.

Og farlig for mine Omgivelser!

Og det skulde min lille Sol udsættes for. Aldrig i Livet. Jeg maa vente — men nu ved jeg i hvert Fald, hvad det er for en Fjende, jeg skal tage Kampen op med.

Og jeg skal nok klare mig — for jeg *vil*.

Se nu min Svigerindes Broder — han drak Caloric, indtil Bakterierne druknede paa svensk og han spiste Bøf Morgen Middag og Aften, og han kom sig, han gik ud af Striden med et stift Ben ganske vist, han havde faaet Tuberkulose i Knæet, men han blev en Kæmpe og fik Børn og Hjem. Og en af vore gamle Piger, der kom hjem fra København som tuberkuløs giftede sig, fik en Redefuld Unger med sin Træskomand og er rund som en Æggeblomme.

Skulde jeg saa ikke klare mig.

Jeg der har Solen at ville for!

Men der gaar vist lang Tid, inden Solen og jeg skal se hinanden.

1. Januar 1901.

Det er Nytaarsdag i Dag.

Jeg har ikke svaret Solen paa hendes sidste Brev, som nu er over en Maaned gammelt.

Jeg har haft Tid til at ligge og tænke.

Saa kærnesund, saa straalende levedygtig som Solen er — er det da ikke Synd, at jeg med mine Breve binder hende til en syg Mand? Svend Bøjes Moder var, det ved jeg, stor og solid, da hun giftede sig med Bøje, og de døde begge af hans Sygdom. Naturligvis tror jeg ikke straks, jeg skal dø, jeg er jo ikke hysterisk, jeg klarer mig jo nok i det lange Løb — men hvor langt bliver det Løb? Har jeg Lov til at holde Solen fast paa ubestemmelig Tid. Hvis jeg ikke skriver mere, maa hun jo alene om Afgørelsen — om hun vil vente paa mig eller glemme mig for en anden.

Men aa hvor jeg vil savne hendes Breve, hendes glade vittige Breve om alt og ingenting — somme Tider sidder jeg med Penneskaftet i Haanden og skriver: kære lille Sol —

Men jeg vil ikke.

Hun har Livet aabent og friskt foran sig, hun skal ikke sætte sin Sundhed paa Spil — Jeg vilde naturligvis holdt fast ved Solen, hvis Forholdet var omvendt, men det er ogsaa noget andet — aa, jeg vilde med Glæde kysset Døden af Solens Mund.

Jeg har aldrig kysset nogen.

Jeg ligger og bliver helt varm ved Tanken om Solens Kys —

4. Februar 1901.

Jeg har haft Brev fra Solen i Dag — og jeg har endda aldrig svaret paa hendes to sidste Breve. Nu har Solen taget Plads i Skotland og rejser med en Familie til 1ste Marts — og hun skriver frisk og haabefuldt, at nu lader hun sit skammelige Land i Stikken, og jeg er en rigtig Tørvetriller, men det er velsagtens fordi jeg er syg, og nu kommer hun ikke hjem, før jeg er rask.

Nu maa jeg se at komme mig — hurtigt — nu gaar vi jo Foraaret i Møde — har jeg gjort Solen landflygtig, maa jeg da i det mindste sørge for, hun snarest kommer hjem igen. Mor plejer mig saa omhyggeligt, der er ingen der forstaar sig paa Syge som Mor — det skulde lige være Toni. Solen egner sig mere for de raske og levende —

6. April 1902.

Det er Solskin og Sommer.

Solen er endnu i Skotland. Men nu tænker jeg snart, hun kommer hjem. Aa, hun har lært saa meget, skriver hun, først Sproget naturligvis, og saa har hun lært at snøvle, og hun har lært at være huslig, det var Solen aldrig før. Og hun har lært at frisere og give Manicure! Hvad vil Solen med Manicure? Hun skriver, at her var Lejlighed til at lære det, og jo mere man kan, des

mere man magter — Mon Solen tænker sig ....

Aa nej, lille Sol, du skal ikke have en Mand du skal forsørge, saa meget Mand er jeg dog, selv om jeg er syg. Men jeg er forresten ikke saa syg mere — Gudværelovet! Nu har jeg gaaet herhjemme i næsten halvandet Aar og er saa stærk som en Kamel. I Vinter spillede jeg Dilettant-Komedie og var oppe til Kl. 12 om Natten uden at det gjorde mig det mindste.

Og i Gaar tog jeg Livtag nede i Gelstedgaards Have; jeg brødes med Buus, Tonis sidste Tilbeder — jeg tror, hun har haft 50, men gifte sig vil hun ikke, hun spiller Violin med en Krølle ned i Panden, som hun har set Virtuoser gøre, og hun vugger i Kroppen og ser smægtende ud, saa hun ikke er til at staa for — men naar hun og Elise spiller sammen er det Alvor, saa slider de. Buus paa Gelstedgaard gør sine hæderligste Anstrengelser for at faa hende til at indse det formaalstjenlige i at flytte ned til ham — Fru Buus døde jo lige efter Jul, vi var alle til Begravelsen, Mor vilde ikke, jeg maatte tage med, jeg kunde saa nemt blive forkølet, mente hun, en Begravelsesgaard paa Landet er jo som en Korsvej for alle fire Vinde — men hvorfor skulde jeg ikke tage med — jeg vil ikke gaa og svække mig selv med at være bange! fordi Fru Buus døde af „Tæring" behøver jeg da ikke at se mig i Spejl paa hende.

Jeg tog Livtag med Buus, og jeg blev næppe forpustet — men jeg saa nok, Toni

var henne at give sin stakkels Tilbeder en skarp Overhaling, fordi han havde taget imod min Udfordring.

Der var forresten saa æventyrlig dejligt. Den store Plæne i Haven var slaaet, og Høet sat i Stak. Roserne stod som en blomstrende Jubel, gule Spalier-Roser og røde Crimson — jeg gik alene en lille Runde i Haven til alle de Steder, hvor Solen og jeg har været sammen, jeg nikkede til den lange blaa Klematis ved Verandaen, hvor vi en Gang sad i Maaneskinnet paa Trappen, jeg sagde til Gyngen, der endelig hang stille: Nu kommer Solen snart — og ude i Engen, hvor vi alle gik om Eftermiddagen, saa jeg ned i Aaens Spejl, og jeg saa mit eget Ansigt, det saa alt andet end sygeligt ud — fregnet, solbrændt og stærkt i Trækkene.

Jeg vender frygtelig tilbage til Livet.

Jeg føler det, Solen og jeg hører sammen, jeg skal faa hende en Dag, og jeg skal komme til at arbejde, saa det gaar i blaa Bølger for mine Øjne, og paa de blaa Bølger skal alle mine Skibe sejle.

Jeg lagde mig i det høje, duftende Enggræs og saa op i Himlen — den saa ud som en Engleskare med de hvide drivende Skyer, som en herlig, mesterlig udført Illustration til „den store hvide Flok vi se" — sejlende Engle i Æteren, i Tusendevis, med hvidtskinnende Himmelkjortler og Palme i Hænderne, et Paradis i Drift — jeg kunde høre Vandet sylre henover en lille Sten, Hjertegræsset rundt om hviske med Vinden og Fuglene hvis Kvidder slog sammen saa det

lød som Sølvbjælder i en Manege: Jeg plukkede et Hjertegræs, der paagaaende blev ved med at ridse mig i Ansigtet, det havde 36 Hjerter, og jeg vil sende det til Solen.

Og saa vil jeg til Læge igen og spørge, om jeg er smittefarlig mere.

Jeg spurgte Toni, da vi kørte hjem — i Sjov naturligvis — om hun saa ikke vilde have Gaarden? Det er det stadige Spørgsmaal, som vor gamle Lugekone kommer med, hver Gang Toni kommer hjem — alle Mennesker ved jo, at Buus gerne vil have hende — men Ane Mette spørger aldrig om Toni vil have *ham* — nej — „vil du saa ét ha Gaarden, bette Tonni?"

Toni sad og røg en Cigaret.

Nej, sagde hun og vendte sig i Agestolen og saa ned i Lavningen, hvor Gelstedgaards Have laa topgylden i Aftensolen — nej, for Fru Buus gaar der.

Hvadbehager sagde jeg, jeg troede Toni spøgte.

Men Toni saa fuldkommen dagligdags ud, hun nikkede og sagde kun.

Jeg saa hende den Dag, hun blev begravet, da gik hun i sin graa hjemmevævede Kjole gennem alle Stuerne — og jeg saa hende i Dag komme fra Stenhøjen og langsomt gaa op gennem Haven og ned ad Havestuedøren. Nej, jeg tager ikke hendes.

Toni er nu noget for sig.

Men i Morgen skriver jeg til Solen.

13. Juli 1902.

Jeg fik ikke skrevet til Solen.

For jeg fik Blodstyrtning.

Jeg skulde nok ikke taget slet saa stærke Tag, da jeg brødes med Buus — men jeg vilde jo vise mig selv, at jeg var stærk igen.

Jeg var kommet i Seng om Aftenen, da det med eet stod kogende varmt op i min Hals, jeg skyndte mig at tænde Lys, jeg kunde jo ikke begribe, hvad det var.

Saa saa jeg, det var Blod.

Lige i Øjeblikket stod alting stille i mig — Blod! — Blodstyrtning ligefrem — den røde Farve paa Gulvet ligesom raabte saa øredøvende op imod mig, at jeg ingenting kunde sanse — før jeg instinktmæssig sprang ud, løb til Loftstrappen og kaldte paa Toni.

Jeg var endnu som en Gal, da Toni kom ned — et Minut efter, hun havde blot en Nederdel over sin Natkjole. Jeg viste ned paa Blodet, og jeg kunde mærke mine Tænder klapre, da jeg sagde

Saa er jeg nok færdig.

Toni kaldte Mor op, selv cyclede hun paa bare Ben efter Lægen — jeg fik senere at vide, at hun væltede i Mørket over en Hund og sprang paa igen, mens Hunden hang fastbidt i hendes Natkjole —

Hele Huset kom paa Benene — jeg saa dem komme, en efter en, listende ned, de saa ud i Øjnene som kom de for at se mig for sidste Gang.

Men jeg vil ikke dø.
Jeg fik Isomslag, og nu er det standset.

15. Juli 1902.

Jeg bløder stadig! det *vil* ikke standse, det Skab! Et Par Dage holder det op, og bedst som jeg tror, nu er det endelig lægt, saa begynder det igen. Toni passer mig. Hun sidder ved min Seng Dag og Nat, Døgnets fireogtyve Timer igennem, hun vaager som en Høg over det mindste Hosteanfald, der kan bebude en Blødning

Doktor Lohse duer ikke, det skal jo heller ikke hjælpe. Hver Gang Far eller Toni foreslaar et eller andet, der maaske kan standse Blodet, siger han: jae, lad os prøve det. Og bliv ved med Is paa Maven.

Jeg kan se Toni sidde som en Sfinx af Bestemthed, hun holder Fremmede fra Dørene, Folk er jo flinke og vil absolut se til mig, nu de tror, jeg skal dø.

Og Angsten for at dø — aldrig se Solen mere — den kommer over mig i hede Skyl, mit Hjerte begynder at banke og saa kommer Blødningen

I Gaar Nat!

Aa den vil jeg sent glemme. Toni sad hos mig, Klokken var elleve. Da mærkede jeg ved en tilfældig Bevægelse et Stik i Ryggen. Jeg sagde til mig selv: Aa, du er kommet til at vende dig lidt forkert, er det noget at bryde dig om, sov nu!

Men jeg blev trukket tilbage til Vaagenhed af Angsten — i Ryk var jeg tilbage, hver

Gang jeg var ved at blunde af Træthed, den hede Angst for mig til Hovedet saa det svimlede! Jeg tør ikke dø — jeg tør ikke — aa, jeg er bange for at dø. Jeg fik den Idé: I Nat dør du! nu i Nat! — Jeg bad Toni lægge sine Fingre paa mit Hjerte, og hun fik det ogsaa til at slaa roligt igen og satte sig saa tilbage i sin Vaagestol. Hun saa bleg og træt ud, men jeg var saa forfærdet og saa ude af mig selv, jeg vilde det ikke og gjorde det alligevel, jeg sagde til mig selv: hvis hun falder i Søvn, dør du! hendes Vilje holder dig fast, ene og alene Tonis Vilje! jeg kan ikke dø, saa længe hun sidder og vil, du skal leve. Jeg laa med lukkede Øjne, men jeg passede hele Tiden paa, naar hendes Øjne var ved at falde i, saa kaldte jeg.

Toni!

Ja, hvad vil du, Georg?

Aa, ikke noget.

Toni!

Ja!

Jeg synes — mit Hjerte —

Saa holdt hun igen sine Fingerspidser ned paa mit Hjerte, og min Angest gik over.

Men jeg skammede mig, saa jeg kunde græde — saa træt saa hun ud.

Om Morgenen stak Mor nyopstaaet, i Nattrøje endnu, Hovedet ind ad Døren og kiggede til Vandfadet!

Men der var ikke Blod.

Aa, nu holder det nok op.

17. Juli 1902

Jeg spurgte i Gaar efter Svend Bøje — Toni sad og saa ud af Vinduet, jeg tror ikke rigtig, hun hørte, hvad jeg sagde, saa jeg spurgte igen.

Aa, Svend Bøje, sagde hun og saa stadig ud — han er vist helt rask nu.

18. Juli 1902.

Mor kom ogsaa i Morges — det gør hun hver Morgen, de tror ikke, jeg lægger Mærke til det, hun og Toni veksler det første Godmorgenblik, og Mors Øjne spørger: Har han blødt? Og Toni svarer med en opmuntrende Hovedrysten eller et resigneret Skuldertræk. Saa hører jeg Mors nøgne Fødder svappe ind over Køkkengulvet og tilbage til Sovekammeret, ind at klæde sig paa før nogen anden i Huset.

Toni har skrevet til Silkeborg Sanatorium. Kunde jeg komme der, synes jeg, alt kunde blive godt endnu.

20. Juli 1902.

Jeg bløder stadig og intet Svar fra Sanatoriet.

Jeg er nok færdig.

Jeg er dømt.

22. Juli 1902.

Skemaerne fra Sanatoriet er komne, vi har udfyldt dem, nu kommer det an paa, om de vil have mig.

Toni skal rejse.

Hvorfor kan hun ikke blive? —

Syge Mennesker er jo saa egoistiske, jeg kan saa godt forstaa, at Toni maa passe sit — havde jeg Skibe i Søen og et Fremtidsmaal at haste efter, saa sad jeg vel heller ikke maanedsvis ved en Sygeseng og lod alt mit forfalde. De Levende skal leve, de Syge skulde helst skynde sig at dø, de hefter blot de travle, der lever.

Men det er saa svært at dø.

Det er tusende Gange sværere at dø, end de Sunde drømmer om.

Hvis det blot var Tonis Arbejde, saa vilde jeg ikke sige noget til, at Toni lod mig i Stikken. Men der er noget med en ung Læge Holst — af Slægten Holst fra Rive-Hovedgaard — det er en daarlig Slægt, de kender ikke Æresfølelse af Navn, og de er pigekære, jeg forstaar ikke Toni i det, hele vor Slægt har saa strenge Begreber om Ægteskab og Moral!

23. Juli 1902.

Toni rejste i Dag.

25. Juli 1902.

Der er blevet telegraferet efter Toni, hun kommer i Aften. Jeg blødte i Nat, saa jeg

troede min sidste Time var kommet. Intet kunde standse det. De prøvede at give mig Salt og bagefter Eddike — jeg drak store Slurke Eddike og slugte Mundfulde af Salt, det var en haard Kost, men ned skulde det, og ned kom det. Men det hjalp ikke — ikke før jeg havde fyldt Vandfad og Bækken med Blod og faldt sammen af Træthed.

Kommer det Svar fra Sanatoriet da ikke.

26. Juli 1902.

Toni er kommet. Nu sidder hun her igen. Jeg har ikke blødt, siden hun kom.

Karen Margrethe har haft Brev fra Solen, hun kommer ikke hjem, hun er rejst fra Skotland og er nu i London. Der er en Mand derovre som har hjulpet hende til en god Stilling.

Gud ved, hvem det er.

Karen Margrethe har nok skrevet til Solen, kan jeg forstaa.

Stakkels lille Sol.

27. Juli 1902.

Bliver min Ansøgning til Sanatoriet da ikke besvaret. Kan da ingen sige til den Professor, at det er mit Liv, det gælder, Solens og min Fremtid.

28. Juli 1902.

Toni har skaffet Dr. Lohse en Vikar, mens han er paa Drankerhjem — finere hed-

der det Klinik. Men Vikaren er unge Kandidat Holst.

Hvad vil Toni med ham her.

3. August 1902.

Kandidat Holst var her i Eftermiddag, han sagde blot, jeg skulde ligge stille. Han har smukke brune Øjne, men jeg kan ikke udstaa dem. De ser paa Toni, saa jeg synes, der maa blive brune Brandsaar, hvor han har haft dem.

Der er intet Svar kommet fra Sanatoriet.

5. August 1902.

Der er Bryllup i Byen i Dag. Min Legekammerat fra Barndommen Sognefogdens Mette bliver gift. Brudefølget skulde gaa lige forbi mit Vindue, de vilde have mig op, for at jeg skulde se det. Jeg blev stablet op i Gyngestolen i en Vold af Puder — saa kom Musikken og Bruden med flagrende Slør, helt grøn af Myrter, det gjaldt om at faa anbragt saa mange som muligt for med dem at dølge en Kendsgerning, som desværre ikke kunde dølges — Jeg kom til at tænke paa Solen — Solen med Myrtekrans —

Jeg kunde alligevel ikke taale den oprejste Stilling, inden Følget var forbi, besvimede jeg.

6. August 1902.

Jeg kom til at bløde i Nat, og Kandidat Holst skulde hentes ovre i Bryllupsgaarden.

Men han var ingen Steder at finde. Toni havde lige været der og introduceret ham, han vilde gerne se et rigtigt Bondebryllup. Toni kom straks tilbage for at sove, mens Karen Margrethe sad hos mig — aa hvor Karen Margrethe var rasende paa Tonis Vegne, fordi Kandidaten var forsvundet med Apothekerens smukke Lærerinde — efter at have gjort Kur til tre, fire Stykker forinden. Toni præsenterede ham den første Dag han kom for „Ungepigeklubben", mine yngste Søstre og deres Veninder — hvad har hun da ogsaa gjort det for? Jeg talte med Karen Margrethe om det, hun sagde blot

Aa Toni ved altid, hvad hun gør.

7. August 1902.

Kandidat Holst kom og saa til mig i Dag. Han var frygtelig flov og saa paa Toni med de ynkeligste Hundeøjne, jeg har set. Men Toni sad paa Bordet og syede og smilede og spurgte henkastet, om han snart skulde rejse, for han passede vist ikke i Ensemblet.

Toni kurerer sig selv radikalt.

9. August 1902.

Solen har skrevet til Karen Margrethe, det var ikke noget med den Mand i London, det var kun en Dansker, hun tilfældig traf.

Kommer det Svar fra Sanatoriet da ikke!

11. August 1902.

Nu rejser Søstrene. De skal være hos Frits.

Han kan.

De flygter fra Hjemmet. Fra Smitten.

Der er bare Toni tilbage, Toni er ikke bange for Smitte — hun er saa sorgløs som den, der har sørget det, den evner at sørge, nu kan der ikke komme mere — det med Holst var aabenbart kun en Prøve. Han bestod ikke, og det rørte ikke Toni. Nu sidder hun inde hos mig og spiller Violin.

Jeg bløder nu hver fjerde eller femte Dag. Hvis jeg kunde komme paa Sanatoriet, tror jeg godt, jeg kunde komme mig helt. Selv om det ogsaa kommer til at tage mig en Del Aar mere end Brødrene, jeg faar nok mit eget endda.

Der er jo saa mange, der kommer sig — ogsaa uden nogensinde at komme paa Sanatorium.

20. August 1902.

Der er kørt saa mange af Bøje-Slægtens Vogne forbi i Dag. Jeg kender jo alle de forskellige Forspand, Kaptajnens fra Bunderup, dem fra „Engen" og fra Hovedgaarden. Jeg spurgte Toni, men hun vidste ingenting, hun havde ikke lagt Mærke til dem og mente, jeg havde set fejl. Men saa kom den lukkede Karet fra Gammel-Bunderup med den ærværdige Kammerherre — Toni gik paa min Anmodning ud og spurgte Pigen, og hun troede nok, der var Sølvbryllup hos Provst Bøjes. De saa saa sørgeklædte ud; paa Landet kan Folk jo ikke være i andet Festskrud end kulsort.

Jeg maa ikke læse Aviser i denne Tid, Toni mener, det trykker mit Bryst, saa hun læser højt for mig.

21. August 1902.

Svend er død.

Det var Fru Thøgersen der sendte mig en Kurv med Kirsebær; der var pakket en Avis om den, og i den stod Dødsannoncen. Jeg sagde til Toni, at det var altsaa til hans Begravelse alle de Bøjeske Vogne kørte.

„Ja, det har det saa været," sagde hun.

22. August 1902.

Jeg fik saa heftig Blødning i Nat. Og nu var det endda 5 Dage siden. Det var en hæslig Nat — hvert Øjeblik maatte Toni lægge sine Fingre paa mit Hjerte, men jeg *kunde* ikke ligge stille. Jeg var kommet til at se Svend ligge i sin Kiste, dybt under den tunge Jord. Og jeg syntes, han var levende og forsøgte at bryde Laaget op — tilsidst drømte jeg, at det var mig selv, der laa der og jeg vendte mig og stemte Ryggen imod Kistelaaget for at sprænge mig fri. Den sprængtes, og Jorden styrtede ned over mig — jeg vaagnede med et forskrækket Sæt, Toni sad lige over mig med Fingrene paa mit Hjerte.

Drømte du stygt? spurgte hun, du saa saa forstyrret ud, men jeg syntes alligevel ikke, jeg vilde vække dig, da du endelig sov ....

Og med det samme kom jeg til at bløde.

24. August 1902.

Der kom en Missionskone ind til mig i Dag. Hun har været min Barnepige og begyndte med:

Ja, a vild gern' se ind til Dem, bette Georg, inden De dør, nu kommer a jo ikke til Byen førend næste Søndag. Er De nu ogsaa forberej, bette *Georg* — hun lagde særlig Tryk paa *org* —

Toni blev flammerød, og hendes Øjne slog Gnister, hun aabnede ganske alvorlig Døren og sagde til Konen: Nu begynder Deres Missionsmøde, tag De hellere og gaa, ellers kommer De for sent.

Konen glippede af Forfjamskelse og vraltede ud, og Toni slog Døren i efter hende.

Det skulde du ikke have gjort, Toni, sagde jeg, Herregud, Skroget mente jo det bedste.

Muligvis, sagde Toni, og hun var saa eksalteret af Vrede, at hun talte kortaandet, men jeg har andet at bestille end at gaa og bygge op, hvad et Stykke Hornkvæg i sin frække Aandsusseldom kan rive ned.

Saa hidsig har jeg aldrig set Toni før — hun har passet mig nu i to Maaneder, men aldrig har jeg set hende blot utaalmodig. Naar jeg ikke ligefrem bløder, har jeg det godt og ligger blot og længes saa pinagtigt efter Arbejde.

Toni trænger vist ogsaa til Arbejde, hendes Blik flakker og hun er distræt.

Mine Dage ender, naar Posten har været

her, og der intet Svar fra Sanatoriet var. Saa ligger jeg hen i en haabløs Nat, hvor Dødsfrygt og Længsel staar tæt ved min Seng og ikke under mig Ro — — — indtil jeg har forvundet Nederlaget med Posten, saa jeg kan begynde at haabe paa den næste — aa, næste Post bringer nok Brevet, og jeg kan komme, og det dages i mit Sind, jeg ved, at kommer jeg blot under kyndige Hænder, saa kommer jeg mig, jeg føler trods Blodtabet saadan en Styrke i mig, saadan en Mængde, der vil leve — jeg ligger spændt Time efter Time og kan ikke vente, jeg stirrer ustandselig paa Døren, jeg lever kun i det ene: kommer han ikke snart? — — — og naar han saa kommer, og der ingenting er, saa er det Døgn forbi.

At jeg skulde faa min Ansøgning forkastet, regner jeg ikke med. Hvorfor skulde jeg regne med en Dødsdom, naar jeg ingenting har gjort.

Men blot den ikke kommer for sent.

27. August 1902.

Brevet kom. Ansøgningen er bevilget. — Der vilde komme nærmere Besked om, hvornaar jeg maatte komme.

Aa, jeg skal leve.

Jeg skal blive stærk engang endnu. Jeg skal blive min egen Mand og faa min egen Sol.

Senere.

Der er Glæde i hele Huset. De kommer løbende ind og ser til mig og taler fornøjede i Munden paa hinanden. Jeg kan ikke lade

være med at svare dem naturligvis, men jeg generer mig for at slaa mine Øjne op, jeg kan ikke skjule, at det er som om Himmelens Porte er slaaede op — er ikke Udsigten til ny Sundhed, nyt Liv, en genfødt Fremtid det samme som Himlen. Og midt i Himlen sidder jo Solen.

29. August 1902.

De siger, jeg bliver ikke optaget paa Sanatoriet saa længe, jeg bløder.

30. August 1902.

Dr. Lohse ved ingenting, og Far ved ingenting. Far siger at Lohse skal forespørge, og Dr. Lohse siger at det jo maa blive Far, der skal forespørge, og her ligger jeg.

2. September 1902.

Endelig gik Toni op til Dr. Lohse for at faa ham til at skrive, men han snoede sig mellem Udflugter — saa skrev hun selv.

Nu skal jeg altsaa dele mine Dage efter Posttid igen.

4. September 1902.

Toni fik Sanatoriets Svar i Dag — hendes Ansigt blev et stort, triumferende Smil, og hun fik Taarer i Øjnene, da hun gav mig Brevkortet:

Patienten kan optages, saafremt han er feberfri, trods Blødningen. Han kan komme den 10ende dennes.

Da jeg havde læst det, tog hun det og løb ind til Mor med det.

10. November 1902.

I Dag skal jeg rejse. Toni og Duus skal følge mig dertil. Jeg har faaet Lov at laane Sygehusets Vogn til Stationen; der er forudbetalt en 2den Klasses Kupé.

Aa Gud, hvor der er kommet Hvile over mig.

Og hvor de trænger til Hvile her hjemme — jeg kan forstaa, hvor de i disse to lange Maaneder ligesom har ligget paa Spring Nat efter Nat. Mor trænger til Ro og Toni trænger vist mest af alt til sit Arbejde.

Senere.

Jeg ligger i Toget og kan se Markerne glide forbi som et Vandretæppe — og udenfor Kupévinduet i hundredevis af Telegraftraade som et Islæt, der stiger og synker — væver sig sammen og sitrer som Drivremme. De kappede Pile med de mange lodrette Skud farer vi forbi som en Vagt af Buddhafigurer med en talløs Mængde Arme strakt i Vejret. Dagen er saa sollys og saa festlig, Jernbanens Folk er saa hjælpsomme, de rangerer min Vogn ud og kører den hen foran det Tog, jeg skal skifte med, saa jeg blot maa gaa de faa Skridt over Perronen — det er morsomt — det er ligesom jeg allerede er opstaaet fra de Døde og givet tilbage til Livet.

Og Herregud, hvor er det dejligt at leve!

Glæd jer, I sunde — I ved ikke, hvad I har.

20. November 1902.

Nu er jeg paa Sanatoriet.

Det var for tidligt, jeg glædede mig over min Rejse, jeg blev jo alligevel hurtig træt — og pludselig en Gang fløj der en Skræk gennem mig: de aner jo ikke, hvor elendig du er! — de kan jo ikke aabne Hus for Døende! sæt de sender mig hjem igen. Jeg kom til at bløde stærkt inde i den sidste Kupé til Silkeborg — jeg var ved at kvæles af Angst og Spænding — nægtede de mig Adgang, jeg vilde ikke komme levende hjem. Den Morgen jeg tog hjemmefra, lagde jeg godt Mærke til, at Mor og Toni forsvandt og kun Far og Buus blev tilbage — da de kom ind igen, kunde jeg se, de havde været borte for at græde. Jeg hørte ogsaa godt, en af Naboerne hviskede til Buus:

Ham faar I sko't løvend' til Stationen....

Vi kom til Silkeborg om Aftenen og fik en Vogn. Toni støttede mig. Jeg kom til at tænke paa min Konfirmationsdag, da jeg blev syg i Kirken og støttet til Tonis Skulder kom ud af Kirken, hun er ligesom saa fast at hvile imod. Det var mørkt som en Grav og koldt! Lige ved en Omdrejning af Vejen saa jeg — jeg glemmer det aldrig — Sanatoriet! Som et Lyspalads! En straalende Feby i Mørket — Som et Forjættelsens Land.

Jeg trak Vejret og knyttede Hænderne af Spænding.

Vi holdt foran en bred Trappe — idet vi gik op ad Trinene og kom ind i Forhallens

Lys, kom jeg til at se paa Tonis Ansigt, som hun i det samme vendte mod mig. Det var hvidere endnu end mit. Selv hendes Læber var blege, men hendes Øjne skinnede af den glødende Energi, jeg kender fra Moders.

Ret dig Georg, gaa ene her — bare dette lille Stykke.

I samme Nu vidste jeg, at Toni gik med selv samme Frygt som jeg selv, Liv og Død syntes jeg hang i det næste Minut.

Men hun havde ikke behøvet at sige noget, jeg gik alene frem i Vestibulen, og der traf Toni en høj, pæn Sygeplejerske og sagde hende, at jeg havde blødt paa Rejsen og var noget svag.

Hun tog mig øjeblikkelig under Vingerne som om jeg var en forulykket Kylling, jeg syntes egentlig ikke, hun kaldte paa nogen, men der kom tre fire Sygeplejersker som smaa blødpotede Mus løbende ned ad de brede Trapper — en Patient der har faaet Blodstyrtning, sagde hun blot, saa tog de mig imellem sig som en kærkommen Dukke, jeg naaede lige at nikke til Toni og Buus, saa førte de mig ind i en stor, kold Stue med opredte Senge der skinnede af kolde Lagner og med store aabne Vinduer ud til den stille Nat.

Der faldt en saadan Ro over mig — jeg sov hele Natten og næste Morgen, da Toni og Buus kom ind til mig — de havde faaet ekstra Tilladelse, fordi de skulde rejse — da laa jeg som en anden Prins og havde ikke blødt en Draabe.

2. December 1902.

Man skriver ikke meget her, her er saa koldt. Karen Margrethe var her paa Gennemrejse med sin Forlovede, en ung Forvalter. Hun følger Slægtens Traditioner og gifter sig tidlig. Men Hestepranger bliver hun vist ikke — Jeg har ikke blødt en eneste Gang, siden jeg kom.

10. December 1902.

Det er lidt mildere i Vejret i disse Dage, jeg kan skrive lidt imellem Stunder — ikke meget — vi har jo kun et Kvarter paa Samlingssalen til at skrive Breve og læse Blade. Alt her er ligesaa uhrnøjagtig reguleret som Kloderne i deres Baner. Mad, Hvile, Tur — Mad, Hvile, Tur — skiftevis 4 Gange. I Begyndelsen syntes jeg, det var dræbende ensformigt, men man lever sig ind i det og falder til Hvile i Regelbundetheden.

Jeg har en Stuekammerat; han er en køn Fyr med dristige, staalblaa Øjne. Han kurtiserer stærkt „Torpedoen"! det er den Sygeplejerske der først tog imod mig, hun er saa slank og smalt bygget, men stikker Maven frem, saa det ser ud som om hun kløver Rummet foran sig — desaarsag hedder *han* „Torpedojageren".

Han ligger og gylper alle sine Triumfer op for mig, naar vi er kommet i Seng — vist mest for at underholde sig selv — alle hans

skidne Aftaler med Kammerater om at faa Pigebørn i Gyngen.

Og Billedet af hans Forlovede staar paa hans Natbord.

Er der mange af hans Art ude i Verden, saa beder jeg alle gode Magter beskytte Solen.

Siden jeg ikke kan.

Men maaske kan hun selv.

Min lille selvbevidste Sol.

15. December 1902.

Jeg kan ikke blive helt feberfri. Jeg tager paa i Vægt, men jeg har stadig lidt Feber. Al Interesse her samler sig jo om, hvad vort Termometer siger! Næsten som de Hellige naar de mødes, spørger hinanden: Hvordan har du det med Jesus? saa spørger man her hinanden: hvordan staar Termometret? eller: hvordan har Tyren (Temperaturen) det?

Jeg har kun Lov til at gaa en halv Time! Saasnart jeg kunde faa den Tyr stemt ned, vilde jeg jo faa Lov til at gaa meget mere.

Jeg har hørt hjemmefra. Mor gik i Seng den Morgen, jeg var rejst og græd lige til Middag, da Sygehuskusken kom tilbage og fortalte, at jeg laa velforvaret i Kupéen. — Toni rejste lige til København, hun og Elise studerer Musik sammen.

17. December 1902.

„Meteoren", det er Overlægen, holder strængt paa, at vi gør Kur ganske nøje efter

Forskrifterne; forleden fik Torpedojageren en Røffel, fordi han tre Gange er kommet for sent hjem. Han ligger og mugger om Aftenen som en opsætsig Hvalp og truer hele Verden med alt det han paa Trods vil gøre, saasnart han kommer ud.

19. December 1902.

En Ting undrer mig — vi taler sammen her om alle Ting, Politik, Religion. Litteratur — Samfundsteorier — Havekunst — Jagt — alt mellem hinanden.

Men aldrig taler nogen om Døden.

Vi gaar og holder Humøret oppe hos hinanden, vi øver os i at spise mere og mere for at komme op i Vægt og ned i „Tyren".

25. December 1902.

Vi havde Juletræ i Gaar Aftes, Sygeplejerskerne havde pyntet det, helt hvidt, med hvide Lys og Vat og hvide Kurve. „Drengen", det er vor yngste Patient, var udklædt som Julenisse og uddelte Julepost — mens alle var optaget rundt om af deres Breve, saa jeg Torpedojageren se ned i Sygeplejerskens Øjne —

Og da gjorde det mig saa tung om Hjertet, at jeg ikke fik nogen Julehilsen fra Solen.

29. December 1902.

I Dag fik jeg Hilsen fra Solen. Det var forsinket blot og kunde godt have været her til Julen.

Solen sendte mig sit Fotografi — et lille et — men det eneste, jeg har af hende.

Jeg vil komme mig.

15. Januar 1903.

I Dag er jeg endelig helt feberfri, og jeg har faaet Lov at gaa Tur i to Timer. Jeg tænker, mens jeg gaar, tænker og tænker paa Solen — paa mit hvide Palæ ved Øresund, som jeg en Gang drømte om — jeg kunde ogsaa lægge det i en Granskov som her, Luften er saa dejlig og Gangstierne saa bløde — jeg gaar og skriver — staa stille maa jeg ikke, jeg risikerer at møde „Høstmaskinen" — det er Reservelægen, der gaar ude for at passe paa, at vi ikke staar stille og sludrer, naar vi møder hinanden, eller at de gaar opad som skal gaa plant eller de gaar plant, som skal bestige Bjerge. Saa faar vi Kryds. Det kaldes her i vort Sanatoriesprog, at han høster.

17. Januar 1903.

Toni var her paa Vej til København. Alle Pigebørnene har jo været hjemme i Julen. Hun blev i den Grad forbløffet, da jeg kom hende i Møde, hun stod stille midt paa Vejen og lo og lo.

At du var tyk og svullen har jeg hørt, men at jeg skulde møde en Klode . . . !

Jeg havde faaet fri i Anledningen, og vi gik sammen gennem Skovene. Torpedojageren sværmede i det nærmeste Farvand

utrættelig, han har jo set Tonis Billede i mit Album — men jeg vilde paa ingen Maade præsentere ham.

Toni fortalte hovedrystende om Karen Margrethe og hendes Forlovede — Mage til Par, sagde hun og lo — det er godt, de er saa unge, for saa kan de forhaabentlig blive hinanden kvit i Tide. Saa „stejler" den ene, og saa „stejler" den anden! — saa vil Karen Margrethe Forsoning, *han* vender Nakken til, og *hun* flyver i Flint og gaar frem og tilbage med Hænderne paa Ryggen og Næsen som en Bautasten lige i Vejret! Saa vil *han* Forsoning — Grethe kender ham ikke!

Og saa tror de endda, at de elsker hinanden!

Det er underligt, saa mange Ukrudtsplanter, der gror under Navn af Kærlighed!

Jeg troede en Gang, at det var tilstrækkeligt, naar to Karakterer mødtes og besluttede at leve Livet sammen, saa de kunde være det bekendt for sig selv. Men det er vist alligevel ikke nok. Karen Margrethe er en Karakter, og hun ender nok alligevel som Hestehandler, men Manden hun valgte, er ogsaa en Karakter, hvad mangler de da?

Vilje?

Karakteren mangler jo ikke Vilje — Hvad er det da?

Er det Hengivenhedens Godhed for hinanden?

Jeg talte en Gang i Hamborg med en tysk Student. Han hævdede, at det nordiske Viljesliv var dræbende for Følelsen, fordi det impulsive altid vilde bukke under for Viljens

intolerante Tyranni — jeg tror, han med sin Paastand beviste netop det, han vilde modbevise. Naar to Mennesker „stejler" overfor hinanden, saa er det jo netop Følelsen, det impulsive der i Øjeblikket mangler Viljens regulerende Kultur. Man skal kunne se en Fejl hos den Elskede uden af den Grund at faa Skaar i sin Kærlighed.

Jeg vilde ønske, jeg kunde se en eneste Fejl hos Solen, for at jeg kunde faa konstateret, at jeg vilde elske hende lige meget for det.

Men jeg *kan* ingen Fejl se. Hun er det sødeste, frejdigste, fineste der er til i Verden. Og hun har ikke svigtet mig, skønt jeg gav hende fri for selv det mindste moralske Baand, da jeg holdt op at skrive — og nu er det snart 3 Aar siden.

Jeg tror, man først og fremmest skal give efter for den man elsker. Taaler den det? bliver den god og føjelig af det, saa kan man rolig se Fremtiden i Møde. Taaler den det ikke, saa er der daarlig Grund at bygge paa.

4. Februar 1903.

Billedet paa Torpedojagerens Bord er borte, han siger ikke noget, men jeg kan forstaa, han har hævet sin Forlovelse — og Torpedoen elsker ham, saa det slaar i Lysbyger ud fra hendes Øjne, idet hun løfter sit Hoved og ser paa ham.

Hvor er det Synd for den anden! maaske hun har elsket ham ligesaa meget, stolet paa ham og maaske faaet et Knæk, hun aldrig

4*

forvinder. Hvor tør nogen lægge saa tungt et Ansvar paa sin Ære.

9. Februar 1903.

Jeg tager stadig paa i Vægt, men „Tyren" er ikke god.

1. Marts 1903.

Der er gaaet Foraar i hele Menagen. Det ligesom slaar igennem. Her gaar Mennesker og samler sig Overskud af Kraft, spiser og sover godt. Trods de strengeste Forbud er der nu en Hvisken og en Tisken med Stuepigerne — en sær Em af Raahed ulmer omkring fra Loft og Vægge. De staar i Klynger og stikker Hovederne sammen, og i Liggehallen er de ved at sprække af Latter over Torpedojagerens forvorpne Historier.

Jeg kan godt forstaa det.

Jeg kan blot ikke forstaa, det giver sig det Udslag.

14. Marts 1903.

Stor Ballade! Fire Piger er jagede væk, efter at de var blevet undersøgt af Lægerne. De gik ned til Patienterne om Natten.

Hvad er der at sige til det. De fleste af Patienterne har ikke levet udenfor Verden hele deres Liv. 3 Tømrere, der havde slaaet et Lysthus op, fik en ekstra Fridag; de gik til Silkeborg, drak og lavede et saadant Postyr, at de maatte køres hertil, hentet af Re-

servelægen og to Karle. Overlægen gik dem i Møde, ham vilde de tærske.

De kommer vel herfra i Morgen.

15. Marts 1903.

Efter Bersærkergangen i Gaar havde Trekløveret faaet Afløb, de gaar saa „tolle" i Dag. Jeg tror, Overlægen har ogsaa sagt Foraar til sig selv, og Tuberkulose gør ingen Mand til Helgen, han tog saa mærkværdig nonchalent paa hele Historien — maaske ogsaa fordi en af Synderne, da de var til Audiens i Dag, kom til at sige en Vittighed, og det kan Overlægen ikke staa for.

21. Marts 1903.

Der er død en Mand i Nat.

Han laa paa Enestue. Lægerne vilde haft ham flyttet over paa Enestue for flere Dage siden, men han vilde ikke. Ingen Patient hører med nogen Glæde Ordet Enestue, de frygter altid de skal derind for at dø.

Der var noget i Vejen med hans Hals, som han klagede over, Reservelægen sagde, at det kunde hurtigt komme i Orden, han skulde have noget til Inddampning, men det kunde de andre Patienter ikke taale, saa han maatte flyttes saa længe.

Han gik saa ind paa det, og blev flyttet. Jeg tænker mig, han har ligget og følt Ugler i Mosen! Enten det nu var Tilfældet eller ikke, om Skrækken har hjulpet til, han laa død da de kom derind.

Torpedojageren og jeg laa og talte om det i Aftes. Jeg ved, at han havde været uforsigtig, den Døde, og det burde han ikke have været, han havde en Kæreste at tænke paa ....

Aa, sagde Torpedojageren, naar jeg kommer herfra, maa De sku da ikke tro, jeg vil være forsigtig. Jeg vil leve. Gaa og slæbe sit eget Spyt om i et blaat Glas hele sit Liv, gu gør jeg ikke nej. Saa faar det holde saa længe det kan, Pumpeværket.

Jeg mindede ham om, at det ikke saa meget var ham selv, det drejede sig om, det var Hensynet til andre — tør nogen paatage sig det forfærdelige Ansvar at smitte blot en eneste.

Jeg gir dem Fanden, sagde han blot.

Jamen han havde en Kæreste, sagde jeg, han burde have tænkt paa den Sorg, der nu har ramt hende.

Hun kan jo gifte sig med en anden, mente han, hun kan da sagtens faa Mage til Kadaver som han derinde. Naar En dør, er det akkurat som at stikke med en Knappenaal i det store Ocean, større bliver Hullet ikke.

Jamen sagde jeg, det *kan* jo da være, hun holdt af *ham* — og aldrig kan se nogen Glæde i at gifte sig med nogen anden.

Det kommer af sig selv, naar hun bare faar Tid at gaa — han lo sin onde, kyniske Latter, og jeg gad ikke tale mere med ham, længe efter kunde jeg endnu gennem Stuens Mørke høre Spøgelset af denne Gøglerlatter.

2. April 1903.

Her er dejligt nu. Varmt og lyst og frisk og fuld af Foraar og Blomster. Naar de store Porte til Samlingssalen er slaaede tilbage, og den frie duftende Luft strømmer ind og hele Himlen buer mægtig og blaa derude over Skovene, saa er det som om Haabet kommer En saa stort og forventningsfuldt i Møde, saa synes jeg, jeg ser Solen alle Vegne.

Jeg gaar igennem Skovene, nu kan jeg formelig gaa hurtigt — det kvidrer og sylrer ellevild, Søerne er saa blaa og blanke som Atlask — Taagerne flyver fra Markerne ind mellem Fyrrebuskene, som et stille Aandefugletræk der flygter en Flugt fra gamle Tider og skjuler sig mellem Grenene.

Nu har jeg nøje lært, faaet indprentet atter og atter, hvordan jeg skal „gøre Kur", naar jeg kommer hjem, tage „Tyren" hver Dag og ikke staa op, hvis den skulde være over 37. Overlægen prædiker for os alle, som rejser herfra, at vi aldrig maa føle os helt raske, som andre Mennesker, selv om vi synes, vi er det. Vi kan leve længe ved at være rationelt forsigtige, leve sundt og økonomisk med os selv og overholde de Regler, vi lærte her.

Nu er de hjemme i Færd med at lave den gamle Veranda ved Siden af Køkkenet om til „Sanatorium", og Mor skriver, de har købt en Liggestol, saa nu jeg har faaet mit Kursus kan jeg for Alvor begynde at sætte min Vilje op imod mine Bakteriers.

Jeg *ved*, det er sandt, at min Svigerindes Broder var haardere angrebet end jeg, og han er kommet sig fuldstændig — han siger ganske vist selv, at det kan han takke den kloge Mand i Lund for, men det er jo naturligvis noget Vrøvl.

16. April 1903.

Nu er jeg hjemme igen, og Mor passer mig. Jeg sover i mit „Sanatorium", gaar mine Ture, tager „Tyren" og ligger i Liggehal. Overlægen vilde begejstres, om han saa hvor bibelfast, jeg holder hans Bud.

Karen Margrethes Forlovelse gik da over Styr, Toni skrev, at de to haarde Halse havde haft det sidste Stævnemøde oppe hos hende. Han vilde helst, de skulde forsøge en Tid endnu med hinanden, han rakte sine Arme ud for at tage hende i en sidste Forsoning — men Karen Margrethe „stejlede". Da han var gaaet, græd hun, saa hun blev tyk i hele Hovedet og lignede en Plumbudding og „kunde aldrig komme til at elske nogen anden". Toni vilde naturligvis over Hals og Hoved telefonere til ham og kalde ham tilbage, men saa var Karen Margrethe der straks med Bautastenen i Vejret — nej, nu var den Sag afgjort og anderledes skulde det ikke være, de passede ikke sammen.

Det er fuldstændig rigtigt, det gør de ikke — men det er ganske respektabelt gjort af hende som kun er 19 Aar baade at kunne *se* det og tage Konsekvenserne deraf, selv om det gør ondt.

25. April 1903.

Jeg ligger herude i Solvarme og Læ, alting i mig lever og styrkes. Det er den skønneste Morgen, selv om det er koldt — vi ligger jo saa nær Vandet her. Ude over Gelstedgaards Enge ligger et fint, hvidt Silkelagen, det skinner folderigt i Solstraalernes Lys. — Det ser saa festligt — saa bryllupsmorgenagtigt ud (jeg vil tage det som et godt Varsel). De huggede Popler ligger i en lang Karré langs Havestakittet, hver lille Gren skinner som et Guldgriffel. Vintergrøntet ligger med solsmeltet Dug paa alle Blade, skinnende som en Sølvkrans om Jordbærstykket. Duggen glimter alle Vegne fra med grønne og røde Funker; fra alle Kroner himler Fuglene op i lykkelige Triller og Hanerne galer haahaahaae—aae — rustne i Stemmen endnu. Hver en Pind, hvert gammelt Blad, smaa Glasskaar, Paaskeliljernes lange Blade glimrer taareblanke i Morgensolen.

Jeg ligger og læser — Side op og Side ned — og midt i det løfter jeg Hovedet og vejrer efter hvad det er som kommer indefra og føles saa forunderlig nær — en Sødme, jeg ikke ved hvad er — saa lægger jeg Hovedet tilbage og fantaserer mig til, at jeg kysser Solen.

Det er bare det, der er i Vejen.

Mor forstaar ikke, hvorfor jeg staar saa tidlig op — nej, for hun ved ikke, at der er Uro i mit Blod — jeg har spildt 3 Aar, nu maa jeg skynde mig.

2. Maj 1903.

Fru Tøgersen er begyndt at skrante, siger de. Manden vil have hende paa Sanatorium, men det vil hun ikke. Jeg er somme Tider inviteret der ned, men jeg tror ikke, hun er glad for det, hun er bange. — Det behøver hun saamænd ikke, jeg passer selv paa alt hvad jeg kommer nær, Indholdet af mine blaa Krus graver jeg selv dybt ned og jeg efterser selv, at mine Spiseredskaber ikke nogensinde forvilder sig til andres Kuverter.

Hr. Thøgersen er imod sin Kone, som jeg vilde være imod Solen. Der er ingen, der vilde falde paa at beskylde ham for at staa under Tøflen, men han er ikke bange for at hente og bringe hende alt hvad hun peger paa — og lige venlig er han altid. I al Hemmelighed lod han tømre et stort nyt Lysthus til hende i Solsiden og førte hende selv stolt ned til sin Overraskelse.

Hvad mon det bliver til med mit Palæ til Solen.

Mindre kan naturligvis ogsaa gøre det — men gaar jeg fremad som nu, skal Solen alligevel komme til at sejle med mine Skibe.

Folk lægger ingen Skjul paa, at de aldeles ikke ventede mig hjem igen — som jeg saa ud, da jeg rejste!

Men man dør ikke saadan, naar man er af vor Slægt!

25. Maj 1904.

Nu kommer Solen hjem.

Sidste Efteraar startede jeg Forretning her

hjemme. Far og Brødrene hjalp mig, og det gaar godt. Selv om det ikke er andet end de smaa skallede Pæreskuder paa Fjorden, jeg indtil videre provianterer, saa er det nok til at øve Kræfterne paa.

Men jeg er forsigtig — aa, saa forsigtig som en Jomfru. Jeg har en Mand i Forretningen, og jeg gaar mine Ture, jeg holder mig Reglementet saa efterretteligt som om jeg var en Maskine, der var trukket op paa Sanatoriet og sat i Gang.

Solen har skrevet til Karen Margrethe, det er jo altid hende, hun korresponderer med, hun har sagt sin Plads op og kommer lige fra London her til, som Fars og Mors Gæst.

Saa skal det vise sig, om min fine, udenlandske Sol vil være Købmandskone i en lille Fjordby — begynde med mig saa smaat, som det foreløbigt er — aa jeg ved hun vil det, blot jeg er rask.

2. Juni 1904.

Solen kan ikke forlade sin Plads i London før September. Hun havde bundet sig, og hendes Chef vilde ikke give hende fri. Jeg foreslog min yngste Søster Inger kunde vikariere for hende, men det vil Ingers Forlovede ikke — Elise er ogsaa forlovet og skal snart giftes. Han er Ingeniør ved det nye Bane-Anlæg her og Elise er hjemme. Om lidt kommer Toni, hun er i München for Tiden — efterhaanden som Pigebørnene kommer hjem blir her uroligt — det gjorde

heller ingen Ting, hvis det ikke var, at jeg savner Solen imellem alle de Kvinder.

Jeg kan ikke rigtig holde ud at gaa min faste Tur til Ravnebakkerne — jeg synes, jeg bliver varm — og kortaandet —

12. Juni 1904.

Min Temperatur er pludselig sprunget op paa 37^5.

18. Juni 1904.

Der har været nogle modbydelig raa og fugtige Aftener, det maa være dem, der har narret mig. Jeg blev liggende et Par Dage, det satte jo Feberen ned igen — nu er jeg staaet op, men man bliver saa mærkværdig slap af at ligge. Nu har jeg faaet Inger til Hjælp i Forretningen.

25. Juni 1904.

Jeg gaar *ikke* i Seng. Jeg gør det ikke. Jeg ligger i min Liggestol her i Kontoret og kan gennem den aabne Dør følge med, hvad der sker. Jeg vil ikke opgive Forretningen! Det er blevet ligesom en fiks Idé, at opgiver jeg den, opgiver jeg for altid Solen.

27. Juni 1904.

Jeg faar stadig mere Feber. Jeg gaar her i en ubehagelig varm svimmel Døs, og jeg er saa badet i Sved om Natten, saa det damper op, naar jeg løfter mine Tæpper. Det gør mig ogsaa saa træt.

29. Juni 1904.

Hvad skal jeg gøre?! Det er forkert at blive gaaende oppe — og jeg *kan* ikke gaa her fra. Elskede lille Sol, som nu gaar og ordner sine Ting til Hjemrejsen, og glæder sig — og saa har jeg det saadan.

3. Juli 1904.

Jeg kunde ikke staa op — jeg var saa træt, og jeg havde 38^5. Nu faar det gaa som det kan.

11. Juli 1904.

Jeg stod op alligevel og gik i Forretningen — indsaa at jeg ikke kunde og gik til Telefonen for at telegrafere efter Frits — han maa jo overtage det — jeg gik igen fra Telefonen og til Forretningen og saa rundt om i den.

Saa lidt af det, jeg drømte om — og saa kan jeg ikke engang beholde det.

Vist fem Gange gik jeg fra Forretningen til Telefonen og tilbage igen —

Saa telegraferede jeg.

Jeg syntes, jeg var en gammel Mand, da jeg gik ud af Forretningens Dør og gik hjem for at gaa i Seng — jeg gik en Omvej gennem Haven for jeg vilde ikke, nogen maatte se, at jeg græd.

10. September 1904.

Solen kom til København i Gaar.

30. September 1904.

— Nu er hun rejst igen. Karen Margrethe fik Brev i Dag. Hun tog pludselig i København en Plads i Paris, hun saa ikke engang sin Familie. Toni advarede hende mod den hvide Slavehandel, Pladsen var saa foruroligende godt lønnet — der fordredes kun en høj, køn Pige med friske Tænder og perfekt i Sprog. Det er Solen altsammen.

Stakkels Sol, der hvileløs flakker Verden om.

9. Oktober 1904.

Jeg ligger her og kan ikke finde Hvile. Hvor er Solen! Er hun maaske kommet til Ulykke med denne pludselige Rejse. Jeg synes, det er min Skyld. Nu er jeg 24 Aar, og jeg kan ikke forsørge mig selv, siden saa en Kone. Aa, havde jeg dog blot ikke faaet det Tilbagefald.

15. Oktober 1904.

Karen Margrethe har faaet Brev, hun sendte det hjem. Solen har ingen Overlast lidt. Pladsen var hos en amerikansk Særling, hvis ægyptiske og persiske Oldsager Solen skal gaa og støve af. Men til det, kan han kun bruge en Dame, for han skal gaa og tale med hende — og et Menneske han skal tale med maa have friske Tænder.

Han har Raad til Særheder, saa kan han jo sagtens.

20. Oktober 1904.

Elise og hendes Kæreste er meget forelskede. Somme Tider rører det sig saa sært i mig, en halvt vemodig Længsel efter hede, fyrige Kys — varme bløde Kys — den stiger op i mig, naar jeg ser Elise med blussende Kinder og røde Læber og den glødende Glans i Øjnene komme fra Lindelysthuset, hvor Solen og jeg en Aften sad!

Den sidste Aften!

Hvor jeg forsømte min Chance!

Hvis jeg havde kysset Solen den Aften, Gud ved om saa ikke meget havde set anderledes ud?

Godt at jeg ikke gjorde det — jeg var syg allerede den Gang, jeg kunde gjort Solen Skade! nu er hun i hvert Fald sund og levedygtig som hun den Gang var det. Jeg har ingen Synd paa min Samvittighed.

20. December 1904.

Jeg ved snart ikke, hvad jeg skal sammenligne Huset med. Elise skal have Bryllup i Jul, Toni er kommet, og Gud hvor her syes og koges og bages og snakkes og drikkes Kaffe Dagen lang. Brødrene kommer ikke hjem til Brylluppet, de bor jo saa langt borte og har saa meget at varetage.

De Lykkelige.

27. December 1904.

Elise var den smukkeste unge Brud, de rejste i Nat; men Brylluppet varede lige til

Morgen, fortalte Pigen mig. Jeg gik ganske stille ind til mig selv straks efter Middagen — og der var vel heller ingen der savnede mig. Men jeg hørte Elise og hendes Mand komme ind i Rullestuen, der støder op til mit „Sanatorium", den eneste Stue der laa i Mørke, og hvor de var alene. De anede ikke, at jeg var gaaet i Seng, og jeg fik ikke Tid til at raabe det ind til dem — saa hørte jeg, de kyssede hinanden, og jeg syntes det var saa flovt. Et Øjeblik efter hørte jeg Elise sige:

Ved du, hvem der var smukkest af alle Herrerne?

Det var Georg!

Han var saa smuk som en Himmelprins, da han gik op ad Kirkegulvet.

Altfor smuk desværre! hørte jeg min Svoger sige.

Det er saa Synd! sagde Elise, jeg kunde høre hendes varme heftige Forargelse, han er saadan en god Dreng, og det var han altid — han var forresten saadan en morsom Unge, lige fra han var ganske lille. Far har fortalt, at han forgæves søgte at faa ham til at tale, han vilde ikke! helt til han var tre Aar tilkendegav han sine Ønsker ved Nik og Gestus, Far var tilsidst lige ved at tro, at Drengen var abnorm — men en Dag havde han ham med ude at køre, det var meget varmt, og de var tørstige. Far havde Pilsner med sig i Vognen og ingenting andet, og Enden paa det blev, at Ungen maatte drikke Pilsner og blev fuld.

Men saa kunde han tale!

Han sludrede i ét Væk, der var ikke et Ord han ikke kunde — og siden den Gang var der ingenting i Vejen.

Men det ligner ham — han generer sig for ikke at kunne en Ting ordentligt .....

Jeg hørte min Svoger le lidt og kysse hende, jeg prøvede at vende mig i Sengen, saa de kunde tro, at jeg sov, men de hørte det ikke. Elise sagde igen:

Vi taler saa tit om det, vi Søstre, naarsomhelst vi tænker os hjemme, ser vi først ham derinde i hans „Sanatorium", og de store, bløde Øjne, der er som sorte Stedmodersblomster, sortere endnu fordi hans Sclerotica er saa blaalige som Terneægs Hvider. De Øjne slaar En altid i Møde, saasnart man tænker sig hjemme.

Og ved du, hvad Toni fortæller — noget, hun aldrig kan glemme. Det var den Gang, Professor Kock i Tyskland mente at have fundet sit store Middel imod Tuberkulose! Da stod Far en Dag inde i Sovekamret, hvor vi alle var ved at klæde os af, han havde været ude i det yderste af sit Distrikt og havde først nu faaet Tid til at læse Avisen — han var umaadelig optaget af Opfindelsen og Mor var ikke mindre, de stod for Fodenden af Sengene og talte sammen, saa sagde Mor i sin Begejstring:

Det er jo næsten en Skam, vi ikke har En at sende ned til ham ....

Hun fik saa sandelig En!

Der kom et Bud ud med forsinkede Telegrammer, saa gik de —

Jeg kan ikke huske, Mor har sagt det! Jeg har vel ogsaa været saa lille — og hvad, det betyder jo heller ingen Ting.

28. December 1904.

Jeg kan alligevel ikke glemme det.

Det Mor har sagt.

Vi har alle i vor Familie en overtroisk Angest for, at „Luften" er fuld af hemmeligt Nid. Men hvorfor skulde jeg blive den, som Luftens onde Aander hævner sig paa, jeg har jo ikke udfordret.

Dette Hus, denne Familie er aldrig overmodige. Vi er snarere plagede af en sky Frygt for noget, vi ikke kender. Det er den ældgamle Bondetro varieret, at man ikke skal tale til Spøgelser, saa gør de En ikke noget. Taler man til dem, kan det gaa godt, men det kan ogsaa gaa rent galt, man har givet sig en Blottelse overfor Kræfter, man intet ved om. — Vi her i min Slægt paastaar gennem Erfaring at have faaet Sikkerhed for, at „Luften" hører — og drejer ethvert nok saa lille uforsigtigt Udbrud som en Klingespids imod os selv. Det har gjort hele Slægten, trods dens Energi, dens ubestridelige virtuosmæssige Fremgang til Pessimister — ingen i min Slægt tør sige højt, at den er lykkelig — for den ved, at fjorten Dage derefter er den det ikke mere. Ingen tør tale lige ud om sine Planer — det er som om Planer skal føres igennem i Dølgsmaal — skal snige sig som en Elsker i

Mørket gennem Skove af Fjender til sit Maal. —

Derfor gaar min Slægt frem — for den taler aldrig om, hvad den vil. Den forraader aldrig et Maal, før det er erobret.

Jo større Fart, jo større Modstand. —

Det er maaske den simple Løsning.

3. Januar 1905.

Det er saa dumt at spilde Tanker paa noget, som flygtigt er sket for Aar tilbage. Men jeg kan ikke lade være. Skulde ens Skæbne være forudbestemt, hvad strider man saa for. Hvorfor praler Menneskeheden med Vilje og Selvbestemmelse som Dele af dets Organer, hvor det blot er kunstige Blomster den smykker sig med. Eller har Menneskeheden brugt de Dele af sin Organisme saa lidt og saa slet, at de efterhaanden er gaaet over til at blive værdiløse Rudimenter?

Jeg synes, det hele bliver haabløsere jo længere man tænker over det — naar man ligger som jeg med god Tid til at tænke, saa kommer man til at se ind i Tingene paa en helt ny Maade. Det Ukendte svulmer op til Dimensioner, hvor Ens Tanke maa standse paa Tærsklen allerede, for man indser sin Tankes Afmagt — det er som en Myre vilde prøve paa at overskue en Markedsplads, mens en Anelse siger den, at der er Millioner Markedspladser, der er Veje, Skæbner og Viljer, der er Livsvilkaar og Love og Kræfter ...

Tilsidst lukker man sine Øjne!

Og jeg tænker paa de Millioner smaa Myrer, der jager efter Næsen mellem hinanden — de er lykkelige, som kun jager efter deres egen Næse, for den kan de dog se — og hvor de ellers befinder sig i Markedets Vrimmel rører dem ikke, for de ser det ikke — de ser det saa lidt, at de tør sværge paa, der intet Marked er.

5. Januar 1905.

Nat.

Jeg laa og kunde ikke sove — og saa kom jeg til at tænke paa, hvordan det vilde have været, om det var mit Bryllup, der i Jul blev fejret, og Solen havde været min Brud. Jeg kunde ikke sove. Jeg vendte mig om paa Ryggen og paa Siden og om igen og om igen. Jeg *vilde* ikke drømme vaagen om Solen, jeg vilde ikke tage i Eje i lumpen Fantasi, hvad jeg ikke havde Liv nok til at tilkæmpe mig paa ærlig Vis. Jeg gav mig til at tænke paa Torpedojageren, den Æsel, der forlod Sygeplejersken, da hun skulde have et Barn, og nu har hun faaet Tuberkulose og ligger paa Ry. Men hun kunde have set sig for. Den Mand, der bryder med den ene Kvinde for at jage efter en anden, er hverken den ene eller den anden værd. ....

Fragtmandens Søn blev begravet i Gaar. Det gav jeg mig til at tænke paa, det hjalp bedre. Han var kun 19 Aar — han naaede ikke engang at komme paa Sanatorium — han fik et Ben amputeret i Aarhus og saa

gav han op. — Til Held for ham, jeg kan ikke tænke mig en frygteligere Lod end at være Krøbling.

4. April 1905.

Jeg gaar i Engene og drikker Søluft og Høduft og Varme. Jeg er virkelig kommen mig i Løbet af dette Foraar — aa hvem ved. — Der er dem, der paastaar, at en Tuberkuløs, hvis han blot kan naa sit 30te Aar, saa bliver han Herre over sin Sygdom. Jeg er 25 — i 5 Aar endnu skal jeg holde mine Bakterier Stangen — 5 Aar — ak Gud, det er længe ikke at maatte bestille noget.

Jeg har faaet et Fotografi-Apparat af Frits, saa nu gaar jeg og fotograferer og tjener lidt paa det, det smager dog altid af Arbejde — og hvad, 5 Aar gaar vel ogsaa — og er der taget 10 Aar ud af mit Liv, saa har jeg vel i de 10 Aar indvundet Erfaringer, som ogsaa er noget værd.

Der er saa vidunderligt her i Gelstedgaards Enge — med Aaen og den dybe, stille havblaa Himmel ovenover og Fjordens blege Pande, der kruses af tilfældig Sommerstrøm. Jeg har det ganske fortræffeligt, naar jeg blot vil lade være at bestille noget — men det *kan* jeg ikke lade være med. —

Ravnebakkerne ser jeg nu kun, naar jeg kører en Tur derud med Far — saa kan jeg godt holde ud at gaa hjem.

Jeg gaar her og „tager Partier" ved Fjorden og rundt i Krattet — jeg kan ikke lide at være hjemme. Der gaar Inger og hendes

Kæreste op ad hinanden og ejer hele Verden — de skal have Bryllup til Efteraaret og bo i Berlin.

Solen er nu i Rom med den amerikanske Familie.

6. Juli 1905.

Alle Søstrene er hjemme, de driller Elise med at bære hende i Guldstol og brede smaa brogede Tæpper for hendes Fod, hun er nemlig i Omstændigheder, de smider smaa hvide Pinde i Vandtønden ude i Gaarden og trækker med Magt Elise ud at se paa dem, for at det kan blive en Pige; de vil allesammen absolut, det skal være en Pige. Og bedst som Elise gaar, holder en af dem et blaat Silkesjal lige op for hendes Ansigt for at Barnet kan faa blaa Øjne — hvis den Unge ikke fødes aldeles skruptosset, saa maa den blive et Vidunder af Aandskraft.

Jeg gaar mest for mig selv — jeg tænker undertiden paa, da Lægen første Gang jeg fik at vide, at jeg havde Tuberkulose, sagde jeg skulde „afsondres".

Forstod jeg tilfulde, hvad det betød.

Nej, men jeg anede det.

Jeg er presset ud til Siden — det Liv, der lever og ler, har ingen Brug for mig. For jeg kan ikke være med, og jeg er farlig.

Det vilde være grænseløst uretfærdigt, om jeg ikke lagde Mærke til alle mine Sødskendes Forsøg paa at opmuntre mig, faa mig til at glemme, finde paa Ting, jeg kan beskæftige mig med — nu sidst havde alle

Søstrene sparet sammen og købt mig alle Materialer til Indbinding af Bøger — det kan jeg jo holde ud til, og det er da ogsaa Arbejde. Jacob gjorde en stor Bestilling hos mig straks, hele hans Flyver-Bibliotek skulde jeg faa sendt over og indbinde efterhaanden, som jeg havde Kræfter til.

Jeg er blevet renset i Næsen nu igen, men det er gjort her paa Sygehuset, det er vist daarlig gjort, for mit ene Øre er blevet angrebet og piner mig saa meget; jeg bliver sprøjtet i Øret hver Dag.

Jeg har ogsaa haft lidt ondt i Halsen — men i Dag synes jeg, det er noget bedre. Aa det er den største af alle mine Fjender, den Skræk, som plager mig værst, at jeg skal faa Tuberkulose i Halsen. Det er en Kvælningsdød saa hjerteskærende — der var paa Sanatoriet En, som døde af det, han sultede ihjel.

3. August 1907.

Jeg har haft Blindtarmsbetændelse og ligger nu paa Sygehuset. — Jeg maa ingen Næring faa for Blindtarmsbetændelsen, og jeg skal spise kraftigt for Tuberkulosen — det er ikke altid nemt at være mig.

10. November 1907.

Siden min Blindtarmsbetændelse kan jeg ikke mere taale at binde Bøger ind. Til Vinter skal jeg op paa Sygehuset, Mor kan ikke taale denne Kulde, hun faar Gigt i Benene af det kolde Cementgulv her i „Sanatoriet". Der var Tale om at brække det op

og lægge Gulvbrædder, men jeg synes den glatte Cement er mest hygiejnisk, det kan skylles over med Vand fra Krog til Krog.

4. Januar 1908.

Her paa Sygehuset ligger en gammel Kone, hun er fyldt 90. Jeg husker hende fra jeg var lille og kom derud, hvor hun boede, naar vi fik Tørv hjem. Hun boede i et bitte lille sammenfaldet Hus paa Mosen. Jeg var derinde en Gang, der var næsten mørkt og Stuen saa ud som en Hule, for alle de smaa Ruder var stoppet til med Klude. Hun havde været gift med en Sømand, der forliste, og hun opdrog 16 Børn — nu er de borte, hun aner ikke hvor — og nu ligger hun her paa Sognets Regning.

Hun har Koldbrand i Benene, hun ligger og beder til, at de dog vil lade hende dø, for hun er i saadan en Pine, Lemmerne falder af hende.

5. Januar 1908.

Jeg spurgte i Gaar Sygeplejersken, om de dog ikke kan gøre noget for hende. Vi gør saamæn alt, hvad vi kan, sagde hun og lo, i Gaar da jeg tog Dynen af hende, fulgte der en Taa med.

7. Januar 1908.

Nu falder Fingrene ogsaa af hende. Jeg kan høre hende jamre, naar jeg gaar forbi Døren. Jeg sagde til Lægen i Dag, om de dog ikke i det mindste kunde lade hende

ligge og dø af sig selv, jeg ved, de holder hende kunstigt i Live med Saltvands-Indsprøjtninger. Det er vor Pligt at holde hende i Live saa længe som muligt, sagde han blot. —

Er det da ikke en idiotisk Bogstav-Pligt — her ligger en halvfemsaarig Kvinde, der tigger om Befrielse, som har mistet Lemmerne og lider den bitreste Pine, som ikke *kan* komme sig og som er langt over den Alder, hvor Naturen selv siger færdig.

Toni er i Italien i Vinter.

21. Januar 1908.

Sognet tog Bjørnane ud i Dag. Formanden skældte ud og sagde, at det var bare for at have en Patient, at de saa omhyggelig holdt Liv i den gamle forpinte Krop. Hun kom i Pleje hos en Husmand. Hænder og Fødder var helt døde, og hun bad til det sidste Lægen om den Forbarmelse at lade hende dø, „gi hende nøj", saa hun kunde dø, for hun var i saadan en Pine.

Han blot trak paa Skuldrene og sagde Farvel Ane, det kommer altsammen, naar det skal.

23. Januar 1908.

Herregud, Elises Mand er kommet herind, de var hjemme i Besøg med begge Børnene, da han pludselig blev syg af Tyfus. Sygeplejersken siger, han kan ikke leve, men det aner han heldigvis ikke.

30. Januar 1908.

Nu har min Svoger forstaaet, at han skal dø! Han er ved at flaa alt omkring sig af Raseri og Fortvivlelse. Han vil ikke dø, han vil ikke dø! Han banker i sine Puder, han vrider og vender og græder højt, han vil hjem til Elise og sine Børn, det er saa meningsløst, saa meningsløst, bliver han ved at skrige. —

Men naar Elise kommer til Vinduet og skiftevis løfter de smaa Piger op, for at han kan se dem, smiler han og vinker og lader som ingenting, Elise ved ikke endnu, at det ser saa sort ud, som det gør. Hun er nok bange, men hun kniber sin Mund sammen, som om hun inde i sig strider med de onde Aander i Luften.

4. Februar 1908.

Jeg saa min Svoger gennem Vinduet i Dag. Han sad op i Sengen med Hænderne lagt over hinanden paa Brystet, tilbagelagt Hoved og sejlede frem og tilbage, frem og tilbage. Hans Øjne!

Jeg glemmer dem ikke til min Dødsdag! De saa ud, som om de skulde springe ud af hans Hoved, saa lyse, vilde og bespændte som Glashinder. Hans Mund stod aaben, og han klagede — klagede — klagede — al hans Protest, al hans Fortvivlelse var fortættet i denne enstonige, syngende Klagen.

Men han har jo Ret. Det er jo menings-

løst. Hvad mener Livet med den Slags Daarskaber?

Bjørnane, som døde i Gaar, var naaet til Grænsen, hun var ingenting mere, og hun ønskede selv at gaa. Men han derinde er i Grøde, han er produktiv endnu og hænger med alle Rødder ved Livet.

14. Februar 1908.

Der var Begravelse hjemme i Dag. Elise blev sammensunket holdt oppe af Far og Frits. Jeg har aldrig set et Menneske saa brudt. De havde forsøgt at lægge Barnet til hendes Bryst for at faa hende til at tænke paa noget andet, men hun rakte det fra sig og smed sig ned over Mors Seng, borede Ansigtet ned i Hovedpuden og blev ved at hulke hvorfor? hvorfor? hvorfor?

Til det hvorfor? havde Præsten kun et langt Væv af Guds uransagelige Veje, Guds Godhed, der bedst ved hvad der tjener Menneskene til deres sande Gavn. Elise saa paa ham en Gang — og jeg kunde læse i hendes Blik, at havde hun haft Gud foran sig, skulde hun nok have belært ham om, hvad Menneskenes sande Gavn er. Præsten blev saa befippet, at han gik i Staa — og saa gav han sig til at trøste med, at der i Himlen er hensat Stole til dem, Gud kalder hjem. Men jeg tror ikke, at det trøster Elise at vide Harald siddende i Gyngestol i Himmerig, naar der var al Brug for ham her.

Det er jo saa fattigt og saa ubegribelig uvidende gjort af en Præst at ville trøste

paa den Allemandsmaade, naar han staar overfor en virkelig ufattelig Sorg. Han kan jo ikke virke anderledes end en Hund i et Spil Kegler. Naturligvis, Pastor Rød er vant til at tale for Fattige og Børn, der ikke reagerer for Gyngestole i Himlen og ikke tænker paa, naar en ung og kraftig Mand dør, saa er det ikke noget, der kan lægges nogen Gud til Last, ejheller til hans Fortjeneste, det er begrænset, lægevidenskabelig Evne. Hvert Individ er Lægevidenskabens Kanin, og der er ikke noget at sige til, at en Del maa ofres for at kunne faa Kendskab til at redde kommende Generationer.

Gud ved hvornaar en Læge finder et Middel mod Tuberkulose.

16. Februar 1908.

Toni kommer i Aften — fra Italien — de telegraferede ekspres, de kan ikke styre Elise, hun vil tage Livet af sig, der maa En følge hende, hvor hun staar og gaar, og der vaages hver Nat hos hende. Hun vil ikke engang se sine Børn, og hun vil ikke sove og nægter at spise.

17. Februar 1908.

Toni er kommet. Hun og Elise gaar Ture langs Fjorden, til de er ved at styrte af Træthed; de gaar med Armene om hinanden, som de gjorde i gamle Dage — jeg synes ikke, Elise ser saa fjendtligt ud af Øjnene mere, jeg saa hende i Formiddags. — Toni har truffet Solen i Italien, hun rejser nu til Amerika.

18. Februar 1908.

Elise har taget sit Barn til Brystet igen, nu rejser hun med Toni til København, de har noget for sammen, men de vil ikke tale om det. Pigebørnene staar alligevel godt for Storme, naar de først har overvundet deres Trods — jeg tror, det hjælper dem saa uhyre, at de ikke knækker sammen i Sorgen, de bliver saa forbitrede — de koger op i en grænseløs, forundret Vrede over, at Livet tør byde dem imod — men Livet skal ellers faa det at føle, de vil have Hævn, de vil Revanche. De er ligesom Brødrene, Livet er for dem en Modstander, der skal holdes fast i Bringen hele Tiden, for ellers bider den.

Jeg er saa ked af at være her paa Sygehuset! De kan ikke med al deres faglige Forstand passe mig som Mor kan. Desuden har Lægen her den underlige Ide at kurere med Portvin, det er hans eget Universalmiddel, men mit Hjerte kan ikke taale det.

Jeg har lidt ondt i venstre Albue.

Det er nok Gigt.

Jeg husker, jeg havde det en Vinter i den højre, men Mor masserede det bort.

1. Marts 1908.

Jeg er kommet paa Krabbesholm ny Sanatorium. Her er baade Mænd og Kvinder, det gør Tonen mere behersket. Der er ikke den hede Mystik som paa Silkeborg, men

saa er her jo en evig Flirt — for hvad skal de Syge tage sig for andet, arbejde maa de jo ikke.

Jeg ligger det meste af Tiden i Liggehallen. Vintren er streng i Aar, her er sviende koldt — det var vist heller ikke altsammen af Patienthensyn, at Overlægen lod de store Træer ud mod Fjorden fælde, de som læede saa godt for Liggehallen — men de skyggede for hans Have — nu staar den bitre Vintervind lige ind fra Vandet.

Det var gaaet helt over i min venstre Albue, men nu er det kommet igen, jeg tror, det maa være den stærke Kulde. Selv om jeg ligger med tykke Uldtrøjeærmer ekstra paa, saa føles det alligevel straks, naar jeg har Armene over Tæppet for at holde paa min Bog.

Helt ledig *kan* jeg ikke være.

Men den Vind kan stryge isnende igennem alt lige meget hvor meget, jeg saa har paa.

Naar jeg kommer hjem, vil jeg til at binde Riskoste, det lærer jeg af en ung Karl her. Det er dog altid bedre end den rene Lediggang.

3. Marts 1908.

Lægen har undersøgt min Arm, han sagde det var Tuberkulose i Albueleddet — formodentlig —

Og nu vil de prøve en ny Metode paa mig.

Lad dem bare prøve.

Jeg kan ikke tænke den Tanke ud at blive Krøbling, saa vil jeg hellere dø.

6. Marts 1908.

Det er Nat. Alle Mennesker sover, men jeg kan ikke finde Hvile for Smerte. Den ny Metode bestaar i, at de har snæret min Arm sammen med Bind, saa Blodet er standset i den. Det snurrer i den, og Smerten er ved at gøre mig gal. Men kan det forhindre, at jeg mister den, vil jeg holde det ud. Jeg vil ikke være Krøbling — aa Gud, leve og kun være et Brudstykke!

Ak Gud, som om jeg har været andet snart i mange Aar.

Men kommer Solen hjem engang, skal hun ikke se mig som Krøbling, det hun i sin unge Sundhed kaldte „Krøvl" og lo saa meget af.

Senere paa Natten.

Det stiger mig svimlende til Hovedet, jeg trækker Skuldrene sammen, saa uudholdelig er denne Pine. Jeg *vil* taale det — jeg vil finde mig i hvad det skal være, men Herre i Himlen, saa lang troede jeg ikke en Nat kunde være, saa lang som et ondt Liv. Og aldrig har jeg vidst, at fysisk Smerte ligefrem kan forvirre ens Hoved, saa man ser Syner — før da jeg laa med sammenbidt Mund og ligesom stemte alle Kræfter imod Pinen, da saa jeg med ét Solens Ansigt.

Solens Ansigt som jeg saa det for Aar siden — for 8 Aar siden — saa længe er det, og jeg elsker Solen som den Gang.

Nej, om jeg kan fatte Meningen med no-

gen Ting. Jeg vilde have været god mod Solen, jeg vilde have været et ordentligt og dygtigt Medlem af Samfundet som mine Sødskende, hvorfor skal jeg da ligge her.

Jeg har overholdt Sanatoriets Kur til den mindste Enkelthed. Jeg har passet paa indtil de ubetydeligste smaa Forskrifter, og intet Menneske har kunnet begribe, at jeg kunde blive ved. Men jeg *vilde!* Jeg *vilde!* Fordi jeg troede, det var der, jeg skulde anbringe min Energi, dér jeg skulde vinde min første Sejr — før den var vundet, kunde jeg ikke tænke paa at vinde nogen anden. Og jeg vilde leve og tage Livet i Bringen, ikke alene for Solens og Lykkens Skyld, men for Trangen i mig til selv at blive et ydende Menneske med fuldt op af Arbejde.

Skal jeg nu miste min Arm?

Skal jeg virkelig prøve ogsaa at blive „Krøvl".

Jeg fandt, da jeg ryddede op i mine Skuffer for at rejse hertil — jeg kunde jo ikke vide, om jeg nogensinde kom tilbage! ved en Tuberkuløs nogensinde, naar hans Time er inde — da fandt jeg ....

Aa du almægtige Gud, dette her er Tortur.

Og alene!

Og her er saa stille.

Jeg synes jeg er alene i hele Verden, forladt af Gud og Mennesker, alene med min Nød —

—

Jeg fandt det Hjertegræs, jeg i sin Tid vilde have sendt Solen, Brevet hvori der staar,

at havde jeg ligesaa mange Hjerter som Græsset her, de skulde slaa for hende hvert eneste.

Jeg synes, jeg har 36 Hjerter der alle skal briste, før jeg kan dø.

Lægen sagde forleden, da han roste mig for min usædvanlig korrekt gennemførte Kur: Ja, havde De ikke ligget i Kulde og passet Deres Kur saa omhyggelig som De har, saa havde De været færdig for længe siden.

Jeg fristes til at ønske, at jeg ikke havde gjort det.

Aa!

Skulde jeg ringe paa Sygeplejersken? Jeg tror, jeg besvimer — . . .

Aa nej, jeg vil holde det ud.

—

Her er en Mand, der ligesom jeg har været paa Silkeborg Sanatorium, han fortalte om Torpedojageren, han har ført et Liv saa stik modsat al Reglement — men han lever endnu, og nu er han gift.

Her er en anden Patient — en ung Fyr, der har ligget hjemme uden nogen Forplejning, han rasker sig som Dejg i en Gryde, han er færdig at sprælle Arme og Ben i Knuder af Kaadhed, af instinktmæssig Glæde over at være givet Livet tilbage. Han tænker ikke paa — det gjorde jeg heller ikke første Gang jeg var paa Sanatorium, at det er Udsættelse blot.

En Brystsygs Liv er Udsættelse paa Udsættelse. Naar man endelig har resigneret, straaler der pludselig et uventet Haab —

man lever op — man tror — og styrter igen og skal til at begynde forfra den langsomme Resignationskamp.

Nej, jeg gaar fra Forstanden — jeg kan ikke — jeg lukker Øjnene, og der staar gule Gnister i Mørket — jeg kan høre mit eget tunge forpinte Suk hvert Aandedrag er — jeg ligger med aaben Mund og gisper som en Fisk paa Stranden, mens Pinen svider inde i min Hjerne.

9. Marts 1908.

Jeg ringede ikke den Nat, jeg beholdt Forbindingen paa, indtil Reservelægen gik Stuegang. Han viklede Bindet af — og blev saa underlig slap i Skuldrene — og saa hen paa Sygeplejersken.

Den ser jo ikke saa godt ud, sagde han.

Jeg havde den største Lyst til at sige: Nej, det tror sku jeg! De har jo snæret Liv og Blod af den — men saa vilde jeg ikke, hvad kan det nytte at lægge sig ud med dem. Lægers Verden er som det store Ukendte, jeg skrev om en Gang her i min Bog — der er afgjort Skæbner og Vilkaar og Kræfter, som kun de ved om, og som vi Profane kun i Øjeblikke faar Indglimt i.

De siger Tuberkulose, og hvad nytter det da, at jeg siger Gigt. De siger en ny Metode, hvor jeg har prøvet Massage, som hjalp — og saa dræber de maaske Bakterierne i Albuen, men hele Armen dræber de med.

11. Marts 1908.

Jeg ligger nu i Viborg for at faa Armen sat af. Det er vist ikke givet, jeg kommer levende over den Operation, Armen ser forfærdelig ud, den minder om et Pestlig — og den skal tages straks nu, for ellers vil Blodforgiftningen brede sig, saa jeg ikke staar til at „redde". Sæt han nu, Lægen, gav mig lidt kraftigere Bedøvning, end jeg kan taale, jeg har jo saa svagt et Hjerte — saa slap jeg maaske for at opleve mig selv som Krøbling.

Men han gør det ikke.

Nej, han gør det ikke. Det kan jo skade hans Renommé. Og han har jo ingen Forpligtelse til at vise mig en Naade, til Skade for ham selv.

Jeg ligger og venter paa Mor og Toni, de er kommet hertil for at se til mig — men bare det snart skulde ske, jeg er i en Pine, saa jeg ikke tør røre mig, saa surrer Smerten op som en Flok Fluer fra et Aadsel.

Mor og Toni var lige herinde, de vilde se Armen — men saa maatte Toni støtte Mor ud straks, hun fik ondt.

13. Marts 1908.

Operationen gik „godt". Armen kan snart være hel — saa maa jeg hjem igen og gaa der — armløs — krøvl. —

Slet ingenting til.

Jeg tænker paa Fragtmandens Søn, som mistede Benet og gav op —

Og døde.

Hvis jeg nu ikke engang kan give op!

Hvis det nu er saadan, at alle de Livsdraaber, der er i mig, er af min Slægts Stof! selv om jeg giver op, vil de aldrig give op — for de kan ikke.

Saa faar jeg at vente, til de kan.

—

Det er saa svært at vænne sig til — hvert Øjeblik vil jeg løfte og tage med den Haand, som ikke er der — og det underlige er, at jeg synes, den er der; naar jeg ikke ligefrem ser, at den er borte, føler jeg den som før. Det er det, der gør det saa langsommeligt at faa lært kun at bruge den ene.

Og den skal være alle Vegne.

17. April 1908.

Nu er jeg hjemme. Richardt har lovet at sende mig en kunstig Arm. Han skriver, naar man har lært at bruge en kunstig Arm kan man bruge den næsten ligesaa godt som en rigtig. Og Toni har skrevet, at hun har kendt en ung Pige med kunstig Arm, og der gik lang Tid, inden hun overhovedet opdagede det. — Frits har sendt mig to store, pragtfulde Paafugle — til at lege med skriver han, og Karen Margrethe har sendt mig en lille Gris — de vil saa gerne være gode imod mig.

21. April 1908.

Solen har startet sig egen Forretning i Amerika, hun er ikke bange.

25. April 1908.

Der er kommet de sædvanlige Kort med den aarlige Forespørgsel fra Sanatoriet, om jeg lever, og hvad jeg tager mig for.

Jo, jeg lever! Men hvordan?

Hvad jeg tager mig for?

Jeg dør — men ganske langsomt.

30. April 1908.

Jeg ligger i Liggestol ude i Gaarden.

Det er jo alt, hvad jeg kan tage mig for.

Jeg vilde saa gerne have min Arm, inden Faders Fødselsdag, da kommer hele Slægten hjem, Børn og Børnebørn, alle dem hvis Billeder staar i en lang Kabinetskolonne paa det gamle Flygel.

Den Kolonne er Moders Stolthed.

—

Jeg er saa træt af at læse, alle Bøger fortæller om Kærlighed —

Saa ligger jeg stille og ser paa Mønstret i mit Uldtæppe, der gaar en ganske lille Bille, ikke større end et Sennepskorn — henover det; op ad Folder og ned ad Folder — Bjerge for den, som i samme Forhold vilde være os uoverkommelige — saadan et lille Kræ er heldigere udrustet end Skabningens Ypperste.

At have drømt om Verdens største Skibe for fuld Damp over Oceaner — og saa ligge her og se Verdens mindste Bille krybe over Folderne af et Tæppe.

Ja ja.

Jeg venter jo ogsaa kun paa at dø.

Dagen er lang i en Liggestol ude i en Gaard.

Den vilde naturligvis ikke blive saa lang hvis jeg kunde blive liggende noget længere om Morgenen. Men jeg kan ikke. Noget i mig selv driver mig op. Jeg, som ikke forsømmer nogen Verdens Ting, jeg synes alligevel dybt i mig, at jeg skal skynde mig, at der er noget, jeg skal ....

Nu kommer Pigen med Træsko klaprende over Stenbroen — hun gør saadan en unødvendig Støj. Hun lukker op for Hønsene, de vrimler ud, flyver over Ryggen paa hinanden og kagler og skriger, de pikker Majs, de haarde Korns klingre Lyd mod Næbbene lyder som Tordenregn.

Katten sidder paa Lur foran Tørvehusdøren — i Mangel af andet tror jeg nok, den sidder for et Møl, jeg før saa flagre derind.

Paafuglehunnen er død i Nat. Hannen gaar rundt her i Gaarden og mjaver sit skarpe Sørgeskrig, den begriber ikke, hvor dens Mage er. Begriber vi mere, hvor vore Døde er? og bryder vi os om at begribe det. Nej. Men det gaar henover Verden som en Begivenhed, at en Mand er fløjet over Alperne. Vi er nøjagtig lige saa uvidende som Paafuglen, og vi skammer os ligesaa lidt derover som den.

Det blæser. Paafuglen faar Slagside, Vinden drejer hele det stakkels Bæst ved at suse mod Halen — den vender sig forvirret — saa faar den Slagside den anden Vej, den

ligner et Skib uden Ror — det lyder som tør Saven, naar Halen kurer for Vinden henad Støvet.

Nu kommer den til mig for at klage sin Nød, — nej, jeg ved ikke, hvor hun er, Hans, jeg ved Gudbedredet ikke engang, hvor jeg selv skal hen.

Ja ja, saa gaa du igen, ene med din Klage — det er vi allesammen.

Den er saa konstrueret kunstnerisk udstyret helt igennem — med en Nakkepryddelse og alle sine Farver, egentlig en Parvenu-Skønhed saa mættet kugleblaa paa Halsen — i det stærke Sollys changerer det pludselig metalrødt — den løber med en morsom spank Grandezza — som en Lama.

Nu kommer de unge Kloje ud af Staldøren — løse — de er saa frynsede under Bugen, de bliver vist ikke rigtig passede, tidligere passede jeg dem.

—

Mor kom med min Formiddagskakao, det er altid en Afbrydelse.

—

Jeg har drukket Kakaoen og sat Koppen fra mig i Sandet.

Jeg ligger og ser paa Støvet i Gaarden, paa de sammenblæste Halmstraa, paa Skruen, der holder min Liggestol sammen — Pigen gaar ud af Gaarden med en syg Kalv, der skal paa Græs.

Længe ser jeg paa en lille lysende Splint i Gruset — en lille Pind, der dirrer i Vinden foran Trappen — Udhusets røde Gavl, hvor Skyggerne fra Poppelgrenene leger en un-

derlig fjantet Trolde-tagfat efter hinanden — Stærene kommer højt oppe fra og hjem, de flagrer faldende ned mod mine Stærehuse, jeg gik her og tømrede, da jeg ikke var „krøv!".

Det er dygtige Flyvere, de Stære — de plumper med ét som om de vingeskudt havde tabt Balancen — et Vælt i Luften — saa flakser de i en helt anden Retning, saa sikre, som om de i Luften danser en Dans med mangfoldige Ture.

—

Saa er der ikke mere.

Jeg ser paa min ene hvide Haand — trods det slappe Skind, kan jeg kende min Faders, min Slægts Hænder i den. — Jeg har sveget min Slægts Traditioner — eller de har sveget mig.

Jeg ser paa det hule Ærme, hvor den anden Arm skulde have været — jeg ser paa Tæppet, der staar op i en Bue over mine spidse Knæ.

—

Jeg faldt i Søvn til Mor kom og vækkede mig og gav mig Avisen.

Der var ingenting af Interesse i den.

Jeg tager aldrig en Avis i Haanden, at jeg ikke tænker: Er hans Navn der i Dag? Hans Navn, der har fundet Midlet imod Tuberkulose?

Tænk om man en Dag læste det i en Avis — det er fundet! — han er født, den Store, Mesteren, der skal lindre Millioners legemlige og sjælelige Nød! Midlet mod Tuberku-

lose er fundet, ære være hans Navn, det skal aldrig dø!

Aa, hvor jeg nu kan forstaa, det maa være kommet som et Messiasbudskab, da det den Gang stod om Kock i Berlin — og hvad det har været for en Skuffelse, der fulgte efter ....

Saa læser jeg Avisen — Spalte efter Spalte — lige til Navnet paa den ansvarshavende Redaktør.

Mon det ikke snart er Middag?

—

Nu kom Mor og dækkede paa et lille Bord ved Siden af mig. Hun maa skære Maden i Stykker til mig ligesom da jeg var ganske lille — hun gør det gerne, men aa hvor hun ikke aner, som det piner mig! Jeg maa se at lære at spise med een Haand, behøver alle Mennesker straks at se, jeg er defekt.

Blot Richardt vilde sende den Arm.

Himlen er lang og hvid — det er som skridende Gletscherbaner i Sol, hvidt i hvidt, glat og lysende; de irgrønne Rugmarker har faaet en fin Glans af Regnen, der faldt i Gaar. Jeg kan se Græsset løbe i den stærke Foraarsblæst som Millioner løbende Lækatte med blanke Skind.

Det er kraftigt og tæt saaet — han er en dygtig Mand, en stræbsom Mand, en flittig Familie, hvor alle hjælper til. Han købte Gaarden forfalden og vanrøgtet for fem Aar siden, nu har han nybygget den, plejet og drænet Jorden, indlagt Elektricitet, skabt en Mønstergaard, slidt, som en Slave af sin Skaberdrift, Hellig og Søgn — nu skal han

sættes op i Skat hørte jeg — intet malker Samfundet saa nøjeregnende som Flid — var der ikke mere Pædagogik i om den Mand, i hvert Fald i en Aarrække stod udenfor Skat ....

Forresten siger de, han har haft Tuberkulose.

Jeg spurgte ham en Dag, om han havde været paa Sanatorium? Nej, han havde drukket Spande af Levertran — det havde den kloge Kone i Vindblæs raadet ham til.

Jeg har aldrig været hverken hos kloge Mænd eller kloge Koner.

Og nu er det jo for sent.

Men jeg sad en Dag i en Kupé og talte med en Kone — en Kone paa de 60 — hun fortalte mig, hun havde haft „Tæring", da hun var midt i Tyverne. Da var hun blevet gift med en Enkemand, hvis Kone var død af Tuberkler, og en Tid efter fik hun det ogsaa — Jeg kan tænke mig, at hun som ung Brud kom lige ned i den Dødes Sengetøj og overtog den Dødes Gangklæder — Hun sagde, hendes Mand var saa forfærdelig ked af det, han syntes det var jammerligt, at han nu ogsaa skulde miste sin anden Kone, og han tog fra den ene Læge til den anden med hende, og hun blev bestandig ringere — Tilsidst red han alene til den bekendte Kren Spillemand i Farsø, forklarede ham, hvordan Konen havde det, og den gamle svære Mand sad en Tid og spekulerede; saa sagde han:

Hun er for ring' — men du kan godt faa noget! for skade kan det da aldrig.

Saa kom han med noget i en Medicinflaske og sagde til Manden.

Kan hun tage dette her, saa kan det tænkes, hun kommer sig — men kan hun ikke tage det, saa er der ingenting at gøre. Men det er ikke sikkert hun kan .....

Saa red Manden hjem igen, og Konen forsøgte at tage Medicinen — men hun kunde ikke, hun brækkede den uvægerlig op igen straks. Manden talte godt for hende og fik hende til at prøve om igen og om igen, men det kom op ligesaa hurtigt. Da faldt det ham pludselig ind, at Kren Spillemand i Døren havde sagt: kniber det, saa lad hende gaa udenfor og tage det imod Vejret —

Og Konen gik udenfor Gaarden og tog Medicinen imod Blæsten og beholdt den — senere red Manden efter mere, og hun kom sig.

Den Gang jeg hørte det, smilte jeg stille ved mig selv — havde Kren Spillemand levet nu, ved Gud saa tror jeg, jeg var gaaet til ham, han kan da aldrig gøre det ringere end Læger.

—

Nu er det Aften og Vinden har lagt sig.

Huset kaster sin store Skygge ned paa Marken — hvor Skyggen slipper op, ser Græsset gyldent ud i Aftensolen, Pløjemarken er heliotropfarvet og den irgrønne Rug flammer som Spejlfløjl. Fuglene traller fra de broncebrune Ahorngrene, der staar som Straaler op i Luften. Paa Pælen hænger en

Si til Tørre, det drypper fra den endnu, Draaberne er som smaa Ildsluer idet de falder.

Jeg synes, jeg har levet et Aar i Dag.
Og saadan er alle mine Dage.

10. Maj 1908.

Nu kan jeg gaa lidt ude igen.

Og jeg har faaet min Arm — men det er nu ikke saa nemt som man tror, at manøvrere den. Mest gaar jeg med den døde Haand i Lommen.

Mine Ture er ikke lange, men jeg kan da komme Haven igennem, Mor og Pigen slider i den, for at faa den dejlig nok, til hele Kuldet kommer hjem.

Rødtjørnen er lige i Udspring, den ser ud som et Træ af Kanel — under den staar Bregnerne endnu sammenrullede som Snoge, parat til at rulle sig op, saasnart det er varmt nok — oppe ved Springvandet staar det unge nye Mandelblomsttræ, Mor har faaet sendt fra Toni — med spinkle opadrakte Arme, ganske tynde og grønne og skinnende i Solen som Smaragder paa en Traad, og med Knoppernes smaa Rosensten imellem.

Hyacintherne og de dobbelte Violer dufter, Pinseliljerne dufter, Gyldenlakkerne — hvor man gaar, slaar en ny Duft En i Møde —

Det er alligevel dejligt at leve.
Hvis man blot var rask.
Men hvem af de raske har egentlig Tid

til at leve, som Livet leves nu — de slaas mere end de lever!

Men alligevel!

Hellere slaas end gaa afmægtig og se paa Primulaer og pastelblaa Iris i en Have.

Her staar en Kejserkrone, jeg ikke kender — saa lad mig sætte mig hen og lære den at kende. Jeg sætter mig ved Stenbordet, et fordums Møllehjul, under Kirsebærtræet med hele Knuder af Blomster og uudsprunget Løv. Der hænger en Gren ned over mit Hoved, en mangearmet Gren, der ligner en blomstersmykket Lysekrone.

Det er en underlig Kejserkrone, dens gule Blade er lukkede sammen som en Skaal, og derinde fra Skaalens sorte Bund stirrer 6 taarefulde Øjne ud imod mig — 6 klare Draaber ligger i hver sit emaljehvide Muslingdyb og har Udtryk, som om de har en Bevidsthed.

Ved jeg, om de ikke har det.

Naar jeg ser ned i Blomstens sorte Skød, ser det ud som en Synd, der græder over sig selv — en Hemmelighed, som de 6 klare Øjne begræder!

Ved jeg hvor meget, der er at græde over i Verden — jeg har kun tænkt paa at græde over mig selv!

Græde over at Solen aldrig kom til at gaa i min Have og faa Mandelblomsttræer sendt fra sin Datter ....

Jeg sidder og ser paa Kejserkronen og grunder paa dens Hemmelighed. Maaske den en Gang drømte, at den vilde svare til sit Navn og være et Træ over alle Træer i

Edens Have. Den vilde at Mennesker og Dyr skulde finde Skygge under dens vældige Blade, dens Stamme skulde være nyttig til Mastetræer, dens Blomster skulde være fyldt med en Sødme og en Duft der skulde fylde Luften omkring den med Velbehag.

Alt det vilde den.

Men den gode Gud satte den i Væksten, for der er ingen Vilje uden hans — og den blev en unyttig lille Prydplante, uden Duft, altfor pralende i Forhold til sin Størrelse, en simpel Pynt ....

Og derfor sørger den endnu, og dens dybtliggende Øjne græder ensomt i dens Indre.

Det var en Hovmods Synd, som den bør at angre.

Jeg var ogsaa hovmodig en Gang og troede, jeg skulde spænde min Energis Traade over den ganske Verden, skabe Vilkaar til at leve for mange foruden mig selv.

Og det kan jo ikke nægtes, at den gode Gud satte mig noget i Væksten — hvorfor?

Ja, han maa jo forstaa det.

15. Maj 1908.

Jeg kan virkelig gaa helt ud i Plantagen!

Jeg gaar langs Vejen, hvor den gule Følfod som en Guirlande slynger sig op over Grøftesiderne og ind over Markerne — det er ulovligt, for der vil Bonden ikke ha' den. Men den er som en kraftig Proletar, der breder sig kvælende over al Kultur, hvis den ikke holdes under Hæl.

Over mig hvælver sig en overdaadig Rosenhimmel, hvide Blade over hvide Blade, svulmende, buldnende som paa klassiske Malerier. De hvide, spredte Huse skinner som Porcellæn i den foraarsblaa Tone og mod Bakkerne, der svømmer i fin flydende Viol. Fjorden ligger med Perleslør over kornblaa Understrøm, den ser saa smal ud i Dag fordi det er saa klart. — Markerne er saa friske, de nyfødte Lam fimrer vellystigt med Halerne, naar de med Snuden boret ind under Faarets Bug drikker saa længe til Moderen bliver utaalmodig — saa vender det sit lille næsvise Lammeansigt om imod mig — den sorte Snude og de sorte Drengeknæ gør det saa frejdigt.

Jeg bliver staaende lidt og ser paa dem — der er ingen Dyr, der kan indtage saa mange og sjove Stillinger som Faar ....

Men jeg maa gaa igen, Vinden er kold.

Der gaar frysende Krus hen over det lille Kær — det ligger som et følsomt dirrende Hjerte, den lille traadsmalle Bæk, en Rinde blot, løber som en Aare til det igennem Grønsværets Legem. Foran mig har jeg allerede Plantagen — de unge Graner er som fint Værk af Filigran imod den lyse Himmel.

Her er Læ og her er varmt. Lyngbuskene staar endnu med Blomsterne fra i Fjor, som smaa graa Fluer der døde og blev siddende, hvor de døde — i Lyngbunden skinner den ællinggule Mos.

Tænk at jeg kan gaa saa langt — jeg skulde gaa herud og vente og køre med Far

tilbage, men jeg tror udmærket godt, jeg kan gaa hjem.

Mon der skulde være noget om, hvad Toni sidste Gang skrev — og hvad jeg forresten ogsaa har hørt andre sige, at ofte sker det, hele Sygdommens Karakter forandres, naar man har faaet et Lem amputeret — at den syge Part trak det onde sammen i sig og det hele saa at sige blev taget bort paa en Gang.

Saa skulde jeg sandelig ikke mere sørge over min Arm.

I Gaar saa jeg en ung Pige paa Gaden, hun stod stille ved et Vindue, og det gav et Kip i mig, i den Grad lignede hun Solen — men da hun begyndte at gaa, var Illusionen ogsaa brudt med det samme, hun gik med store Bevægelser, saa hun satte alle Klæderne paa sig i Pendulsvingninger, ved hvert Skridt viste et gult Underskørt Tænder under Kjolen. Saadan gik Solen ikke — Solen kom En i Møde som de smaa næsvise Lam.

20. Maj 1908.

Nu begynder de at rykke ind. Toni og Elise kom fra København — de kom med den store Nyhed, at de begge er engagerede til at give Koncerter i en Mængde Byer i Tyskland, Toni Violin og Elise Klaver — de har haft en stor Koncert i Berlin og kom med Bjerge af Blade med Kritik over deres Kunst. Det er altsaa det, Toni har gaaet og puslet med i de Dage, hun og

Elise gik Ture herhjemme, til de var ved at styrte, da min Svoger var død. Hun pustede Elises sluknende Energibaal op med Trods — vise Livet at hun ikke lod sig gaa paa — som Toni selv har gjort —

De havde Elises to Smaapiger med, to dejlige Børn, de er fælles Moder for —

Inger og hendes Mand kommer fra Berlin, men de skal vente under Vejs for at støde til Jacob og hans franske Kone, de kommer fra Marseille — han har tre Børn, som skal være frygtelig uartige. Far og Mor har aldrig set dem, saa de glæder sig jo umaadelig.

25. Maj 1908.

I Dag — kun een eneste Dag kan de allesammen være hjemme — allerede i Aften rejser Jacob og den franske Dame.

De har allesammen sagt, at det ses ikke Spor med min Arm — jeg gaar med Jernkloen i Lommen, saa fylder den da i hvert Fald ud. Kun Elises lille Pige forstod sig ikke endnu paa Forstillelsens naadige Kunst, hun hørte den kunstige Arm knirke og pegede frygtsom paa min Haand, jeg netop da havde oppe: Hvorfor er den saadan?

Hun er saa henrivende, hun hopper og danser glad og synger hen til mig Smaastumper af en Sang, hun kan lidt af.

Ve' du hva' du skulde!

du sku' gifte dig ....

Hun kan saa godt lide „Onke Geor", og

vil gerne lege med mig — og saa maa jeg jo finde paa et Paaskud og gaa, jeg tør jo ikke have hende nær op ad mig.

De vil jo ikke vise det, men jeg kan se paa baade Inger og Elise og Svigerinderne, hvordan deres Øjne faar Dyremoderens vagtsomme Blik — som Katten vaager over sin Killing, der løber over Gulvet, som Hoppen stirrer efter Føllet, der gaar udenfor Tøjret — saadan ser de efter deres Børn, naar de nærmer sig mig. Det er som nærmede de sig Buret, hvor et vildt og graadigt Rovdyr ligger bag Stængerne — og er jeg vel andet end et Bundt graadige Rovdyr, som Mennesker ikke har lært at værge sig imod endnu — de staar der med Livet i Hænderne, naar Barnet er naaet hen til mig, deres Blik ser ud, som vilde det gennemskære Luften for parat at passe og slaa ned om en eneste nok saa lille Bakterie skulde frigøre sig og tage Sigte paa Barnet.

Men det falder dem ikke ind, at jeg forstaar det — og jeg lader som om jeg ikke forstaar det, for ikke at gøre dem ked af det. Aa de aner ikke, at ens Blik gennem Aaringer kan blive saa skærpet, at det bliver til Instinkt — de opfordrer smilende, glade, og beroligede Børnene til at vinke til Onkel Georg, naar jeg gaar.

Hvis jeg havde haft Børn med den jeg elskede, vilde jeg da ikke ogsaa have vaaget over dem og hellere tilføjet en Dødsdømt en Smule Saar end udsætte de smaa unge Liv for Fare — for et Marterliv som mit.

Jacob og hans franske Kone var radikalere, de tog slet ikke deres med. Mor spurgte skuffet om Grunden — de var for smaa endnu, sagde Jacob, det vil uden Høflighed og Dikkedarer oversat sige: Det skal vente, til Georg er død.

De havde saamæn ikke behøvet at berede Far og Mor den Skuffelse, jeg kommer saavidt mulig intet Barn nær, heller ikke nogen Voksen, Gud fri mig for det tunge Ansvar at nogen ved mig skulde gaa en Brystsygs Skæbne i Møde.

Men ellers var det morsomt at se alle de travle Forretningsfolk blive Børn igen herhjemme — en eneste Dag.

Ved Middagen sad Far og Mor i et Slags Højsæde ved Bordenden — noget som naturligvis Søstrene havde arrangeret. Jacob og hans franske Kone sad til højre, Richardt med sin Kone til venstre. Saa kom Frits og hans Kone — han er en stor Skibsreder allerede nu — og ligeoverfor dem sad Harald og hans svenske Kone, Datter af det Marmorbrud, hvor han begyndte og nu er Meddirektør. Han ligner forresten en Kronhjort — med Schnurbart og mærkelig store, fritstaaende Øjne — han er den zunftigste af Brødrene, han siger Vitser og kaster lunefuldt med Hovedet, naar de ler af hans Vid — lidt Probenreuter Vid, synes jeg — han vender sit Snapseglas inde paa Tungen med en Færdighed som en Chamæleon, og han gør Stormkur til sine Søstre — af Mangel, tænker jeg — Saa kom Inger og hendes Mand, Ingeniøren og ligeoverfor dem Toni

og Elise, og Forvalteren Karen Margrethe med de store Hænder, der ligner Fars saa meget, hun skal være et Unicum til at holde Styr paa Herregaardskarle. Jeg kan blot ikke lide, at hun klæder sig saavidt mulig som en Mand — naar hun blot er praktisk klædt paa, bryder hun sig ikke om mere, siger hun; hun har en Maade at repetere sin korte Forlovelse paa, agere alle Scenerne om igen — tilpas farvede med Karikatur — saa Brødrene brøler af Grin! Saa bøjer hun sig pludselig jomfruelig ned over sin Suppe og siger, at nu er der ingen anden Udvej, hun maa annoncere — efter en Mand — hun har aldrig set nogen endnu, alt hvad der gaar for at være Mandfolk er kun Imitationer — men naar hun annoncerer i alle større Blade, kunde det tænkes, en eneste meldte sig —

Vil du saa have ham? spørger Brødrene?

Nej, Gud fri mig, siger hun — et virkeligt Mandfolk vilde jo i disse Tider se ud som en Abnorm.

Ved den nederste Bordende sad min myndige Søster Hedvig og tog sig moderligt af alle Børnene. Vi var kun den snævreste Familie, Børn og Børnebørn, i alt enogtredive.

Der blev holdt en Mængde Taler, og Mor græd af Rørelse — det maa ogsaa være morsomt for hende at se hele Flygelets Kabinetsverden foldet levende ud rundt Bordet, snakkende, leende, sorgløse i Øjeblikket. Tænk at være Far til 10 — nej Gud-

bedre det — kun 9, driftige Rovfugle, der lægger Verden under sig.

Jeg sad ved Bordet og kom til at se et Spøgelse — mig selv — nej et Dobbeltspøgelse, Solen og mig. Jeg saa i min Tanke, hvordan jeg paa min Plads havde set ud, om ikke den gode Gud havde fundet paa at sætte mig i Væksten — eller jeg i Tide var kommet over det! Jeg saa mig frisk og knejsende som de andre, dreje Hovedet fra den ene til den anden, lytte og slynge en Bemærkning ud og le — og vide min Gerning vel begyndt bag mig. Og min Fantasi gik videre — jeg saa dette sunde, livsprægede Blik rettet paa mig, og jeg tænkte den andens Tanke: uha saadan havde jeg set ud altsaa, hvis det virkelig havde været Tuberkulose, jeg havde skaffet mig paa Halsen nede i det tyske Hospital. ———

Men det *var* Tuberkulose — og det er *mig* som sidder her — og sørgelig nok ikke Spøgelset, jeg saa ....

Det kunde alligevel godt ses paa de forskellige Øjenpar, at de ikke hører Hjemmet til — navnlig Brødrene! De gik afsides og talte med deres Koner om deres egne Ting, og i Blikket laa Alvoren, Driften, Uroen, Tankernes evige Aktivitet med det, de arbejder med; deres Sjæl var alligevel dér — de lod for en Dagstid deres Barndom genopstaa og lægge et flygtigt Slør over deres Livsmaal derude. Vi gik i Flok og Følge til de Steder, hvor vi som Børn holdt særlig Leven, vi kom ogsaa ned paa den store Tørreplads og Rudimenter af Drenge-

stregerne viste sig, da de begyndte at springe Buk og staa for hinanden. Men de kunde ikke, de var for tykke — undtagen Jacob, den verdensberømte Flyver, der er saare ordknap! springe kunde han! Frits blev hængende paa sin Mave paa Ryggen af Harald, der faldt af Grin.

Jeg sad paa Havegærdet og saa til.

Det er 8 Aar siden, jeg tog Livtag med Buus og vandt.

Jeg vidste ikke, at jeg tog Livtag med Døden og tabte.

Bagefter løb de alle og tog Kædefat. De blev røde i Hovederne af den uvante Anstrengelse, de pustede — men der var Kræfter i dem. Det saa ejendommeligt ud, de kulante Forretningsfolk der med saa heftig en Iver gav Børnenes Rolle.

En Dag — saa var det forbi!

Saa laa der kun den klare, urolige Higen i Øjnene igen, opererende Tanker, Barndomssløret var fejet væk, Jacob rejste allerede om Aftenen, Far og Mor vilde have dem til at blive, men han kunde ikke, han skulde have et Eksprestog et eller andet Sted og til Flyvestævne i Stockholm — og først og fremmest var der hans egen Udvé, der lyste af ham! Jeg husker en Dag, jeg saa en Remontehest, der havde staaet inde i Vintermaanederne og blev trukket ud — den var uplejet, men den var et Vidunder af skøn Kraft, den havde Dilerium i Øjnene af Gæringen i den selv, den kunde ikke staa stille om man havde spændt den i hundrede Bøjer, den kunde ikke, den trippede ikke,

den dansede ikke, den var blot som et Bundt Fjedre, der med Yderspidserne skiftevis rørte ved Jorden, dens Muskulatur gik under dens brune Hud som Klaviaturet naar en Virtuos rører Klaveret.

Akkurat saadan saa Jacob ud, da han skyndede paa Meline for at naa Toget.

Vi stod allesammen ude og saa efter dem.

26. Maj 1908.

I Dag rejste Frits og Richard — De havde været lidt paa Kant i Anledning af en Forretning — den Pengesum de var blevet uenige om blev af dem begge i ridderligt Lidkøb givet til mig. Det var fem hundrede Kroner.

Ingenting for dem.

Jeg stod og saa efter dem, saa længe jeg kunde øjne dem.

29. Maj 1908.

Nu er de rejst. Alle. Her er blevet saa stille. Toni og Elise rejste sidst, de tog Hedvig med sig, hun skal ind i Fritses Forretning.

Jeg sad paa Grøftekanten længe efter at Vognen var kørt og saa efter dem — blev ved at se derud.

Der leves Livet.

Der kræves hele Viljer og stærke Sind — og sunde Kroppe — for at være med. De Syge løbes ud.

De bliver siddende paa en Grøftekant.

Med en Almisse.

—

Aa, de saa med saa lange, smertelige Øjne efter mig, hver En som rejste, de har saa ondt af mig, de vilde saa nødig lade mig sidde tilbage — Men hvad skulde de gøre. Derude i Livsstriden har de ikke Tid til at tænke paa Syge længere end mens de skriver til mig.

Men de kan alligevel ikke forsone sig med, at En af deres er sakket agterud.

Var jeg til syvende og sidst et svagere Eksemplar end de andre? Var der for lidt Protest født ind i mit Liv — ved et Tilfælde maaske?

Ejede jeg ikke den Haardhændethed, der skal til for at tage Skæbnens Tømme med Vold, hvis den ellers ikke vil — ligge som den skal imellem ens Fingre? Stod der ikke den Respektaande af mig, som straaler ud fra hver af de andre — fordi de ikke sørger, naar noget gaar dem imod, men raser — Fordi de bliver onde! — Fordi de slaar! — Selv Harald med det fritstaaende lyse Øjenpar og det zunftige Sind, driller noget ham, bliver de Øjne som Fosfor!

3. August 1908.

Nu ved jeg, at Far har haft Brystsyge, da han var yngre, han var gift og havde 7—8 Børn. Men han *vilde* ikke dø, tænker jeg mig. Han havde 8 levende Pligter om sig. Det er ikke uden Grund, at alle de 9, der for fulde Sejl stod ud af Fædrenehjemmet i Foraaret er ladet til Randen med Drift og Flid, de havde to gode Kilder at øse af.

Men jeg vilde heller ikke. Jeg satte al min Vilje, al min Energi ind — Hvorfor kunde *jeg* da ikke — faa Bugt med min Fysiks Fjende. Jeg som havde alle Muligheder! som kom paa Sanatorium i Tide! som holdt min Kur, som jeg skulde!

Hvorfor kunde jeg ikke! naar Far kunde som maatte slide Dagen lang?

Jeg forstaar det ikke.

Hvordan kunde han? Har han haft saa enorm en Modstandsevne i sig selv?

11. August 1908.

Han vidste det *ikke!*

Det har Mor fortalt mig i Dag! Han vidste det ikke — før bagefter.

12. August 1908.

Han vidste det *ikke.*

Han havde ikke Nætter, hvor han vendte og drejede sig i Frygt og oprivende Uro, tilsidst laa paa Maven, svedende af en Rædsel, der ikke er til at beherske, fordi den har overskyllet det, man skulde beherske med. Han kendte ikke den Skrækberusning, der i et Nu gaar til Hovedet, saa det koger, blinder Ens Forstand og sætter Ens Hjerte i Gang som et Maskineri. Han har ikke kendt til at fornemme noget varmt i Munden — man synes, det smager salt — Er det Blod — du almægtige Gud, er det Blod — ja, det er Blod — en Smule — kommer det fra ens Tænder — eller .... aa nej, det var lidt rødt fra Papirservietten —

Og i et Suk falder Befrielsen lædskende over En — til næste Nu — — det samme igen.

Han har ikke kendt de nedbrydende Angst-Anfald, som ingen Læge forstaar — fordi Læger kun forstaar sig paa Krop, og daarligt nok det — det forstaar kun de Mennesker, der har levet den Angst ikke en, men hundrede Gange — som den vilde Jagt rider det En, man faar ikke Tid at sætte sig med sin Forstand til Modværge, man er et hjælpeløst Offer for den navnløse Angst!

Et Stik i Ryggen blot!

Et Nap i Halsen! — og Ens Nat er ødelagt, mere end det, hvad man i Uger har bygget op, jager en pludselig Feber, Sved og Kuldegysninger ned igen paa Timer.

Det har en Læge aldrig prøvet nogen ny Metode for.

Hvad om de gav os Kursus i at dø!

Saa civiliserede var dog Ægypterne — de bar ved deres Fester en Mumie rundt mellem de Glade og sagde: fornøj dig, men saadan bliver du efter Døden. De vænnede sig til Døden, de tog Brodden af den ved at gøre sig til Kammerat med den, den blev dem den Selvfølge den vitterlig er. Og de balsamerede den Døde, saa han ikke forudsaa sin egen Opløsning, ikke paa Forhaand skulde tælle Antallet paa de Orme, der skal bevandre ham ud og ind.

Saa meget lærer man — mangt af tvivlsom Værdi — og meget man aldrig har Brug for.

Eet kun lærer man aldrig — at dø! Og det faar vi alle Brug for.

27. August 1908.

Jeg kan ikke glemme det med Far!

Havde jeg kaldt Solen til mig, jeg ved, hun var kommet.

Med Solen, med Børn og Pligter — med en Verden jeg skulde handle og tænke for — maaske jeg saa ogsaa havde sejret.

Her har jeg ligget og ruget over mig selv og mig selv og mig selv.

Men kunde jeg kalde den, jeg elskede, til et Liv i Fare, til et usikkert Forløb? Nej, det kunde jeg ikke.

Havde jeg blot ikke vidst det.

29. August 1908.

Jeg har faaet ondt i Halsen!

Jeg vil da ikke haabe, det er Hals-Tuberkulose! Kvælningsdøden — den langsomme Sult! — Alt andet vil jeg finde mig i, men ikke det, ikke det.

Saa skal det naturligvis netop blive det.

2. September 1908.

Far vilde haft mig med ud i Plantagen, men jeg kan ikke mere gaa saa langt.

4. September 1908.

Der er kommet et langt Brev fra Solen til Far i Anledning af Fødselsdagen. Det er ganske vist et halvt Aar siden, men Karen Margrethe skriver saa sjelden til hende, saa

hun vidste først nu, at Far blev 70. Ellers vilde hun skam ogsaa have været repræsenteret, men der havde altsaa været lidt Uheld med det ....

Ja, der har været lidt Uheld, Sol — med os to.

Nu har jeg vist snart ikke flere Hjerter, der kan briste.

Hun bad om at laane en Bog, hun en Gang havde læst her hos os, hun havde talt om den til en Mand, hun kendte, og han vilde gerne læse den.

5. September 1908.

Gud ved, hvad det kan være for en Mand, Solen er kommet til at kende?

6. September 1908.

Solen skriver ellers altid saa udførligt om alle Ting, naar hun endelig skriver, saa jeg kan ikke forstaa, at hun ikke fortæller noget om, hvad det er for en Mand?

14. September 1908.

Der var Brev fra Solen i Dag igen, hun havde ikke rigtig faaet skrevet sig ud i det sidste, skrev hun. Nu glædede hun sig til at faa den Bog, en moderne Bibelkritik, for hendes Kontubernal, som hun holder saa meget af, kan ikke faa Fred i sit Hjem for sin hellige Ægtemand, og nu skal de sammen til at væbne sig imod ham, og det glæder hun sig mægtigt til.

Aa, hvor jeg kender Solen i det. Jeg kan

se for mig hendes lille uskyldig dristige, sejrende Ansigt, naar hun skal til at gaa paa.

Forresten skrev hun, at baade hun og Kontubernalen vilde rykke op og rejse til Frisko, der skulde være saa udmærket Forretningsvilkaar for dygtige Folk.

Det er den omvendte Verden — Solen pløjer Landene, og jeg ligger her.

4. December 1908.

Jeg har ligget det meste af Efteraaret, jeg kan ikke holde Varmen oppe. Men jeg vilde saa gerne op til Julen, saa kommer Søstrene hjem — de ugifte. Det vilde være oplivende at fornemme et Pust af Verden igen. Der gaar Dage, Uger, hvor jeg ingen ser, og ingen taler med. Der har været en fordrukken Uhrmagersvend, der hver Dag saa ind og fortalte lidt Bynyt, men nu har han ikke været her længe, her er jo ogsaa saa fortærende koldt.

Jeg har saa ondt af Mor.

Aa Gud i Himlen, hvor hun kan pleje taalmodigt. Det kan ingen i Verden uden en Mor. Mine Ben er blevet tykke, hun staar i Timer og gnider dem og fryser — saasnart hun er færdig, ringer jeg undertiden igen, og beder hende om at give mig Næsedouche, jeg kan ligefrem ikke holde Ensomheden ud. Det er egoistisk, jeg ved det saa godt, jeg ser Mors lille runde forkomne Skikkelse nulre ind ad Døren, og jeg kunde slaa mig selv i Ansigtet, at jeg nænner at kalde hende ind fra Hvilen og Varmen. Men jeg har ikke

faaet Næsedouche, og jeg er saa bange, Næsen skal lukke helt til, og hvis saa Halsen bliver angrebet!

Aaaah!

Sunde Mennesker kan sagtens tale om at syge er Egoister, aa, de ved ikke, hvad det vil sige at være 29 Aar og med alle Fibre hænge ved Livet.

Jeg tænker saa tit paa min Svoger, der ikke *vilde* dø — for ham gik det hurtigt, saa meningsløst det var, og hvor meget han saa protesterede. Jeg protesterer ikke saa aabenlyst, jeg har aldrig haft nogens Øjne inde i min Sjæl. Men der er Tider, hvor jeg er ved at gaa fra Forstanden over Tanken paa Døden. Jeg kan ikke vænne mig til Tanken om at ligge i Ligklæder med Jorden . . .

Aah!

5. December 1908.

Jeg skriver midt om Natten. Jeg kan ikke sove, jeg tør ikke slukke mit Lys, saasnart jeg lukker Øjnene, ser jeg Kirkegaarden, som jeg har set den i Vinternætter, naar jeg som Dreng løb forbi og skulde derind. Det knager og knækker i de gamle Hyld, de jamrende Jernlaager ind til Gravene hænger løse i Hængslerne, de Jerngelændere hvormed selv de Døde har omgærdet sig for hinanden, trukket en Jernkvadrat om sig i Forgængeligheden for at pointere: her har jeg ligget, her er jeg raadnet til intet, her er mit: Forbi! Jeg gaar i Tanken i den kulsorte Nat, omsuset af den ruskende Vinterstorm, fra Jerngelænder til Jerngelænder og stirrer

ned — der er Svend Bøje — slog dit Hjerte ligesaa mange Dødsrædselens Slag som mit, før det standsede? — jeg gaar til Fru Buus — har dit ogsaa — og staar du nu i Natten ved Siden af mig, uden at jeg kan fatte dig, som Toni siger, du gaar i det gamle Hjem? kommer du undertiden hertil for at se medlidende ned paa det Hjerte, der en Gang var dit, og som var saa angst, før det gik i Staa? Jeg gaar til Fragtmandens Søn, jeg ser ned i hans Grav, han ligger saa forundret endnu — tog de virkelig mit Ben — jeg gaar til Fru Thøgersen med det dyreste af alle Jerngelænderne —

6. December 1908.

Mor kom ned i Morges og saa det elektriske Lys brænde — men hun sagde ikke noget, jeg tror, hun forstod.

Hun kom med et Brev fra Toni, hun havde været til et Vækkelsesmøde og havde hørt en Præst staa og væve forfærdeligt: Se, kære Venner, for at forstaa det gamle Testamente, maa man jo først læse det nye — men for at forstaa det nye, maa man først læse det gamle — og nu ved jeg ikke mine levende Raad, skrev Toni, for hvordan skal jeg læse dem begge to først.

Toni kan sagtens le af det „Væv", for Toni er ikke dømt til Marterdøden, hvor Trøst gøres behov.

7. December 1908.

Jeg *kan* ikke faa mig til at bede Far om Biblen.

8. December 1908.

Jeg har den! Jeg laa og udspekulerede en List. Jeg spurgte Far om et Skriftsted Toni havde citeret, om det virkelig stod saadan. Ja ja — Far, den bibelstærke Mand kunde det udenad, men jeg vilde se det selv.

Saa fik jeg den.

Jeg vil se, om Religionen kan forsone et Menneske med Døden — eller blot give mig Taalmodighed, til det Middel pludselig kommer, som dræber Tuberkulosen!

For at det findes, det ved jeg.

19. December 1908.

Det er saa koldt, at jeg ikke kan læse, jeg kan ikke holde min Haand over Dynen, jeg er bange, jeg faar Gigt. Bare Søstrene snart kom, jeg længes efter at tale med dem, spille Skak med Toni og høre dem fortælle.

27. December 1908.

Det er blevet mildere, jeg er kommet op. Pigebørnene er hjemme, men jeg ser ikke saa meget til dem — det er saa koldt naturligvis, at de fyrer inde i Dagligstuen, og jeg kan ikke taale Varme. Naar jeg kommer, lægger de deres Cigaretter og slaar Vinduer op — saa sidder de og krykker sig op til hinanden som smaa Fugleunger og fryser med den djærveste Anstand.

Saa holder jeg op med at gaa derind naturligvis.

Og saa ligger jeg igen alene.

Skulde jeg ødelægge den korte Ferie, de glæder sig saa meget til, ved at gøre hele Huset til et Sanatorium, hvor de — der jo ikke er tilpasset derefter — gaar og kryber sammen og ønsker sig vel borte igen. Jeg hører dem jo sige, at de ikke kan begribe, jeg kan holde det ud, Kulde gør dem humørsyge.

Er det i Grunden saa taabeligt at tænke sig, at Luften, Æteren, har sin usynlige Befolkning? at Aander færdes omkring og imellem os, uden at vi kommer hinanden ved. Vi Tuberkuløse, som lever i Kulden, vi bor i Huse med vore Nærmeste, og vi skyer naturmæssigt hinanden. De bliver syge i Kulden, jeg bliver syg i Varmen. Vi har kun Mor som Medie imellem os, Mor som i Kraft af sin uovervindelige Taalmodighed kan overvinde alt —

Men de kommer herind — leende i deres Pelse og sjappende i Fars Sivsko og sludrer — saa løber de igen, de bliver røde paa Næserne.

Men jeg kan ligge her i al min Sanatoriehygiejne og høre dem le.

De ler.

De ler derinde — de har leet fra den tidlige Morgen, de kom ned til Kaffe.

Jeg kan høre deres Latter igennem Vandrøret, der tjener mig som en hemmelig Telefonledning fra min Stue og ud i Køkkenet — Døren maa staa aaben ind til Dagligstuen — i en lang klingende Salve ler de.

De vilde ikke le saadan, hvis ....

Naar Døden har mærket et Hus, skal Latteren nok forstumme af sig selv.

Jeg kan ligge og skelne hver Enkels Latter — nu ler Toni for; der er noget saa intelligent og erfarent i den Latter, nu falder de andre ind med, Elises noget slørede — Elise har altid været noget bange for Smitte, fordi hendes Hals er ømfindtlig — Karen Margrethe ler forlegen, det er hende, det er gaaet ud over ....

Mor ler med!

Tænk! Mor ler!

Jeg har ikke hørt Mor le i mange Maaneder. Hun ler som i en Art Sprængning, Pigerne har revet hende med.

Latter plejer at irritere Syge.

For mig er den bogstavelig Livets Forjættelse — fordi det er Livets Stemme — de vilde ikke le saadan, hvis ....

29. December 1908.

Jeg er saa træt, at jeg ikke mere kan haabe. Men naar de ler derinde kvidrer Haabet alligevel for min Sans, og jeg tænker paa det Middel, som jo dog en Dag skal komme ....

Blot det kommer i Tide.

—

Nu kom de i Flok og Følge herind, jeg skulde høre en Historie. Karen Margrethe havde paa en Inspektionstur hørt to Røgterdrenge, hvoraf den ene gik til Præsten, tale sammen om Lidelseshistorien — eller rettere det var den Dreng, der gik til Præsten, som fortalte den for den anden — i sin egen

Indfatning — Karen Margrethe havde lært sig den udenad med det samme. „Jo, se det var en Snedkersvend, som kom og sa', at han var Guds Søn, men det troede de ikke og sagde: det er Løgn i din Hals, og hængte ham. Men bagefter tænkte de: Fa'en tro! og saa sang de Halleluja, som betyder: Hurra, fordi vi er frelst ....

Deres Latter slog sammen i en høj, lys Salve, og de saa til mig — de var allesammen gaaet med ind for at se mig nyde Historien — saa foer de ud igen som en Flok unge Hinder, og jeg hørte dem raabe paa Kaffe.

Halleluja — fordi vi er frelst —

Jeg tror, jeg vil tage fat paa Biblen — i min Ensomhed — det er heller ikke saa koldt i disse Dage, det tøer.

—

Hvorfor lod dog Herren, som vidste alt fra Evighed af, Eva forgribe sig paa det Æble?

Nu jager han dem fra Hus og Hjem.

30. December 1908.

Det er dog et forfærdeligt Ris til sig selv, Herren har lavet med den Æblehistorie, de Mennesker gaar i den Grad og forsynder sig imod ham. Nu drukner han hele Banden.

Han havde endda lige sagt: vorder frugtbare og mangfoldige.

1. Januar 1909.

Det er saa koldt, at jeg ikke kan have Haanden oppe — saa ligger jeg blot og tænker og skriver lidt nu og da.

Det er det Æble.

Jeg forstaar stadig ikke, hvorfor Herren skabte det.

Al Verdens Sorger, al Ynk og Taarer, Sygdom og Død indkom i Verden med det unødvendige Æble —

Om Herren havde set ind i Fremtiden og ene og alene havde set mig ligge her og kæmpe Aar ud og Aar ind af al min Evne og føle Nederlagets Sorg, havde han set alene det — og skabte alligevel Æblet — jeg vilde kalde Herren en Bøddel.

Men det skal naturligvis ikke forstaas saa bogstaveligt.

—

3. Januar 1909.

I Dag rejste Søstrene — de kommer ind og tager mig i Haanden, Toni med sin velmaskerede Frejdighed, Hedvig med sin slørede Stemme fuld af Ængstelse for Smitte, Karen Margrethe med Haanden til Kasketten og Elise lidt paa Afstand med sine Børn, der vinker.

Nu kører de. Jeg kan ikke engang længere gaa ud og følge dem med Øjnene.

Men jeg kan høre Vognen — nu drejer den ud af Gaarden — saa —

Mor kommer ind igen — i hendes Øjne er Blikket fjernt, hun lever endnu med sine Piger.

Saa tager jeg igen fat paa Biblen — naar jeg springer over det med Æblet, kan jeg maaske finde nogen Lindring —

Jeg kan ikke paastaa, det trøster mig

noget videre, at Moses Kone skar Sønnens Forhud af og slængte den i Synet paa Gud og titulerede Gud en „Blodbrudgom".

Og det hjælper mig heller ikke noget videre, at Herren har spist Kalvesteg og Hvedemelskager hos Abraham, mens Sarah har staaet og fnist bag en Dør.

Jeg er træt.

7. Januar 1909.

Jeg prøver igen lidt med det gamle Testamente — jeg kunde saa haardelig trænge lidt til Hjælp for mine bange Tanker. Hvis jeg blot kunde faa Forvisning om, at der er et Liv efter Døden! — men kan jeg ikke faa den gennem Biblen, saa ved jeg ikke, hvor jeg skal faa den.

Selv om jeg faar Vished for, at der er en Gud, trøster det mig ikke.

Daniel beskriver ham, ser jeg — hans Klæder var „hvide som Sne og hans Haar var som ren Uld".

Jae, det er nu ikke netop en Gud med Haaruld, jeg har Brug for.

Men jeg er vist ogsaa sprunget over for meget, jeg blader tilbage.

Gud forhærder Ægypterkongen hver Gang han vil lade Israelitterne fare, saa at en ny Plage kan komme over ham og hans ulykkelige Land.

Gud angrer! — for at angre, maa man have fejlet, men at fejle er menneskeligt, ikke guddommeligt.

Gud angrer baade det ene og det andet.

Nej, det gamle Testamentes Gud er vist ikke nogen Gud for mig — jeg synes det er et hysterisk Produkt af en forvirret Historikers Fantasi — Produktet straffer med total Udryddelse — og angrer — og straffer og angrer i een Uendelighed.

Angrer at have skabt Mennesket!

Ja, det var der saamæn Grund til —

Angrer Syndfloden!

Det var der mindre Grund til — Syndfloden var blot middelmaadig gjort, der undslap de faa for meget, som holdt Liv i Fejlgrebet.

Angrer at have gjort Saul til Konge!

For smaat for en Gud at angre!

9. Januar 1909.

Jeg er sprunget over sidste Del af det gamle Testamente — man bliver irritabel gennem Aarene og finder ingen Tilfredsstillelse ved at læse om Krig og Blod og skændede Kvinder, Løgn og Lumskhed og Bigami — det rener ikke ens Sjæl, og det er ikke gavnligt for et Menneske, der ligger bundet i tvungen Afholdenhed —

Maaske det ny Testamente er det, der trøster og forsoner med et Liv i Skuffelse.

22. Januar 1909.

Christus gav sit Liv hen for at vi skulde vorde frelst.

Blev vi det?

Ligger vi ikke under for Sygdom og Sorg som før han kom?

Jeg kan kun se den Sammenhæng mellem det gamle Testamente og det nye, at Historien kan opvise samme Blodsudgydelse, samme Sum af Skændsel efter Christi Fødsel, som før den. En Gang naar de i Historien bliver to lige store Afsnit, vil de ligne hinanden som to Draaber Vand.

Nej, Christus fik ingen Succes.

Ondskab — Sorg — og Taarer.

Jehovah — led mig ikke i Fristelse — som du fristede Ægypterkongen til at vise Haardhed, for at du kunde plage ham.

23. Januar 1909.

Hvorfor skal Judas ikke have lidt af Æren, han gav dog ogsaa sit Liv for det store Drama, der ikke frelste Menneskeheden.

25. Januar 1909.

Jeg er træt af at holde den tunge Bog, saa ligger jeg blot og tænker.

Jeg tænker paa Gud, der angrer.

Mon Gud ikke en Dag vil angre, at han har martret mig som Katten martrer en Mus.

Og til hvad Nytte?

Blev jeg et bedre Menneske? — Eller blev jeg nyttig?

Jeg var blevet baade bedre og nyttigere, om jeg havde faaet Solen til Hustru og Børn at kæmpe for!

—

Der staar ingen Steder, saavidt jeg mindes, at Gud angrede det Æble, han skabte,

det Æble der blev Skyld i Sorg, Lidelse og Synd, utælleligere end Stjernerne — det er tilsidst altsammen brændt sammen i Johannes Aabenbaring, der er ligesom et Resume af en Mand, der er blevet afsindig af at læse alt det foregaaende.

Det er muligt, der er Mennesker det kan trøste, mig kan det ikke — kom med noget, der kan hjælpe et tænkende Menneske over Dødens Forsagelse.

Salige ere de enfoldige, staar der!

Som om nogen kan gøre sig enfoldig.

27. Januar 1909.

Det er blevet bedre med mine Ben, jeg kan gaa oppe i flere Timer og varte mig selv op. Mor har staaet Time efter Time taalmodig og gnedet mine Ben og frosset, jeg kunde slaa mig selv, fordi jeg skal plage hende saadan.

Men den Arm, jeg mistede, begyndte ogsaa med at blive tyk ....

Var jeg blevet hjemme hos Mor, og hun havde masseret den, var den maaske aldrig ....

Blevet Offer for en ny Metode.

3. Februar 1909.

Det sner i et hvirvlende Uvejr. Det er tid-Aften, og hele Huset er gaaet i Seng. Jeg ligger og tænker paa, om jeg nu gik ud i Uvejret, lagde mig i min Liggestol i Haven — og sov.

Hvor vilde det blive en Lettelse for alle — Mor ikke mindst — og for Far — jeg har været dem et kostbart og besværligt Afkom.

Men jeg har haft det bedre i den sidste Tid — og man ved jo aldrig —

Den Mand der finder et virkeligt Serum mod Tuberkulose, har gjort Gavn for mange Liv! Men den som engang — og jeg tror, det vil ske — skaber ad fysiske, elektriske, telepatiske — eller hvad for patiske Veje, det til den Tid bliver — en virkelig Forbindelse mellem os og vore Døde, han er den nye Messias, *han* først har hjulpet det tænkende Menneske over Døden.

—

Jeg har givet Far Biblen ind igen.

Jeg synes, den minder om en zoologisk Have, hvor Bestyrelsen har givet Faaret Lov til at bestemme, hvad alle Dyrene skal leve af. Og Faaret siger: alle skal naturligvis leve af Hø, for se hvor udmærket, jeg lever af det.

De Herrer Forkyndere tænker ikke paa, at Udviklingen indebærer en større og større Logik.

Nu ligger jeg her, saa brudt paa Sjæl og Legem, jeg kan blive, saa ydmyg og villig til at tage imod Troen, hvis den blot formaar at hjælpe mig den mindste Smule — saa skal jeg først sluge følgende Kameler.

En Snog kryber op i et Træ og forfører ved sit Snak et Fruentimmer, saa hele Menneskeheden falder, den Menneskehed der ikke er blevet til endnu. Hvert Individ fødes derpaa med Arvesynden! med en fri Vilje!

Ansvar! i Stand til at udføre Handlinger, som dog ikke spiller nogensomhelst Rolle, for vor endelige Skæbne *er* forudbestemt i Tidernes Morgen, da Altets Ophav gjorde sit Udvalg! dette Udvalg er i Følge Guddommens Uforanderlighed fastslaaet, men forandres ikke destomindre, eftersom jeg tror eller ikke tror paa Frelsen ved Jesus Christus! Men denne Tro kan jeg ingenlunde tilegne mig af mig selv, for der staar udtrykkelig betonet, at vi kan intet gøre af os selv, vi maa tage alt af Naade.

Dette kan jeg, med nogen Føje, sige, er indviklet.

Til Trods for, at der betones, jeg har en fri Vilje, maa jeg tro mig viljeløs. Vil jeg tro paa Guds ophøjede Visdom, maa jeg gøre mig dum og for at tro at Gud har skabt Mennesker forudvidende, at de skulde til evig Tid fordømmes, maa jeg gøre mig haardhjertet.

Som viljeløs, dum og haardhjertet, kan jeg ikke komme i Himlen.

—

Naar jeg lukker mine Øjne, hører jeg Stilheden — og Vejrets slæbende Hvislen gennem Luften udenfor. Det stiger og falder — jeg har ikke Mod til at gaa ud i Natten, her er dog i det mindste varmt.

4. Februar 1909.

Far fandt en anden Bog til mig — det er mest om Natten, jeg læser. Dagen har dog Lyde, jeg kan beskæftige mig med, og der

kan krybe en Bænkebider langsomt over den kalkede Væg! Men Natten — saa lang kan en Nat være, at den ligesom Midgaardsormen kan bukke begge Ender sammen om hele Verden og bide sig selv i Halen.

Det er noget om Spektralanalyse, Far har givet mig.

—

Lad mig da prøve, om den kan give mig den Trøst, jeg ikke fandt i Biblen — og som jeg nu kan se, jeg trods alt ventede mig af den. Jeg læste den vel ikke paa den rigtige Maade — men jeg fik ikke Naade til at læse den paa den rigtige Maade, og den Naade kan jeg jo ikke tage af mig selv.

—

Jeg tror, jeg foretrækker Spektralanalysen.

Den kan jeg tage af mig selv!

—

Jeg slukkede mit Lys og saa ud paa Himlen — derude gaar Klode ved Klode som tusende rolige Dyr i en Fold — store og smaa Planeter om Solen, og Solen med sin Mælkevejsslægt omkring et ukendt Centrum — det er blot den ene Fold — og af dem er der tusende og atter tusende! Men jeg bryder mig ikke om, hvor mange, der er! Millioner Mælkeveje om Millioner Sole af ufattelig Storhed — nej, jeg bryder mig om, at de alle er af samme Stof som Jorden! Man maatte jo være latterlig, ak altfor latterlig dum, om man benægtede den simple Sandsynlighedsberegning, at der bor Væsner som lever — af hvilken Form ved in-

gen, og ingen kan tænke sig det, saa lidt som en Kvinde kan tænke sig nogen anden Mode end Tidens, hun lever i.

Fnug er jeg.

Hvad er min Fortvivlelse set fra Jupiter.

Et Mikroskop kunde ikke finde den.

Jeg tilgiver Gud, at han heller ikke kan.

—

Underlig nok, men der er Hvile i at se min Fortvivlelse gjort saa lille!

Men hvad skal den Fattigdom til, at Jesus frelste „Verden" — Ved nogen, hvad „Verden" er —

Jeg tror, Jorden er en 20ende Rangs Skole mellem alle de andre store, fornemme Skoler i Verdensrummet — og Jesus var engang en Lærer ved denne Skole — og fordi den er saa lille og saa indskrænket og ved for lidt om de andre Skoler, siger den, den er den eneste Skole, og han var Verdens eneste Lærer! Hvor Virkeligheden er, at han var en nobel Lærer, hvis Minde blev staaende gennem Tiderne.

—

Jeg slukkede igen og laa og saa paa Stjernerne.

Den evige Verden.

De tusende Skoler! — — — med Dimissionsret — — — Her til en lille bitte Skole kom jeg! der gik Møl i min Skoledragt, og nøgen kan jeg ikke gaa her, altsaa maa jeg forlade den —

Er det noget at sørge over.

Hvis jeg blot kommer til en anden.

Hvis jeg nu forflyttes til en af de store

Skoler, hvis Lys jeg kan se blinke igennem Mørket!

Hvis jeg kan faa Lov at arbejde der.

9. Februar 1909.

Fiskerjust er inde hos Far i Dag — han plejer at luske ind til Far en Gang imellem. Han faar en Snaps og et Stykke Sukker, og det forlyder at han kommer for at give Rapport om Vejene. I Virkeligheden fortæller han Far om sine Syner, naar han kører Omegnen rundt og sælger Fisk. Han ser Ligtog. Undertiden kører han til Side, hvor intet Menneske kan se noget at køre til Side for — saa er Fiskerjust veget Vejen for et Ligfølge.

Han fortæller meget detaljeret om det — om Forspandene, som han jo kender samtlige Egnens Forspand — af den første Vogn kan han i Reglen tænke sig til, hvor Toget kommer fra, hvem den Døde er, og af Tydeligheden eller Utydeligheden kan han bedømme hvor længe der er til det sker. Kan han se Hestenes Farve er det snart, kan han kun se deres Form, varer det noget.

—

Nu gik han, og Far kom farende ind til mig — jeg ligger i Liggestol her inde nu, og har det usædvanlig godt.

Vi faar Begravelse her i Byen, sagde han ivrig.

Der gik som en svimlende Gæring igennem mit Hoved, Far saa det — og skyndte sig at sige.

Fiskerjust saa det oppe i Byen, paa den anden Side Kirken ....

Saa kan det ikke være mig, tænkte jeg straks, og mit Hjerte faldt saa tungt i Leje, men jeg fik Vand i Munden.

Fiskerjust, fortalte Far videre, havde undret sig meget over, hvorfor de førte Kisten ud af et stort Hul i Muren, et Vindue var brudt ud. Han kendte mange i Følget, saa det blev ret snart.

Hvor var det? spurgte jeg.

Far bøjede sig hen imod mig og hviskede Dr. Lohse.

12. Februar 1909.

Jeg har det stadig helt godt — Gud ved, maaske det alligevel har noget paa sig, det Toni skrev — at Sygdommen vilde standse, da Armen blev taget.

Bliver jeg blot stærk igen, skal jeg nok lære at haandtere min kunstige Arm.

Solens Forretning gaar godt i Frisko.

En af min Barndoms Legekammerater, Mads fra Tømmergaarden kom frygtelig til Skade i Amerika — ved en Eksplosion. Han gik ud af det med svækket Syn, Træben og kunstig Arm. Men hans Kæreste vilde ikke høre Tale om at slippe ham, de fik ved Slægtens Hjælp en Tesalon, som hun bestyrer, og han fører Bøgerne, og de skal være meget lykkelige.

25. Februar 1909.

Far har faaet Influenza. Den grasserer ondartet her paa Egnen i Vinter — han lig-

ger og kurerer paa sig selv, det gør de alle sammen, hvad kan det nytte at søge Lohse, han er jo fuld altid.

1. Marts 1909.

Mor har ogsaa faaet Influenza. Hun ligger — Far er da kommet op, men han skranter. Nu først kan jeg for Alvor mærke, hvad Mor har af Ulejlighed, jeg kan ingenting lande med — det er saa svært med kun den ene Haand, og i Gaar forstuvede jeg den, da jeg vilde hælde Vadskevandet ud. Jeg døjer ogsaa med at tage Næsedouche alene — sprøjte Øret kan jeg slet ikke og heller ikke Halsen. Jeg har saa ondt alle Vegne, og jeg er saa svimmel.

2. Marts 1909.

Nu har jeg da ogsaa faaet Influenza, mon jeg saa ikke er færdig, jeg kan ikke tro andet — og jeg kan heller ikke tro det.

Mor er staaet op, syg og forkommen stiller hun her i min Kulde, aa er det ikke forfærdeligt, at jeg er blevet saa egoistisk! at jeg hellere end at lade staa til, lade Sygdommen tage Magten og opgive al Modstand, lader Mor staa herude i Kulden, douche og vadske og grave Spyttekrus ned derude i den bitre Vind.

Aa Herre, Herre hvad har du gjort mig til!

5. Marts 1909.

Nu ved jeg, hvad Gud er.
Gud er Menneskenes store Afmagt.

6. Marts 1909.

I Dag fortæller Mor, at Toni kommer hjem — for at rekreere sig — hun har været syg.

Jeg har ikke hørt noget om, at Toni har været syg.

Toni pludselig hjem!

Toni kaldes altid pludselig til, naar der er noget ....

Mor sagde det i Forbigaaende — jeg synes, hun saa til Siden! Skal Toni kaldes fra sit Arbejde nu, saa er det Alvor.

Men hun kan jo ogsaa komme for at faa lidt Ro — eller for at live Mor og Far lidt op, de kan trænge til det.

8. Marts 1909.

Toni kom nu. Jeg synes ikke, jeg kan se noget paa hende — men Toni er vist ogsaa den, der er sværest at se noget paa.

Hvis hun troede at jeg ....

Hvis hun troede, der var overhængende Fare, saa vilde hun sidde herinde, trods Kulden. Men hun kommer blot, godt klædt paa, ind og hjælper mig med mine Douche.

9. Marts 1909.

Toni er bange!

Toni som aldrig, aldrig før var bange for Smitte, nu er hun det! Er det fordi, Sygdommen gennem Influenzaen er blevet saa frodig.

Til Paaske kommer alle Pigebørnene hjem igen.

15. Marts 1909.

Jeg har faaet Toni til at melde mig ud af Folkekirken; jeg vil ikke have en Præst til at staa og fortælle mit Lig om Guds alvise Vilje med Menneskeskæbner, naar jeg altfor godt ved, at Ungdoms Død er Naturbrud, min Skæbne skyldes kun endnu begrænset Evne til at herske over Naturen.

Gud er Menneskenes store Afmagt. Jo større Afmagt, jo større Gud. Gud begynder der, hvor Mennesket selv slipper op — saa maa det i sin Forvirring og sin Nød gaa udenfor sig selv.

21. Marts 1909.

Jeg drømte i Nat, at nogen stod og talte, og En sagde: Hvornaar døde han? — Klokken 4, sagde den anden.

Jeg ved, alle Uhre gaar for sagte her i Huset, det er fordi de stilles efter det store Stueuhr, der taber. Da Klokken var et Kvarter i 4, plagede jeg Toni om rationelt at stille dem en halv Time frem, alle. Toni kom leende tilbage og sagde, hun havde gjort det.

Jeg ligger og ser paa Skiven af mit eget Konfirmationsuhr.

Hele Huset sprang over Kl. 4.

22. Marts 1909.

Mor har opdaget det, fordi Stueuhret slaar forkert. Og nu har de et indviklet Arbejde med at faa det til at slaa rigtigt igen.

28. Marts 1909.

Uhret er blevet tosset — jeg kan høre det slaa 4, naar det skulde slaa 8, og 8 naar det skal slaa 2. Nu gaar baade Toni og Mor og minder hinanden om at passe paa, saa de kan standse det i det rigtige Slag.

Nu ler de derinde, det er Uhret igen. Du hørte ikke, hvor meget det slog! kan jeg høre Mor sige bebrejdende, og Toni siger leende: Jamen sødeste Mor, jeg kan da ikke være saa uopdragen at lytte til andre Ting, naar min Mor staar og taler med mig, vel?

Hvor de ler.

5. April 1909.

Søstrene er her. Det er mildt i Vejret, de sidder herinde og syr røde Kjoler.

Røde Kjoler!

Det røde Stof flyder over hele mit Sanatorium, jeg ligger selv med en lille Stump i Haanden.

De vilde ikke sy sig røde Sommerkjoler, hvis de troede, jeg . . . .

Herregud, saa er der maaske ikke nær saa meget Fare, som jeg indbilder mig.

Det er længe siden, jeg har været saa glad.

Mor kommer ind og føler paa Stoffet og siger, det er noget Pjat — hvorfor de dog vil smide Penge ud til saadan noget Stads. Men de paastaar, det er udmærket, Moden kasserer det alligevel, naar Somren er forbi.

Mens de syede og prøvede paa hinanden

og vimsede og trallede paa Maskinen, harcellerede de over en eller anden Storaand, der i et Interview havde udtrykt sin Glæde over at skulle tilbage til Naturen! gaa over i det store Intet! De funderede paa, hvad han kunde være blevet til, Toni mente en kalifornisk Eg, for at det kunde blive noget stort, men Karen Margrethe foreslog Græs, saa kunde han blive til en hel Prærie.

De er saa morsomt sammenstemte de Søstre — de ler saa meget, man skal kende dem godt for at opfatte den skarpe, knivsblanke Vilje, der skærer dem frem gennem Livet. Nu har Karen Margrethe med Brødrene som Garanter købt sig en stor Gaard, hun er kun 26 Aar, hun vil have Stutteri . . .

—

Det er Nat, jeg kan ikke sove.

Tilbage til Naturen, ja — det er meget godt, men vi gør det forbandet nødig.

—

Der er inde i mig et Skrig — ligesom langt borte er det — stærkt og vildt og rækker til Skyerne, men jo nærmere det rykker min Evne, des svagere bliver det — og udføre det kan jeg slet ikke.

Er der nogen, der kender Lyden af en Vogn i Natten, naar man ligger ene i Mørke og lytter? Først lyder de lyse slabrende Hesteskotrav — saa kommer en dyb, rullende Lyd af Jord — saa slaar begge Lyde sammen, idet Vognen kører forbi, man hører Seletøjets Sveden og ser for sig Dyrenes svære Flanker stige og falde tungt rytmisk — saa

kommer igen den dybe, rullende Tone af Jord — og hendøende de staprende Hesteskotrav.

—

Jeg slaar i min Dyne af Fortvivlelse, fordi det ikke vil blive Morgen, og jeg kan faa Ende paa min Kval. Jeg *har* Diarrhé — jeg kan ligesaa godt indrømme det — jeg har det — det vil sige, Tuberkulosen har slaaet sig paa Tarmene, og det er der ingenting at gøre ved, ingenting — jeg ved det fra Sanatoriet, det er Døden!

Aa, for Satan da —

Kan det da ikke snart lysne!

De staar jo tidlig op — og de ler straks, de myldrer ned ad Trappen.

Hører I! staa op og le! Lad mig ikke ligge her og kæmpe med Stilhedens Helvede, som er over mig.

Det store Intet.

Frase! — Frase! Intet kan ikke være stort, og stort kan ikke være intet! Frasemageri!

Som de Levende, de Stærke har saa meget med.

De som ikke har deres Død i nærmeste Synsvinkel.

Om jeg blot var over det! Det er jo ikke Døden, jeg er bange for, det — at være død, det er den lange Kval forud — og du evige Gud du har ikke sparet mig for noget.

Hvileløs har Solen flakket Verden rundt, tøjret med sin Sjæl til en Sygeseng i en bestemt Gaard i en bestemt Landsby.

8. April 1909.

Hedvig rejste sidst; hun tog Afsked med mig med Øjnene, det har de gjort hver Ferie nu igennem Aar. Gennem Aar har jeg læst Dødsdommen i hvert Menneskes Blik. Men de smiler.

Og de syede røde Kjoler!

Toni bliver hjemme foreløbig.

15. April 1909.

Dr. Lohse er „syg" og har faaet en Vikar. Far har sagt, jeg maa faa ham herned.

16. April 1909.

Vikaren har været her. Han var fornøjet og lo meget og sagde, det var ikke Tuberkulose, jeg skulde snart komme paa Benene igen, nu staar Somren jo for, og saa skrev han noget op til mig og sagde, jeg maatte ikke drikke Mælk.

17. April 1909.

Mor spiller Skak med mig. Hun har en Gang været en dygtig Skakspiller, nu er hendes Hoved træt, hun kan ikke samle. Men det gaar hendes Hjerte saa nær, naar hun taber, saa passer jeg paa, at hun vinder hvert andet Spil.

18. April 1909.

Jeg har opdaget, at Mor nænner heller ikke at lade mig tabe, hun er bange, jeg skal

tro, det er fordi, jeg er saa syg, saa passer hun paa at tabe hvert andet Spil.

19. April 1909.

Det hjalp ikke, det Lægen foreskrev. Gud ved om han ikke mente, det kunde være lige meget.

20. April 1909.

Toni tog en Lok af mit Haar i Dag, skal det betyde . . . .

—

Nej, nu kom hun og viste mig sin Samling! Far blev klippet i Dag, og hun satte hans sølvhvide Lok ind mellem de mange lyse, mørke, brune, graa og blonde, og runde askegyldne Barnekrøller. Der var en, hun holdt sin Haand let over — paa det sidste Blad —

21. April 1909.

Jeg har ligget og tænkt over den Lok, Toni holdt sin Haand over.

Nu ved jeg, hvorfor Toni er bange!

Nu har Toni sejret over sin syge Kærlighed, nu er der kommet en anden Mand ind i Tonis Liv!

For hans Skyld er hun bange.

22. April 1909.

Nu er der igen kommet en ny Læge, Lohse er stadig „syg", han kommer ned for at se til mig.

—

Han har været her. Han undersøgte mig meget nøje, han var en alvorlig og grundig ung Mand. Han sagde, jeg skulde drikke Mælk for Nyrernes Skyld, og ellers kom jeg nok snart op, der var ikke Fare for Tarmtuberkulose.

23. April 1909.

Jeg har aftalt med min fordrukne Uhrmagersvend, at vi skal dyrke et Stykke Jord sammen i Sommer. Jorden hører til min gamle Forretning, han skal bearbejde den, og vi skal dele Udbyttet.

25. April 1909.

Ingenting hjælper, jeg har prøvet Tannalbin — men jeg kommer i Tanker om, paa Sanatoriet brugte de Wismuth, det vil jeg forsøge.

—

De er saa irriterende her i Huset, det er et helt Kvarter, siden jeg bad dem hente den Wismuth, og der er ingen gaaet endnu. Min Temperatur svinger mellem 38^{7}—39—39^{5}.

26. April 1909.

Wismuth hjælper heller ikke. Nej, de vidste god Besked, de Læger, de vidste

Jeg skal aldrig faa Solen at se mere. Jeg skal aldrig spænde mine Kræfter i et forrygende Virke som mine Sødskende.

Naar de vidste det, begge de Læger, hvorfor hjalp de mig da ikke over det, der skal da saa lidt til. Hvorfor kan de ikke hjælpe mig med den sidste Naade. Nu har de prøvet samtlige deres Medikamenter paa mig, jeg har levet som en vandrende Sanatorieforskrift i 9 Aar — en stadig Gliden — ned og ned ad Skrænten til Dødens Afgrund — med Tag i en Gren her, en Sten der — et Ophold, et Haab, og atter ned.

De dræber dog en Kanin, naar den er ulevedygtig mere, de viser Dyret en større Naade, skøndt det ikke kan lide Fantasiens Marter! Inde hos den fordrukne Uhrmagersvend ligger Konen paa 6te Maaned af en inkurabel Underlivssvulst. Nu har hun haft Vattersot i lange Tider, hun er en Kæmpeblære, siger Sygeplejersken der kom et Smut ind for at se til mig — „hun er saa tyk og saa blank, at jeg kan spejle mig i hende."

Dø kan hun ikke, og ingen vil hjælpe hende.

Far er kørt ud i et skummende Regnvejr — og Storm — og Hagel — han som engang havde Tuberkulose!

Men han vidste det ikke.

Vi ved det. Fra Sanatoriet! I har sagt det! I har forklaret, hvor farligt det er, og hvor-

dan vi skal leve. I har blot glemt at sige os, hvordan vi skal dø.

Og det er det sværeste.

Vand er nu min eneste Næring, og min eneste Nydelse. Men jeg kan ikke faa dem til at forstaa, hvordan jeg vil have det. De tror, Vand er Vand og smager ens, naar det blot er koldt, men det er en Misforstaaelse. Jeg kan smage Forskel, naar det er tappet lige under Hanen — naar det har løbet kort eller længe — eller om Glasset, saadan som jeg vil have det, er stillet ned i Vadsken, og Vandet har plasket nogle Minutter ned i det — for først da er det lifligt og frisk — jeg tror alligevel, jeg har faaet Toni til at begribe det, naar hun kommer med det, er det altid godt.

Toni er begyndt at sidde inde hos mig det meste af Tiden — enten spiller hun lidt Fantasi, ganske stille, paa sin Violin, eller vi taler sammen. Jeg spurgte hende i Dag, om hun troede paa et Liv efter Døden.

Hun saa op med sine milde og rolige Øjne, ikke paa mig, hun saa ud gennem Vinduet — og det slog mig den Taalmodets Styrke hvormed hun sidder her, skønt der et Sted gaar en Mand og venter og maaske tæller Dagene, til *jeg* dør — for nu ved jeg, Toni rejser ikke, før jeg er besørget — Toni har sin ejendommelige og separate Evne til at udskille væsentligt fra uvæsentligt — for Øjeblikket er jeg det væsentlige, og hendes

Arbejde og hendes Kærlighed det uvæsentlige, og det er lagt hen, jeg kan være saa tryg —

Om jeg tror paa et Liv efter Døden, sagde hun tankefuld — ja, Georg — Tro og Tro, det er to Ting — moderne Mennesker har saa svært ved at tro, selv det, de helst vil tro!

Jeg vilde give meget for at være sikker paa et Liv efter Døden ....

Da sagde jeg hende, hvad jeg havde følt, da hun og Søstrene i Julen var hjemme — de gik i deres Verden, jeg i min — Forhold gjorde, at vi skøndt i og for sig lige tænkende, levede hver i sin Luft —

Og det staar for mig, som om Mennesket lever i et Land, Side om Side med et andet, det ikke aner — kun blinkvis har en forkætret Seer forkyndt hvad han saa, og det glemtes igen — men eftersom Videnskaben langsomt bryder ind i dette fremmede Land, nærmer vi os den mægtigste Omvæltning, Menneskeheden endnu har til Gode! Tænk, hvad det var for en Omvæltning i Begreber, da Menneskene maatte lægge deres Overbevisning om Jorden om — de mente den var flad og laa fast — og de maatte, hvor meget de strittede imod, lære sig til at forstaa det naturstridige, at den var rund og bevægede sig. Tænk hvilken Omvæltning, det vil blive den Dag Mennesker, som nu mener, man dør Døden og alt er forbi, maa til at lære og forstaa det naturstridige, at Mennesket lever bestandig, fordi det ikke kan dø. Hvad Dag Gennembruddet sker ind til det andet Land,

ved ingen — hvad Dag og Time Mennesker af det tyvende Aarhundrede faar en ligesaa knusende Omvæltning at kæmpe sig igennem.

Toni sad og saa ud med sine tankefulde Øjne, hun sad paa mit Bord, lidt fremadbøjet med sin Fod paa en Stol og Buen i sit Skød.

Det er det, sagde hun, at jeg kan aldrig tænke mig at holde op med at arbejde ....

I samme Nu vidste jeg, hvad jeg havde søgt i Biblen, i Spektralanalysen, ind i Stjernernes Mylr, i Nætternes Ensomhed.

Jeg havde søgt Forjættelsen om at komme i Arbejde et andet Sted — jeg havde søgt en Vished, som min Tid ikke kan give mig!

Havde jeg den Vished, vilde jeg stryge ind i Døden, utaalmodig for at komme tidsnok.

At faa begyndt der!

—

Jeg læste for en Tid siden, at Jacob har fundet en ny Metode til en Flyvemaskine.

Det læser hele Verden om.

Hvor mange i Verden faar Brug for en Flyvemaskine?

Toni vendte sit smilende Ansigt imod mig.

Hvor mange i Verden, Georg, har Brug for en Sjæl?

Det er heller ikke deres Sjæl, de skal bekymre sig om, sagde jeg, det er deres skabende Kraft, det er deres Liv!

Hun sukkede og saa ud.

Ja — Livet bryder de sig om — i Dag!

I Morgen kommer Syndfloden.

Men — hun løftede sit Hoved — jeg ved

i hvert Fald om mig selv, jeg vil gøre min Gerning her, ikke færdig, for det kan den aldrig blive, men jeg vil igennem mit Arbejde her, skabe mig de Vilkaar, hvorunder jeg bekvemt og naturligt kan fortsætte — hvis der altsaa er et Liv —

Hvad har jeg skabt mig?

Ingenting — Gudbedredet!

Ud over en opdæmmet Vilje til at virke!

30. April 1909.

Nu var den unge Læge her igen. Han sagde: ork nej, der er ingenting i Vejen med Nyrerne! — Nu er han et Øjeblik inde hos Far paa Kontoret, jeg ved saa nøje, hvad han siger, hvad han knap tilmaalt hvisker, mens Far bedrøvet virrer med Hovedet: Urinen kan næsten staa ved at koge, saa fuld er den af Albumin.

Det vil sige, jeg har baade Nyre- og Tarmtuberkulose.

Er jeg for god til Graven?

En Fare for Samfundet! et levende Smittebundt.

Tager jeg Næsedouche løber det ud af det sprængte Øre, Halsen staar i en hudløs Inflammation, fra Lungerne koster jeg den grønne Materie, der smager som Dyvelsdrech — Blindtarm — Nyrer — og nu er min anden Arm begyndt.

Er jeg for god til Graven?

Der staar et afmægtig fortvivlet Skrig inde i mig, vil ingen hjælpe mig. Har ingen saa meget Hjerte, at den vil tage paa sig An-

svaret at give mig det, jeg kan hjælpe mig selv med! Giv mig Fred! Imod Loven.

Loven har intet Hjerte!

Mennesker maa da vel have det.

Hvad kan jeg selv, hjælpeløs og Krøbling som jeg ligger her.

—

Forbandet den Time, jeg fødtes i denne Slægt, der har saa megen Vilje til Liv, at den ikke kan dø.

—

Nu gik Lægen! — Nu nikker Far ind til mig og siger: Naa, saa var det jo godt! — og nu hører jeg hans Skridt gennem Køkkenet, og jeg kan høre hans høje Stemme, idet han taler til Mor: Nej, der var ikke noget i Vejen! — saa taber deres Skridt sig op ad Sovekammeret til, de skal derop, hvor jeg ikke kan høre — og drøfte hvor længe „den stakkels Dreng" endnu skal ligge og døje.

Endnu har Folk den barbariske Ide, at det er Guds Vilje!

Hvad er da Gud?

Led os ikke i Fristelse!

Mig har Gud fristet — som Ægypterkongen — og han fik Glæde af mig som af ham, jeg har forhærdet mit Hjerte, jeg skærer Tænder af Vantro.

Gud, Gud, dine Plager er utallige, og ingen skal beskylde dig for at økonomisere med dem.

Nu kan jeg forstaa Æblet — pludselig forstaar jeg det med Æblet! — Uden det Æble havde Christus jo ingen Basis haft! Naturligvis! Gud maatte lade Menneskene forsyn-

de sig, hvad skulde Christus ellers frelse! Men hvilken storslaaet Ro i Verdensordenen vilde der ikke have været, hvis Herren ikke havde faaet den ridicule Idé at dyrke Æbler.

Aa, om jeg havde haft det Sind, jeg har nu — for Aar siden — en Trang i mig til at slaa! — saa kanhænde Skæbnen havde ladet mig i Fred.

Nu hører jeg Toni ned ad Trapperne — og ned til de andre — Om lidt kommer hun frejdig herind og henkaster: Naa, Gogge, det var da rart, der ikke var noget ....

Ja — der kan jeg høre de raske, korte Skridt.

—

Og jeg ved, de gaar derinde og ser syge paa hinanden, fordi de ikke kan hjælpe mig. Bag deres Smil og deres Bliks Fornøjethed kan jeg se deres hudløse Sjæl krympe sig — for hvad skal de gøre — andet end vente — Dage, maaske Uger skal de overvære min Dødskamp!

Toni vil ikke have, Mor skal se mig dø.

1. Maj 1909.

Pigen kom ind med et Brev fra Frits — jeg synes, hun gaar med saa mange røde Forklæder!

Jeg synes, jeg kender det Stof.

2. Maj 1909.

Nu ved jeg, de syede røde Kjoler i Paaske, for at jeg skulde være glad.

De vidste, de skulde aldrig bære dem!

3. Maj 1909.

Dr. Lohse er død. Han hjalp nok lidt til selv.

Sig selv kan de hjælpe.

Det er saa varmt i disse Dage, de lagde ham i Kiste, og da de havde skruet den til, kunde de ikke faa den ud, uden at vende op og ned paa den. Og de kunde ikke aabne den igen og tage ham ud, for han var totalt opløst. Saa slog de Hul i Muren og tog ham ud gennem Vinduet.

4. Maj 1909.

Aa, hvor Nætterne er lange — jeg ser den første graa Dagning, og Aar efter kommer et Solskær. Evige Timer efter rører Pigen en Ildtang — og naar der er gaaet en sløvende lang Tid, hører jeg Tonis Skridt ned ad Trappen, saa er Klokken 7.

Jeg forsøger at tænke mig et halvt Aar — 10 Aar ind i Fremtiden! Saa er jeg død; begravet; det hele er forbi, glemt, jeg er sunket i Jorden — saadan som jeg nu tænker paa Mennesker, jeg kendte og som døde for Aar siden.

Der er en vis Hvile i at lade min Tanke gaa derinde i de 10 Aars Fremtid — saa er det overstaaet — som en Skuespiller der skal optræde i en stor Rolle og har Lampefeber, tænker sig Hvile til: om en Maaned! om en Uge kan jeg gaa og tænke tilbage.

Jeg faar Kvalme af Tænken — Feberen

stiger til 40 midt paa Eftermiddagen af Tænken, jeg ligger med Ansigtet ind mod Væggen, saa tror de, jeg sover, og gaar igen, jeg vil ikke, de maa se mine Øjne.

For mine Øjne kan ikke skjule mere, det ved jeg.

Aa, vær ikke saa store paa det, I som ikke skal dø Atomvis — Ved I, hvor langsomt, jeg dør? Ved I, der er tre Tusende, seks Hundrede Sekunder i en Time, i hver af de tre tusende seks hundrede dør en Part af mig.

Ved I at et Døgn har fireogfirs tusende, firehundrede Sekunder — i hver af de fireogfirs tusende, fire hundrede Sekunder faar jeg Tid at tænke, at jeg skal dø.

Ved I, at en Uge har seks hundred og fire tusende, otte hundrede Sekunder og i hvert af de Sekunder oplever jeg et Nederlag, og Døden en Sejr.

Ved I, at en Maaned har to Millioner, firehundredognitten Tusend to hundrede Sekunder — ved I, at et Aar har trehundredogfjorten Millioner, firehundredogniogfyrre tusende, seks hundrede Sekunder ....

Og jeg har kæmpet i 9 Aar, regn saa selv ud, hvor langsomt jeg er død.

Er ikke det Tortur?

Jeg ved, i Middelalderen lod de høje Foresatte gaa Bud ud til Folket med Forespørgsel om, hvem der kunde finde de mest raffinerede Maader at martre en Synder paa, saadan at det kunde tage længst mulig Tid, inden han døde.

Er Gud alle Prøvelsers Ophav, da er

Gud den mest opfindsomme! Giv ham Prisen!

Ære den som æres bør.

5. Maj 1909.

Kan der da ikke ske en Katastrofe — en Blødning — et Hosteanfald hvori jeg kvæles som Fru Buus — paa denne langsomme Afkræftningsmaade kan det tage Uger endnu.

Uger!

Aa Herre, er der ingen Forbarmelse.

Aa, havde jeg blot før i Tiden, da jeg kunde, søgt Døden frivillig — eller givet mig selv en Blottelse i de Forholdsregler, der har holdt mig i Live.

6. Maj 1909.

Nu ved jeg, Døden skal blive mig let.

Jeg talte i Morges med Toni — hun sad herinde paa mit Bord og spillede et Par svage Strøg paa sin Violin — Da sagde jeg — med blot et Par henkastede Ord, at jeg ikke var bange for at være død, — jeg var blot bange for Kvælning og Dødsrallen og alt det ....

Hun saa paa mig fra Siden — løftede et eneste Blik op fra Buen og sagde blot:

Jeg har alt parat, Georg.

Saa spillede hun sine smaa svage Strøg igen.

Der kom en usigelig Ro over mig, jeg smilte lidt op til hende og lod, som jeg mest lyttede til hendes Spil, da jeg blot sagde:

Hvis jeg paa nogen Maade kan, Toni — saa kommer jeg til dig og siger dig, at jeg lever.

Gør det! sagde hun uden at se op.

Komedien var til Ende — Toni forstod det — at der var mere Hjælp i at holde inde og love mig Naade end maskeret trøste mig med Liv.

Hvis nu ikke Avisen fortæller om det Middel i Dag ....

Find det — aa Gud, jeg vil saa nødig dø.

—

Aften.

Toni har „glemt" en lille Flaske med Morfin, da hun var herinde og puslede mig til Natten.

Den staar paa mit Natbord.

Jeg kan saa nemt naa den.

Den staar der hele Tiden, mine Øjne er saa forstyrrede, jeg synes den er saa altfor stor.

Aaaah! nej nej nej.

Jeg ruller mit Hoved paa Puden — aa Gud, aa nej —

Kan jeg da ikke for min egen Skyld, saa maa jeg for de andres. Jeg har jo set, hvor Mors Øjne løber i Taarer, hver Gang de møder mine og hun skynder sig at gaa. For Mor er naaet til den Alder, hvor Graaden er nærmere end Handlingen.

Hans Øjne har altid været saa bedrøvede, hørte jeg gennem Vandrøret Mor sige ude i Køkkenet — men nu ser de paa mig som vilde de sige: jeg vilde saa gerne for din

Skyld, Mor, at det var forbi, men jeg *kan* jo ikke dø.

Nej.

Og jeg synes — jeg synes, Livet skylder mig saa meget.

Det knækkede mig lige i Handlingens Alder, den Alder hvor hele ens Lyst og Længsel er Udspring, Virken, Formering, det knækkede mig lige som Produktionsevnen fyldte alle Aarer.

Nu staar den Flaske der — Toni har givet mig „en Chance", som Solen skrev.

Og jeg kan ikke! Det hulker i mig, jeg kan ikke, jeg kan ikke, jeg tør ikke.

I sunde Mennesker kan sagtens gaa derude og sige, I vilde gøre en Ende paa det, hvis I laa som jeg. Men I ligger ikke som jeg. I ligger ikke og ser ned i Svælget, hvor ingen ved noget om Bunden, I har ikke set Syner som jeg, I har ikke drømt jer levende i den smalle Kiste, I er ikke faret op i jeres Seng i en Damp af Angestsved og følt rundt om paa Vægge og ned ad Sengens glatte Sidestykke og følt det, som om det var Kisten, og I var levende begravede.

—

Jeg har været levende begravet i 9 Aar!

Og kunde I ikke grave mig ud med al jeres Viden og al jeres Blæst, saa kunde I da have gjort en Ende paa min Elendighed i Stedet for med alle Finesser at holde den ved Lige.

Jeg ligger og ser paa den Flaske.

Hvad er saa Religionen? magtesløs som alt

andet — Hvad er Gud? og hvor er han, naar en Menneskesjæl vaander sig af Kval — for hos den er han aldrig!

Gud, kunde du ikke i den ellevte Time sende mig den omtalte Naade, uden hvilken jeg ikke kan tro!

Nu er der saa stille i hele Huset, over alt Landet — kun Elektricitetsværket bliver ved med sit regelmæssige:

Tak Tak — Tak Tak —

Jeg har følt paa Flasken, den er saa kold — men det er egentlig en lille Flaske ....

—

Jeg har haft Proppen af — den lugtede bedsk.

Ja, Himlen skal vide, Døden er bedsk!

—

Jeg *kan* ikke!

Jeg føler det skrige i et vildt og ustyrligt Undslippelsens Skrig nede i mig, jeg *kan* ikke, nu er det sagt!

Nu vil jeg slukke, jeg vil trække Tæppet over mit Hoved og lade Skammen gaa hærgende over min Sjæl.

7. Maj 1909.

Jeg lod, som om jeg sov, da Toni kom ned i Morges — hun kom saa stille og tog Flasken — saa fra den til mig — og rystede paa Hovedet.

Hun forstod.

Hendes Blik ned paa Flasken var saa tungt og saa tænksomt.

Aa, om hun havde Mod til at gøre det selv.

8. Maj 1909.

Jeg ligger og kører, forpint og træt og uden Hvile, jeg kan daarlig faa Vejret. Mor er her ikke mere, hun har saa travlt, siges der — det vil sige, Toni holder hende ude, for at hun ikke skal se min Vaande.

Der gror noget frem i Tonis Øjne — jeg kender det fra den Tid, jeg laa med Blodstyrtning — og hendes Mund bliver lille og fast i Fugerne.

Jeg kan se det — jeg kender det.

Toni beslutter.

—

Før da jeg saa op — og jeg var saa træt af min Pine — da mødte jeg hendes Smil —

Et underlig frygteligt Smil.

Hun sidder lige ved min Seng og vaager, hendes Blik er fæstet paa mig, hendes Mund er lukket til.

Hun har sagt, hun vil give mig en lille let Morfin-Indsprøjtning.

Nu endelig synes jeg, at jeg hviler — hviler som ikke i de sidste 9 Aar.

Toni vil gøre det.

Toni har Mod til at løfte sin Samvittighed over Traditionen.

Fordi jeg er hendes Broder.

Fordi jeg har lidt nok.

—

Aa, jeg ved ikke, hvad der vil ske inde i Toni, naar hun har gjort det — det er saa syndigt, at jeg ikke gjorde det selv, jeg som kan tage min Samvittighed med mig i Graven.

Toni skal leve med sin.

Men er det mig paa nogen Maade muligt, saa kommer jeg til hende, naar jeg er død, som jeg lovede hende — lever jeg endnu, har hun jo intet Liv taget.

—

Toni har givet mig en lille let Indsprøjtning —

Langt borte kan jeg se hende endnu — som naar jeg saa efter de andre, naar de rejste hjemmefra. Nu er det mig, der rejser — og Toni staar og ser efter mig. Hun holder i sine løftede Hænder en Kaabe — parat — den skal jeg rejse i, Toni pakker den godt og blødt om mig, jeg føler slet ingen Angest mere.

Velsignet den Time jeg fødtes i denne Slægt, der har saa megen Vilje til Liv, at den ikke kan dø.

Der er saa stille.

Toni er gaaet i Seng — hun ligger med Ansigtet ind mod Væggen og Dynen trukket op om Ryggen, hun ligger godt, og hun er træt efter Dagens megen Arbejde — godt træt og hun sukker, idet hun glider ned i Søvnen — ikke helt — hun har endnu ikke fundet sig selv i det lille bratte Fald, hvori hun konstaterer, at nu ....

I det samme er hun helt vaagen —

Der gaar nogen inde i hendes Stue — det er en Mands Trin — hun kan høre dem et for et gaa over Tæppet derinde og nærme sig Døren til hendes Sovekammer.

Toni er lammet af Rædsel, hun ligger saa stille som en Bevidstløs —

Hvad er det — i Himlens Navn — Indbrud — i denne hendes ensomme Lejlighed — og hun er alene —

Hvad skal hun gøre?

Nu gaar Skridtene tydeligt mod Sovekammeret — hun skelner Forskellen i Lyd, da de kommer over Dørtræet og over det korte

Stykke Gulv, hvor der intet Tæppe er — saa dulmes Lyden igen af den lange blaa Sengeforligger.

Hendes Hjerte hamrer, hun maa ligge saa stille for ikke at sprænges af Skræk —

Nu standser Skridtene bag hendes Ryg, et Menneske staar der bag hende, og hun fornæmmer med Rædselens Sensitivitet, at det Menneske, som stille staar der, strækker sin Arm over Sengen for at røre ved hendes Haar.

—

Men den rører hende ikke —

Minut gaar efter Minut.

Den rører hende ikke — Toni kommer til sig selv, hun trækker Vejret med Forsigtighed — endnu slaar hendes Hjerte Duk Duk — tungt som om det bløder —

Men der sker intet —

Der gaar lang Tid — Toni faar Øre for sit Lommeuhrs Dikken paa Natbordet, en flittig lille Symaskines Søm frem gennem Tidens Stof — det syr og syr — og Stilheden faar Tid til at tone for hendes Øre, eftersom den vilde Puls falder i Ro —

Og i en Undren, der virker som Lykke, gaar det op for hende, at der ingen er.

Der er virkelig ingen.

Lang Tid efter løftede Toni sit Hoved og saa ud i Stuen — nej, der var ingen!

Saa lagde hun sig tilbage og sov i et Suk.

—

Det er to Nætter efter.

Toni er alene, og hun er gaaet i Seng —

hun ligger i sin sædvanlige Stilling ind mod Væggen, Dynen lukker som en Vold om hendes Ryg, hun venter paa det lille Kip, der skal forkynde hende Søvnens første Greb .... Toni har gennem Aarene, fordi hun har forstaaet Søvnløshedens Misére, forstaaet hvor Mangel paa Søvn distancerer, Toni har suggestioneret sig selv til at sove, naar den naturlige Tid til Søvn er. Det er altsammen blot en Vane, en Viljesag — hun gaar aldrig til Ro, før hun har tænkt færdig, og i det Øjeblik hun har lagt sig, skyder hun alle Tanker af sig som et Klædningsstykke med de andre. Dagen har været tung nok af Tanker, nu vil Toni sove ....

Og i et Nu hamrer hendes Puls under Øret, hun føler Hovedhuden strammes af Skræk, som om Haarene staar lodret, som om hendes Hoved er beslaaet med Søm, der skyder ud...

Inde i Dagligstuen, dulmet af Tæppet, gaar der en Mand — det er ikke Indbildning, hun ved, der gaar en Mand, hun kan skelne hvert eneste Skridt — aa, nu gaar det op for hende, dette som er en saa nøje Kopi af Natten forleden, det er Virkeligheden, den forrige Nat var en Advarsel, aa at hun dog ikke forstod og tog sig i Vare — dette er Virkeligheden, Indbrud ....

Nu gaar Skridtene tørre over det tæppeløse Gulv, hun ved, de vil komme til hendes Seng og hvad saa — hvad vil der ske? — hun sover alene i en stor, ny Karre, hvor der kun i fjerne Hjørnelejligheder er flyttet Familier ind, hun er prisgivet Tilfældet, prisgivet den ....

Skridtene sløres paa Sengeforliggeren, nu staar Manden bag hendes Ryg som forleden, nu strækker han sin Arm ud for at røre ved hendes Haar —

Hendes Hjerte er som en lukket, sammenklemt Haand, hendes Aande lister sig uden den mindste Kundgørelse ud og ind af Struben, hun føler det, som om hun ligger uden at røre ved noget, ligger frit som et Nervebundt holdt oppe af sin egen Spændthed, som en Sølvfisk hænger frit i sit Bassin; hun ved hverken om Natten eller Mørket, hele hendes Bevidsthed er koncentreret i det Nu, Mandens Fingre naaer hendes Haar — hvad der da vil ske — hun aner det ikke, hvad hun selv vil, hun venter — hun ved kun, at det Øjeblik, han rører hende, springer hun, hendes sammenbøjede Nervefjedre klapper op, og hun har en Følelse af, at hun bliver frygtelig ....

Men han rører hende ikke.

Hun ved ikke, hvor den udstrakte Arm er blevet af, hun føler den ikke mere over sig —

Hun hører ikke Skridtene gaa bort igen, Manden maa staa vedvarende ved hendes Ryg, men hun hører ikke en Lyd — kun Lommeuhrets Barnepuls tikkende fra Natbordet, det tikker ikke engang regelmæssigt, det er som om det er sygt — og pludselig hører hun ude fra Natten Lyden af Regn — der falder en Regn som smeltet Metal.

Hendes Sans er kommet sig af Bedøvelsen — hun lytter — ud i Stuen — og usigelig fintmærkende som Toni er, Toni kan ikke

sove for aabent Vindue, for i den mest stille Nat kan hun høre Tonearten af Natten, og den distraherer — Toni opfatter paa Stuens Art af Stilhed, at der ingen er, intet levende Menneske foruden hun selv — det er ikke noget, hun ser sig til eller hører sig til, det er Dyrets eller den indiske Overkulturs organiske Opfattelsesevne . . . .

Der er ingen.

Og forundret lukker Toni sine Øjne, hurtigere beroliget end den første Nat, da der jo heller ingen var — hun synes, hun glider i Leje i Tæpperne igen; hun ligger — hviler — og tvunget af sin Vilje sover hun, før hun faar Tid til at tænke.

—

Men idet Toni om Morgenen slaar sine Øjne op, staar Natten levende for hende, og som om hendes Bevidsthed under Søvnen har arbejdet med det, som med andre Indtryk, bringer den hende Indtrykket ind som fra et Trykkeri.

Det var jo Georg!

—

Det var jo Georg!

Siddende op i Sengen, stift stirrende, saa Toni en Verden aaben et Smug blot, aabnet for hende, en Kærligheds-Gengældelse, en Hjælp i hendes Nød.

Det var Georg, der kom, som han havde lovet — det faldt hende blot ikke med en Tanke ind, fordi han ikke kom som et Spøgelse, han meldte sig ikke i Trance eller

Seance, han kom ligefremt som et Menneske!

Og Taabe — Taabe hun var, hun rystede af Skræk!

For Georg!

Den bedste og blideste af alle Brødre! — kan hun i sit Liv glemme, da han som lille Dreng havde spinket og sparet halvtreds Øre sammen og til Jul forærede hende en mælkehvid Statuette-Engel, det skønneste han vidste! han havde set den i et Landhandlervindue, og hans Øjne var som to brune, lykkebløde Sole, fordi han kunde give hende noget saa dejligt!

For den mælkehvide Statuette-Engels Skyld, for det Sinds Skyld som gav den, gav hun ham Dødens Naade, da der ingenting andet var. Hun haabede, hun kunde gøre det uden Efterveer, naar hun syntes, det var det eneste Gode, hun kunde gøre ham, naar hun selv fandt det rigtigt!

Og rystede hun ikke i sin Grundvold, da hun havde gjort det!

Vil hun nogensinde forvinde Indtrykket af, da hun stod oppe i sin og Søstrenes store Gavlstue og ensom, med begge Hænder krammede om det smalle Bords Kanter, dirrede fra Hoved til Fod som den Døde i sin sidste bevidstløse Kamp.

Vil hun nogensinde forvinde, da hun laasede Døren og igen stod i samme Stilling, med sammenbidte Tænder, saa Kæberne stod ud og Munden presset i — under sin Viljes uhyre Tryk for ikke at sige det til nogen, ikke lette sin Byrde af sig ved en Tilstaaelse,

stod der og begreb klart, hvad der faar en Forbryder til at melde sig.

Mangel paa Vilje.

Hun har aldrig som da følt sig i sin Viljes Sele, alt i hende vilde skrige det ud — og fastere og fastere lagdes dette alt i Viljens Spændetrøje, indtil det tav.

Det var selve hendes bløde Sjæl, hendes Vilje skruede sammen.

Og da hun var kommet saa vidt, at hun kunde begynde at ræsonnere, sagde hun sig selv: jeg foregreb en Begivenhed, som Gud havde averteret, det var alt —

Men Georg!

Hun tog Minutters, maaske Timer og Dages Liv fra Georg, og han vilde saa nødig dø!

Siden har det grædt pinefuldt i hendes Hjerte — det kan ikke nytte, hun siger sig selv, at hvert Minut var en Lidelse — det var dog Liv!

Mindet om Georg er blevet hende en Hudløshed! en overfølsom Graad har lænket hende til en Død og hæmmer hendes Tempo, hun som før arbejdede i Storm, arbejder nu med Sordine!

Og det er hendes Naturel imod.

Hun har været ude af Leje, siden Georg døde!

—

Og nu er han kommet for at sige hende den simple Ting, at han lever. De Minutter, Timer eller Dage, hun tog fra hans Liv her, blev lagt til hans Liv der — hvor han kan virke, fri i sin Sjæl, fri i sin Vilje, virke som han higede efter!

I et dybt Suk aander Toni sin Ro ud!

Og med lukket Mund og stirrende ned, sender Toni sine Tanker direkte ud i Rummet.

Du sagde altid, Georg, at du gik i din Verden og vi i vor — men derfor var vi lige tænkende, lige opfattende! Har du været hos mig, fordi du lever og vilde sige mig det, saa maa du ogsaa kunne opfatte, hvad jeg beder dig om. Kom en eneste Gang igen — naar jeg nu ved, det er dig, maa min Vilje kunne overvinde min Angst for din Verden —

—

Toni har ventet forgæves!

Der er snart gaaet en Maaned, og Toni er ved at glemme, hun venter ikke mere.

Hun er ved at sove — i sin vante Stilling, den Stilling hun maa ligge i, hendes Hjerte er nervøst —

Skridtene gaar derinde — paa Tæppet i hendes Dagligstue.

De samme Skridt!

De gaar over Dørtræet — over det Stykke nøgne Gulv — over Sengeforliggeren — og standser bag hendes Ryg!

Og skøndt hun ved saa sikkert som at hun lever, at det er Georg, som staar der, den bedste og blideste af alle Brødre, er hendes Vilje lam under Frygten, lam som de andre Nætter ....

Der gaar Sekunder — Minutter —

Der gaar lang Tid!

Toni har ikke rørt sig — først da hendes Finsans melder til det opskræmte Sind, at

der ikke mere er noget eller nogen fra Naboverdenen i Stuen, der er kun, hvad der hører hendes eget til — løfter hun Hovedet, ser sig om og sukker.

Ja ja, saa kan vi ikke naa hinanden, Georg — for Love vi ikke kender!

Ikke før jeg —

Gaar over!

GYLDENDALSKE
BOGHANDEL
GB
NF

GYLDENDALS FORLAGSTRYKKERI
KJØBENHAVN

